

www.musavat.com

MUSAVAT

Xəbər
Bakıda taksi sürücüləri
üçün rəsmi
qadağalar
başlayır
yazısı səh.15-də

Qurucusu: Rauf Arifoğlu Gündəlik qəzet 5 sentyabr 2023-cü il Çərşənbə axşamı № 156 (8292) Qiyməti 60 qəpik

Gündəm

Bakının tələbi: Ermənistan mal gətirmək üçün VÖEN aç...

Azərbaycan qanunvericiliyi erməni vətəndaşları üçün hansı güzəşt və imtiyazlar tanıyır?

yazısı səh.12-də

Ağdamda qalan 40 ton un, davam edən "aclıq sousu"

yazısı səh.11-də

İrəvan Rusiyanı sülhməramlılar və KTMT ilə şantaj edir

yazısı səh.5-də

Sertifikasiyadan keçməyən müəllimlər işdən çıxarıldı

yazısı səh.7-də

Bəs deyirdin, ərazi bütövlüyü, sülh sazişi... - nə oldu yenə, Paşinyan?

yazısı səh.9-də

Təhsil nazirinin iştirak etdiyi tədbirdə qalmaqal

yazısı səh.7-də

Kasıblar üçün binaların tikintisi başlayır - şərtlər

yazısı səh.14-də

Azərbaycan minaları öz maşını ilə təmizləyəcək

yazısı səh.11-də

Hadrutdan qaçan ermənilər geri qayıdacaq?

yazısı səh.5-də

Ölkədə yeni dövlət qoruğu yaradılacaq

yazısı səh.6-də

Avropaya getmək vədi ilə aldadılan əcnəbilər tutuldu

yazısı səh.14-də

XANKƏNDİ ƏTRAFINDA 50 MİNLİK AZƏRBAYCAN QOŞUNU?

Erməni analitiklər Qarabağdakı marginal silahlıların məhvini qaçılmaz hesab edir və həyəcan təbili çalır; Paşinyanın "artsax bayramı" təbriki də antiterror əməliyyatını ikiqat aktuallaşdırır

yazısı səh.4-də

Ölkənin danışdığı Xirdalanda sirlili intiharlar - yenə "Mavi Balina..."

Azərbaycanda belə serial intiharlar 3-5 ildən bir təkrarlanır, amma...

yazısı səh.10-də

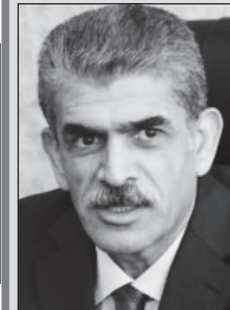
Qurban Yetirmişli:
"Telefonlardakı zəlzələ proqramı düzgün məlumat vermir"

yazısı səh.15-də

Çingiz Abdullayev
"Ölkədən gedirəm" dedi, ölkə "başına yığıldı"

yazısı səh.6-də

Sülhəddin Əkbər:
"Bizim müharibə yarımçıq qalıb"

yazısı səh.8-də

Hərbi prokuror Naxçıvanda hərbiçilərlə görüşüb

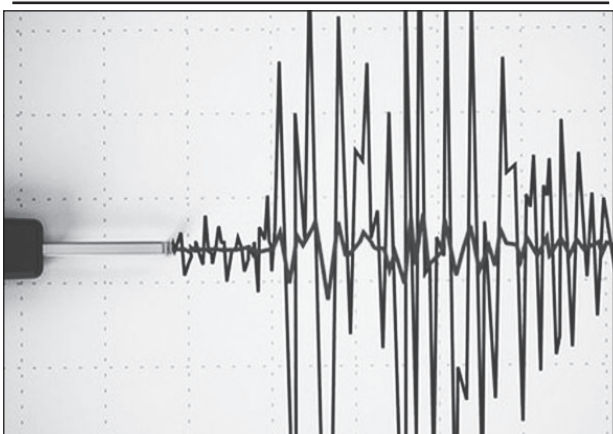
Hərbi prokuror Naxçıvanda hərbcilərlə görüşüb.

Baş prokurorun müavini-hərbi prokuror, ədliyyə general-leytenantı Xanlar Vəliyev, müdafiə nazirinin müavini, Əlahiddə Ümumqoşun Ordusunun Komandanı general-polkovnik Kərim Mustafayev, eləcə də Hərbi Prokurorluğun Mərkəzi Aparatının və ərazi hərbi prokurorluqlarının rəhbər vəzifəli şəxsləri və Müdafiə Nazirliyinin yüksək rütbəli zabitləri, Naxçıvanda yerləşən hərbi hissələrdə hərbi qulluqçularla görüşüblər.

Hərbi Prokurorluğun Mətbuat Xidmətindən bildirilib ki, görüş iştirakçıları xalqı və dövləti qarşısında misilsiz xidmətləri olan Ulu Öndər Heydər Əliyevin, ölkəmizin ərazi bütövlüyü uğrunda canlarını fəda etmiş şəhidlərimizin əziz və unudulmaz xatirələrini bir dəqiqəlik sükutla yad edib, qazilərə şəfa diləyiblər.

Hərbi prokuror Xanlar Vəliyev bildirib ki, son illər Prezident İlham Əliyevin yüksək diqqət və qayğısı sayəsində müasir tələblərə cavab verməklə, istənilən döyüş tapşırığını ən yüksək səviyyədə yerinə yetirməyə qadir olan Azərbaycan Silahlı Qüvvələri formalaşib. Vətən müharibəsindən bahs edən Xanlar Vəliyev Müzəffər Ali Baş Komandan İlham Əliyevin mahir diplomatiyasından və yüksək sərkərdəlik məharətindən, birinci vitse-prezident Mehriban Əliyevanın dəstəyindən, xalqımızdan əzmkarlığından, Silahlı Qüvvələrimizin misilsiz rəşadətindən, hərbcilərimizin qəhrəmanlığından danışaraq əldə olunan möhtəşəm tarixi Qələbəni Prezident-Xalq birliyinin şərtləndirdiyini xüsusi vurğulayıb.

Ardınca hüquqi maarifləndirici mövzularda çıxışlar olunub, hərbi qulluqçuları maraqlandıran suallar cavablandırılıb. Onların qayğı və problemləri, məişət şəraitləri ilə maraqlanılıb, üzərlərinə düşən vəzifələri nümunəvi icra etməkə xidmətlə fərqlənənlərə isə qiymətli hədiyyələr təqdim edilib.

Zəlzələ Kürdəmirdə fəsadlar törətdi: 100-dən çox ev...

Sentyabrın 3-də axşam saatlarında Kürdəmirdə baş verən zəlzələ zamanı rayonda 100-dən çox fərdi yaşayış evinə ziyan dəyib.

Bu barədə "Report"-a Kürdəmir Rayon İcra Hakimiyyəti başçısının müavini, eləcə də rayon fəvqəladə hallar komissiyasının sədri Aqalı Kərimli bildirib.

Onun sözlərinə görə, hazırda FHN-in nümayəndələri əraziyə cəlb olunub və Kürdəmir Rayon İcra Hakimiyyətinin əməkdaşları ilə birlikdə əraziyə baxış keçirilir.

Qeyd edək ki, zəlzələ nəticəsində ən çox ziyan rayon mərkəzinə və rayonun Qağacılı, Xırdapay və Ərəbxana kəndlərinə dəyib. Hazırda aidiyyəti qurumların əməkdaşları tərəfindən rayon ərazisində zəlzələdən ziyan çəkən evlərə baxışlar davam edir, dəymiş ziyanın hesablanması və qiymətləndirilməsi işləri icra olunur.

Xatırladaq ki, sentyabrın 3-də, saat 20:35-də Kürdəmir rayonunda 5,2 magnitudalı zəlzələ olub.

Sentyabrın 4-də iki partiya - deputat Sabir Rüstəmxanlı-nın rəhbərlik etdiyi Vətəndaş Həmrəyliyi Partiyası (VHP) və Tural Abbaslının rəhbərlik etdiyi AĞ Partiya dövlət qeydiyyatına alınıb. Digər siyasi qüvvələrə hələlik cavab gəlməyib.

Modern.az yeni qeydiyyat-
ta alınan partiyaların sədrləri
ilə əlaqə saxlayıb və yeni mərhələdə fəaliyyətlərinin necə
olacağı ilə maraqlanıb.

Sabir Rüstəmxanlı
açıqlamasında vurğulayıb
ki, VHP-nin fəaliyyətinin
növbəti mərhələsi **başla-
yır**: "Partiyamıza Ədliyyə
Nazirliyindən müsbət cavab
verildi. İndi növbəti mərhələ
başlayır. Partiyamızın ni-
zamnəməsi və proqramı Əd-
liyyə Nazirliyinə təqdim edi-
ləcək. Bu, seçki qanunverici-
liyinə uğun olaraq partiyalar-
la Ədliyyə Nazirliyinin işinin
növbəti mərhələsidir. Qey-

diyyət prosesindən önce siyasi partiyaların iştirakı ilə xeyli müzakirələr aparıldı. O vaxt deyirdilər ki, bu, siyasi partiyaların işini məhdudlaşdıracaq. Məncə, əksinə, bu siyasi partiyaların işlərinin daha da asanlaşmasına xidmət edəcək. Bu qeydiyyat məsələsi siyasi partiyaların silsilədi. Onlara öz sıralarına baxmaq üçün imkan yaratdı. Kimin getdiyini, kimin qaldığını bildilər. Partiyalar öz gücünü öyrəndi. Tələblərə cavab verməyəcək partiyalar olacaq. Belə partiyaların qurucu adının qalmasının nə mənası var?!"

AĞ Partiya sədri Tural Abbaslı isə söyləyib ki, **partiya**nın **nizamnamə** və **proqramının** **dəyişdirilməsi** **ilə** **bağlı** **qurultay** **keçiriləcək**: "Yeni qanuna əsasən, 90 gün müddətinə partiya qurultay keçirib nizamnaməsini, proqramını yeni qanuna uyğunlaşdırmalıdır. Biz qurultay hazırlıqlarına başlayacağıq. Nizamnamə və proqram dəyişikliklərini müzakirə edəcəyik. Qeydiyyat prosesi zamanı bütün üzvlərimizlə əlaqə saxladıq. Bir-bir zəng etdik. Haradasa 10 min ümumi siyahı vermişdik. Onların çoxuna zəng etdik, ünsiyyət qurduk. Biz partiyanın strukturlarının möhkəmləndirilməsi, yerlərdəki strukturların təkmilləşdirilməsi istiqamətində addımlar atacağıq".

Son bir həftədə Azərbaycanda 130 nəfər koronavirusa yoluxub

Azərbaycanda son 1 həftə ərzində (28 avqust-3 sentyabr) koronavirus (COVID-19) infeksiyasına yoluxanların və peyvənd olunanların sayı açıqlanıb.

Nazirlər Kabineti yanında Operativ Qərargahdan verilən məlumata görə, həmin müddətdə infeksiyaya 130 yeni yoluxma faktı qeydə alınıb.

COVID-19-a yoluxan 108 nəfər sağalıb. Həftə ərzində analiz cavabı müsbət çıxan 2 nəfər ölüb.

İndiyədək ölkədə ümumilikdə 832 312 nəfərin xəstəliyə yoluxması faktı müəyyən edilib, onlardan 821 881 nəfər müalicə olunaraq sağalıb, hazırda 129 aktiv xəstə var. Bu günə qədər 10 302 nəfər vəfat edib.

Məlumatə görə, son həftə ərzində yeni yoluxma hallarının müəyyənləşdirilməsi ilə əlaqədar 2 744, bu günə qədər isə ümumilikdə 7 674 567 test icra olunub.

Eyni zamanda ölkədə son həftə ərzində 374 nəfər vaksinasıya olunub.

Azərbaycanda bu günə qədər vurulan vaksinlərin ümumi sayı isə 13 969 301 olub.

Geomagnet qasırğası gözlənilir

Geomaqnit sahəsinin tac dəliklərindən çıxan yüksək sürətli zərrəciklər selinin təsiri ilə 6 sentyabr kimi qeyri-sabit və aktiv səviyyələrdə olacağı gözlənilir.

Bu barədə N.Tusi adına Şamaxı Astrofizika Rəsədxanası məlumat yayıb.

Qeyd olunub ki, əgər Yerə istiqamətlənmiş Tac Kütlə Atılmasının (TKA) da təsiri əlavə olunarsa, yenidən geomagnit qarışıqlığının baş vermə ehtimalı var.

Yaşlı müəllimlərin 85 faizi sertifikasiyadan imtina edib

60 yaşı tamam olan müəllimlərin 85 faizi prosesdə iştirak etməyib.

Bunu sertifikatlaşdırma-
dan keçməyən müəllimlərlə
bağlı brifinqdə elm və təhsil
nazirinin müavini Həsən Hə-
sənlı bildirib. "600 nəfərə yaxın
şəxs imtahanda iştirak edib.
100 nəfər isə iştirak etməyib", -
o qeyd edib.

Qeyd edək ki, qaydalara edilmiş dəyişikliyə görə, bu ildən 60 yaşdan yuxarı müəllimlərin sertifikatı üçün iştirakı könüllüdür.

Əmək müqaviləsinə xitam verilən müəllimlərin yeri tədris ili başlayana qədər ehtiyat kadrlar hesabına doldurulacaq.

Bunu elm və təhsil nazirinin müavini Həsən Həsənlı deyib.

O bildirib ki, qısa müddətdə təhsil müəssisələri yerli təhsil idarələri ilə birgə təhsil-də davamlılığın təmin edilməsi üçün müvafiq addımlar atacaq: "Bu il müəllimlərin iş qəbulu müsabiqəsindən keçən şəxslər hesabına vakant yerlər bal ardıcılığına uyğun olaraq doldurulacaq. Həmin şəxslər yeni tədris ilindən etibarən fəaliyyətə başlayacaqlar".

Türkiyə bir ildə nə qədər bahalaşıb?

2023-cü ilin avqustunda Türkiyədə istehlak qiymətləri ötən ilin eyni ayı ilə müqayisədə 58,94 faiz yüksəlib. Novator.az-ın məlumatına görə, hesabatı yayan Statistika Qurumu bildirir ki, ən böyük illik inflyasiya ictimai işə və mehmanxana xidmətinə qeydə alınıb: 89,31 faiz.

İyul ayına nəzərən qiymət artımı 9,09 faiz göstərilir. Statistikaya əsasən, avqustda 143 əsas mal, məhsul və xidmətin 138-də bahalaşma, 1-də ucuzlaşma rəsmiləşib, 4-də qiymət sabit qalıb.

Azərbaycan Mərkəzi Bankı sentyabrın 4-də 100 Türkiyə lirəsini 6 manat 37 qəpikə satıb.

2023-cü il 9 manat 7 qəpiklə start götürüb, fevralın əvvəlində kurs 9 manat 4 qəpik, martın əvvəlində 9 manat, aprelin əvvəlində 8 manat 86 qəpik, mayın əvvəlində 8 manat 74 qəpik, iyunun əvvəlində 8 manat 19 qəpik, iyulun əvvəlində 6 manat 53 qəpik, avqustun əvvəlində 6 manat 31 qəpik, sentyabrın əvvəlində 6 manat 36 qəpik olub.

2021-2022-ci illərdə 100 lirənin rəsmi kursu 22 manat 91 qəpikdən 9 manat 9 qəpiyə düşüb.

Sentyabrın 4-də Rusiya Prezidenti Vladimir Putin Soçidə Türkiyə lideri Rəcəb Tayyib Ərdoganla görüşüb.

Rusiya prezidenti qonaqları salamlayaraq bunları deyib: "Bu görüşlə bağlı uzun müddət razılaşdıq, amma Türkiyədəki seçkilərdən sonra bu, bizim ilk şəxsi görüşümüzdür". Rusiya prezidenti deyib ki, bilavasitə Ərdoganın iştirakı ilə iki ölkə arasında əldə edilmiş münasibətlərin inkişaf tempi aşkar qorunur: "Nəzərinizə çatdırım ki, keçən il ticarət dövriyyəimiz 86 faiz artıb. Bu ilin birinci yarısında müsbət tendensiya davam edir. Keçən il olduğu qədər güclü deyil, amma yenə də müsbətdir.

Üstəlik, əlaqələr şəxslənir: bunlar təkcə bizim qarşılıqlı fəaliyyətimizin ənənəvi sahələri deyil, o cümlədən kənd təsərrüfatı, energetika, digər sahələr də inkişaf edir və bu, mənə çox sevir.

Biz irəliləyiş əldə etmişik və ümid edirəm ki, regionda enerji vəziyyətinin daha sabit və balanslı olması üçün Türkiyədə qaz qovşağının yaradılması ilə bağlı danışıqlar tezliklə başa çatdırılacaq. Bunun faydalı olacağını düşünürəm.

Kənd təsərrüfatı sahəsində, artıq dediyim kimi, biz Türkiyə istehsalçılarından Rusiya bazarına kənd təsərrüfatı məhsullarının tədarükü imkanlarını genişləndirmişik. Metallurgiya sənayesi sahəsində əlaqələr inkişaf edir və bunun üçün çox yaxşı perspektiv var. Biz enerji sahəsində, dediyim kimi, çox inamla irəliləyirik. Hər iki tərəfdən əsas təchizatçılar və istehlakçılar arasında razılaşmalar əldə olunub və ümid edirəm ki, belə olacaq və yaxın gələcəkdə bunun şahidi olacağıq.

Akkuyu atom elektrik stansiyalarının tikintisi davam edir. İndi Türkiyə sözün tam mənasında beynəlxalq nüvə dövlətləri klubunun üzvü olub. Gələn il birinci bloku işə salacağıq. Əməkdaşlığımızı davam etdirmək üçün maraqlı mümkün variantlar var. İndi çox böyük ixtisaslı komanda stansiyada işləməyə davam edir, təxminən 25 min nəfər.

Bölgədə təhlükəsizliyin təmin edilməsi baxımından bizim danışıqlarımız bir şey var. Təbii ki, biz Ukrayna böhranı ilə bağlı məsələləri diqqətdən kənarda qoymayacağıq. Mən bilirəm ki, siz taxıl müqaviləsi ilə bağlı suallar vermək niyyətindəsiniz. Biz bu məsələ ilə bağlı danışıqlara açıyıq. Təbii ki, biz Suriyadakı vəziyyət üçün çox şey etmişik. Bu məsələnin Türkiyə Respublikası üçün nə qədər həssas olduğunu bilirəm. Təbii ki, bölgənin digər ölkələrini də nəzərdə tuturam. İkitərəfli və beynəlxalq xarakterli bir çox başqa məsələlər var ki, bu gün şübhəsiz ki, bizim diqqət mərkəzimizdə olacaq".

Rəcəb Tayyib Ərdogan devotə görə təşəkkür edib.

Türkiyə prezidenti də

Soçi görüşünün ilkin yekunu: hər şey daha yaxşı olacaq

Türkiyədə qaz qovşağının yaradılması ilə bağlı danışıqlar tezliklə başa çatacaq, əlaqələrin inkişafı hər iki tərəfi məmnun edir - "Taxıl müqaviləsi" üzrə danışıqlar davam edəcək

Yürğulayıb ki, Türkiyə ilə Rusiya arasında ticarət dövriyyəsi 62 milyard dollara çatıb. "Qarşıya qoyduğumuz vəzifə - xarici ticarət dövriyyəsinə 100 milyard dollara çatdırmaq bizi çox sevindirir. Türkiyə və Rusiya mərkəzi banklarının rəhbərləri də bu gün buradadırlar, burada ayrı-ayrılıqda görüşəcəklər. Bu onu göstərir ki, bu, milli valyutalarla ticarət üçün ölkələrimiz arasında ticarət əlaqələrində mühüm addım olacaqdır.

Akkuyu atom elektrik stansiyası ilə bağlı artıq qeyd ediniz, Hazırda işlər davam edir. Sinop şəhərindəki yeni atom elektrik stansiyasının tikintisi ilə bağlı da anlaşma saxlayacağımıza inanıram. O ki qaldı Trakiya regionunda qaz qovşağının yaradılmasına, bu da iqtisadi əlaqələrimizi zənginləşdirəcək. Digər tərəfdən, Türkiyə ilə Rusiya arasında mühüm addımlardan biri də təbii ki, turizm sektorudur. Hazırda bu sahədə, turizmde qonaqlarımız arasında birinci yeri rus turistlər tutur.

Bütün bu məlumatlarla birlikdə qeyd etmək istəyirəm ki, bütün dünya taxıl sövdələşməsi ilə bağlı nəticənin nə olacağını gözləyir. Hər kəsin bir gözləntisi var. İnənirəm, inanıram ki, təmaslarımızdan və mətbuat konfransımızdan sonra biz dünyaya, xüsusən də inkişaf etməmiş Afrika ölkələrinə lazımı mesajı verəcəyik - bununla bağlı belə bir addımın atılması böyük əhəmiyyət kəsb edəcəkdir.

Digər mühüm xüsusiyyət isə hərbi müdafiə sənayesi, enerji sektorudur. Digər tərəfdən, mən də qeyd etmək istə-

yirəm: bildiyiniz kimi, yay fəslili, meşə yanğınları - yanğınlarla mübarizə üçün bizə iki təyyarə göndərdiniz. Bu, həqiqətən də yanğının söndürülməsinə çox kömək etdi. Bu təyyarələrin sayını, ən azı ikisini artırma bilsək, yanğınla mübarizədə çox faydası olar.

Nazirlər Kabinetimizdəki yeni nazirlərim adından bir daha Sizə minnətdarlığımı bildirmək istəyirəm və ümid edirəm ki, görüşümüz və əlaqələrimiz ölkələrimizə və regionlarımıza xeyir verəcəkdir".

Danışıqlardan sonra Prezidentlərin mətbuata birgə açıqlaması olub.

Putin deyib ki, danışıqlar həmişə olduğu kimi, konstruktiv və işgüzar şəraitdə keçib: "Biz təhlükəsizlik, iqtisadiyyat, siyasət, mədəni-humanitar sahədə Rusiya-Türkiyə əməkdaşlığının bütün əsas məsələlərini ətraflı müzakirə etdik. Beynəlxalq və regional gündəlikdəki aktual məsələlər ətrafında fikir mübadiləsi apardıq.

İkitərəfli iqtisadi əlaqələr müzakirə edilərkən, ticarət dövriyyəsinin davamlı artımını məmnunluqla qeyd etdik. Kommersiya birjalarında milli valyutaların - rubl və lirənin daha aktiv istifadəsinə doğru tendensiya müşahidə olunur. Eyni zamanda qarşılıqlı hesablamaşmalarda dollar və avronun payı ardıcıl olaraq azalır. Mərkəzi banklar iki ölkənin maliyyə-kredit təşkilatları arasında müxbir şəbəkəsinin inkişafı ilə yaxından məşğul olurlar".

Putin deyib ki, enerji sahəsində Rusiya-Türkiyə əməkdaşlığı strateji xarakter daşıyır: "Ölkələrimiz qaz sahəsində də sıx əməkdaşlıq

edir. Ötən il Rusiya "Türk axını" və "Mavi axın" qaz kəmərləri ilə Türkiyəyə 21,5 milyard kubmetr, bu ilin yanvar-avqust aylarında isə 10 milyard kubmetrdən çox qaz verib. Xüsusi qeyd edim ki, Rusiya həmişə etibarlı və məsuliyyətli qaz təchizatçısı olub və olacaq. Biz Türkiyə iqtisadiyyatını bu ucuz, lakin yüksək səmərəli və ekoloji cəhətdən təmin etməyə davam etmək niyyətindəyik. Üstəlik, biz qazı Türkiyədən tranzitlə tərəfdaşlarımızın maraqlı olduğu üçüncü ölkələrin istehlakçılarına ixrac etməyə hazırıq.

Məhz bu məqsədlə Türkiyədə regional qaz qovşağının yaradılması təklif edilib. "Qazprom" "Botaş"a bu layihənin həyata keçirilməsi üçün yol xəritəsinin layihəsini təhvil verib. Gündəlikdə birgə işçi qrupunun yaradılması, qovşağın fəaliyyətinin hüquqi bazasının əlaqələndirilməsi, alınmış qazın ticarəti və ötürülməsi sxemləri var.

Kənd təsərrüfatı sahəsində Rusiya-Türkiyə əməkdaşlığı yaxşı temple inkişaf edir. Ötən il qarşılıqlı ərzaq tədarükü 7,4 milyard dollara yüksəlib. Təbii ki, turizmin inkişafı mövzusunda da toxunulub. Ötən il Rusiyadan Türkiyəyə beş milyondan çox, bu ilin birinci yarısında isə daha 2,2 milyon rusiyalı turist gəlib. Bu tendensiyanın gələcəkdə də davam edəcəyini gözləyirik. Müvafiq idarələrimiz Rusiya vətəndaşlarının bu ölkədə qalmasının təhlükəsiz və rahat olmasını təmin etmək üçün Türkiyə dövlət orqanları ilə işləməyə davam edəcək. Türk dostlar bunun üçün əllərindən gələni edirlər".

Putin deyib ki, danışıqlar zamanı aktual beynəlxalq problemlər, xüsusən də Ukrayna ətrafında vəziyyət müzakirə edilib: "Təbii ki, iyulun 18-dən etibarən Ukrayna limanlarından taxıl ixracı ilə bağlı Qara dəniz təşəbbüsünə son qoyulmasından söhbət gedir. Cənab Ərdogan buna çox diqqət yetirdi.

Mən dəfələrlə qeyd etdiyim kimi, biz, sadəcə olaraq, bu qərarı qəbul etməyə məcbur olduq - ona görə ki, Qərbi ölkələri Rusiyanın kənd təsərrüfatı məhsullarının ölkəyə çıxışını təmin etmək baxımından "Taxıl müqavilə-

kələrə, ilk növbədə, Aİ ölkələrinə gedib. Halbuki həqiqətən ərzaq yardımına ehtiyacı olan dövlətlərin payı cəmi üç faiz təşkil edir, yeni bir milyon tondan azdır.

Mən öz prinsiplial mövqeyimizi bir daha təkrar etmək istədim: biz "Taxıl müqaviləsi"ni canlandırmaq imkanlarını nəzərdən keçirməyə hazır olacağıq, mən bu barədə bu gün bir daha prezidentə dedim və bütün sazişlər imzalanan kimi biz bunu dərhal edəcəyik..

Öz növbəsində, Rusiya, qoyulan bütün maneələrə baxmayaraq, ərzaq və gübrə ixracını davam etdirmək, qiy-

mətlərin sabitləşməsinə kömək etmək və qlobal kənd təsərrüfatı sənayesində vəziyyəti yaxşılaşdırmaq niyyətindədir. Bu məqsədlə, xüsusilə Rusiyadan bir milyon ton taxılın güzəştli qiymətlə Türkiyədə emal edilməsi və daha sonra ən kasıb ölkələrə pulsuz daşınmasının təşkili təklif edilib.

Bu mənada biz humanitar səbəblərdən ən kasıb ölkələri dəstəkləməyə hazır olan Qəti Dövlətinin də köməyinə ümid edirik".

Putin deyib ki, danışıqlar zamanı Suriya nizamlanması ilə bağlı məsələlər də müzakirə olub: "Biz Türkiyə Respublikası ilə bu sahədə əməkdaşlığımızı çox yüksək qiymətləndiririk. Xüsusilə biz Suriya üzrə beynəlxalq məsləhətləşmələr üçün indiyə qədər ən effektiv mexanizm olan Astana formatı çərçivəsində konstruktiv qarşılıqlı fəaliyyət göstəririk.

Suriya böhranının həllində bu ölkənin suverenliyinə, müstəqilliyinə və ərazi bütövlüyünə hörmət kimi əsas yanaşmaları bölüşməyimiz vacibdir".

Ərdogan isə bir daha vurğulayıb ki, "Taxıl müqaviləsi"ne alternativ yoxdur.

O bildirib ki, Ukrayna taxıl sazişinin bir hissəsi kimi Qara dəniz dəhlizi boyunca yanaşmasını yumşaltmalıdır.

Ərdoganın sözlərinə görə, Türkiyə "Taxıl müqaviləsi"nin bərpası üçün yeni təkliflər paketi hazırlayıb.

Prezident vurğulayıb ki, Türkiyə Ukraynada vasitəçiliyi öz üzərinə götürməyə hazırdır.

□ "Yeni Müsavat"

Xankəndi ətrafında 50 minlik Azərbaycan qoşunu?

Erməni analitiklər Qarabağdakı marginal silahlıların məhvini qaçılmaz hesab edir və həyəcan təbili çalır; Paşinyanın "artsax bayramı" təbriki də antiterror əməliyyatını ikiqat aktuallaşdırır

Azərbaycan Qızıl Aypara Cəmiyyəti tərəfindən Qarabağda yaşayan erməniəsilli şəxslərin ehtiyaclarını qarşılamaq üçün içərisində un olan iki yük maşını (TIR) Ağdam-Xankəndi yolunda gözləməkdə davam edir. "Yeni Müsavat" qeyd edir ki, içərisində 40 ton un olan TIR-lar avqustun 29-dan etibarən Ağdam-Xankəndi yolunun üzərindəki Rusiya sülhməramhlarının postu qarşısındadır.

Ərazidə olan Azərbaycan Qızıl Aypara Cəmiyyətinin nümayəndələri gətirdikləri yükün keyfiyyət sertifikatını Azərbaycan ərazisində müvəqqəti yerləşdirilən Rusiya sülhməramlılarına təqdim ediblər. Yardımın erməniəsilli şəxslərə çatdırılması üçün danışıqlarda isə hələ də irəliləyiş yoxdur. Qarabağda qon-

qanuni hüquq əldə edəcək". **Erməni politoloq Aleksandr İsgənderyan bu mövzuda qeyd edir ki, hazırda Qarabağda yüngül odlu silah və yüngül texnikaya malik 2000-ə yaxın sülhməramlı var, onların əhatəsində isə bütün növ silahlarla silahlanmış 50 000 nəfərlik Azərbaycan Ordusu mövcud-**

qaçılmaz görürəm".

Erməni təşkilat rəhbəri maraqlı bir fikrə də toxunub. O deyib ki, bir çox dövlətlər onlardan terrorçu kimi istifadə edirlər: "Bu gün bizdən müxtəlif dövlətlər başqalarının ərazilərinə hücum və insanları öldürmək üçün terror metodundan istifadə etmək üçün yararlanır. Bu gün biz özümüzü həmin dövlətlərin qucağına atmışıq. Lakin 44 günlük müharibə göstərdi ki, dünya artıq bizi dəstəkləmir, bizə qarşıdır. Bu gün onlar bizə yemək, paltar, ayaqqabı verə bilərlər. Amma hərbi məsələdə bizə dəs-

Ekspertin fikrincə, tutaq ki, Qarabağda əməliyyat ləngidi, bu nəyi dəyişəcək ki?! Onun sözlərinə görə, İrəvanın və Qarabağdakı separatçıların "vaxt udmaq" taktikası nəticə verməyəcək: "Hadisələr Azərbaycanın Qarabağın tamamını nəzarətə götürmək üzrə inkişaf edir. Bunu sərhəddə yaradılan gərginlik də durdura bilməyəcək".

Təhlilçi Asif Nərimanlı qeyd edir ki, Azərbaycan Ağdam-Xankəndi marşrutu açıldığı halda Laçın yolundan da yüklərin daşınmasına icazə verəcək: "Postdan mülki əhali ilə yanaşı, yüklər

darma rejimə rəhbərlik edənlər isə bu yardımın çatdırılmasının qarşısını almağa cəhd edirlər. Qarabağ ermənilərindən olan Hamlet Apresyan bildirib ki, Əsgəranda ermənilər çadır qurub və növbətçiliyə başlayıb: "Azərbaycanın yük maşınları gedənə qədər insanlar orada qalacaq".

Erməni ekspert Abram Qasparyanın dedikləri də maraqlıdır. O bildirir ki, Qarabağda humanitar müstəvidə məsələ kəskinləşərsə, Azərbaycan hərbi əməliyyata başlaya bilər: "Azərbaycan humanitar əsaslarla Qarabağa daxil olmaq üçün qanuni hüquq yaratmağa çalışır. Qarabağdakı ermənilər bilir ki, ya getməli, hər şeyi tərk etməli, ya da qalıb mübarizə aparmalıdır. Son dərəcə vacib bir vəziyyət var. Qarabağdan qadınlar və uşaqlar çıxır. Əgər yalnız kişilər qalsa, bu, Azərbaycana Qarabağda qalan kişiləri silahlı marginal qruplar kimi təsnif etmək üçün qanuni hüquq verəcək. Nəticədə Azərbaycan antiterror əməliyyatı aparmaq üçün

dur: "Rusiya sülhməramlıları Qarabağda döyüşməyəcəklər. İlham Əliyev bütün bunları yaxşı başa düşür, heç bir inandırmaya qulaq asmır və gördüyü işi davam etdirir".

Ermənistanda fəaliyyət göstərən Birinci Qarabağ Döyüşçüləri Cəmiyyətinin rəhbəri, həmin dövərlərdə "Korndzor batalyonunun" komandiri olmuş Ara Xudaverdyan "Haykakan Jamanak" qəzetinə müsahibəsində deyib ki, Araikin "istefası", Zoddə baş verən son hadisələr və İrəvanda aksiya Rusiyanın nəzarəti altında baş verir. Onun iddiasına görə, Rusiyanın başlıca hədəfi Ermənistanı tamamilə sıradan çıxarmaqdır. Xudaverdyan daha sonra bildirib ki, hadisələrin gedişatı Qarabağdakı qanunsuz silahlı dəstələrin məhv edilməsi ilə nəticələncək. "Bunun ardından isə partizan müharibəsi başlayacaq. Mən deyə bilmərəm, bu partizan savaşında Qarabağ ermənilərinin nə qədər hissesi iştirak edəcək və ya hansı rol olacaq. Lakin bu prosesi

tək olmayacaqlar". Maraqlıdır, Xankəndidən qadın və uşaqların çıxarılması həqiqətdirsə, bu nəyə işarədir? "Un maşınları qəbul edilməzsə, ardınca tank gələ bilər" iddiasının əsas varmı?

Analitik Elxan Şahinoğlu erməni tərəfinin mövqeyini şərh edərək bildirir ki, Azərbaycan Qarabağda qayda-qanun yaratmaq istəyində ısrarlıdır: "İrəvan Azərbaycan Prezidentinin köməkçisi Hikmət Hacıyevin Xankəndi yolunda diplomatlar qarşısında səsləndirdiyi "Qarabağda xaos imkan verməyəcəyik" və "erməni separatçıları tərk-silah olunmalıdır" açıqlamasını antiterror əməliyyatının anonsu kimi oxuyublar. Doğru anlayıblar. Ermənistan Azərbaycanın Qarabağda qayda-qanun yaratmaq və təşəbbüsünə yiyələnmək siyasətini önlemek üçün sərhəddə bizə problem yaratmağa başlayıb. Məqsədləri diqqəti Qarabağdakı xaosdan sərhəddə yönəltməkdir ki, Azərbaycan bölgədə əməliyyat planını təxirə salsın".

də keçəcək və hər iki marşrut Ağdam və Laçın paralel şəkildə işləyəcək. Bu məsələ müəyyən suallar yaradır, xüsusilə Bakı niyə buna razılaşır, ümumiyyətlə, buna ehtiyac varmı? Azərbaycan öz suveren ərazisində istədiyi addımı atmaq haqqına sahibdir, lakin mövcud realıqda nəticə əldə etməyin yolu müəyyən gedişlərin edilməsini də tələb edir. Və bu, Ağdam yolunu işlək vəziyyətə salmaq üçün Laçın yolundan yüklərin buraxılmasına razılaşmaqdan ibarətdir. Xankəndinə yüklərin Ağdam marşrutundan daşınmasını praktiki olaraq iki qüvvə həyata keçirə bilər: biri Beynəlxalq Qırmızı Xaç Komitəsidir (BQXK), digəri Rusiya sülhməramlıları. BQXK bunu etməkdən imtina edir, hərçənd, rusların bölgədəki rolu fonunda istəyə belə nəticə əldə etməsi çətin görünür. Mövcud vəziyyətdə Ağdamdan Xankəndinə yüklərin çatdırılmasını Rusiya sülhməramlıları həyata keçirə bilər. Ruslar bunun qarşılığında Bakıdan Laçın postundan da yüklərin ke-

Qadın və uşaqlar Xankəndidən niyə çıxarılır?

Sosial şəbəkələrdə Qarabağda yaşayan ermənilərin öz ailələrini Xankəndidən İrəvana köçürdükəlinə dair çeşidli xəbərlər yayılıb. Xankəndinin qondarma "meri" və ailəsinin bölgədən qaçması isə yeni bir təklifin gündəmə gəlməsinə səbəb olub.

Belə ki, bir qrup Qarabağ ermənisi və onlara qoşulan Ermənistandakı soydaşları qadın və uşaqların bölgədən İrəvana köçürülməsi təşəbbüsü ilə çıxış ediblər. Onlar bildirirlər ki, Qarabağda vəziyyət yaxşı deyil və bu səbəbdən qadın və uşaqlar risk altında saxlamağa gerek yoxdur.

Təbii ki, ermənilər ənənələrinə sadıq olaraq, məsələdə Azərbaycanı ittiham ediblər. Bunu da belə əsaslandırıblar ki, guya rəsmi Bakı Qarabağda antiterror əməliyyatına hazırlaşır və guya bu baş verərsə, mülki əhaliyə ziyan dəyə bilər.

Hərçənd erməni diasporası bunun əleyhinə çıxır. Dünyən "Hraparak" qəzetinə açıqlama verən diaspora üzvləri qadın və uşaqların Qarabağdan çıxarılmasının əleyhinə çıxış ediblər. Onlar bunun "yolverilməz" olduğunu deyiblər. Bunu isə onunla əsaslandırıblar ki, əgər qadın və uşaqlar Qarabağı tərk edərsə, Azərbaycana böyük bir şans verəcəklər. "Bu baş verərsə, Azərbaycan açıq şəkildə bəyan edəcək ki, Qarabağda mülki əhali yaşamır və oradakıların hamısı mülki və hərbi geyimli terrorçulardır".

Əslində isə bu təklifi irəli sürənlərin məqsədi aydındır. Artıq bunun ilkipucları dünən özünü göstərüb. Caliber.az saytı xəbər verir ki, iki gün əvvəl 6 nəfərdən ibarət quldur dəstəsinin üzvləri Ağdamın Paprəvənd kəndi istiqamətində yerləşən Azərbaycan Ordusunun mövqelərinə yaxınlaşıblar. Onlar təcili tibbi yardım maşınında olublar və bu zaman əvvəlcə hərbiçilərimizi təhqir ediblər, ardından isə mövqelərimizi avtomat silahlardan atəşə tutublar.

Bu hadisənin özü onu deməyə əsas verir ki, erməni silahlı quldurlarının konkret planları var. Həmin plana əsasən onlar mülki geyimdə mövqelərimizi atəşə tutub, bununla durumu gərginləşdirmək və Azərbaycan Ordusuna qarşı tənqibatlar törətmək istəyirlər. Eyni zamanda belə bir addımın atılması onunla əlaqəlidir ki, Qarabağda qanunsuz erməni silahlı dəstələri yeni hərbi əməliyyatlara başlamaqda maraqlıdır.

Nəzərə alaq ki, hazırda Qarabağda 20 minə yaxın qanunsuz silahlı quldur dəstəsi var. Onlar Ermənistandan Rusiya vasitəsilə göndərilmiş xeyli silah və sursata malikdirlər. Digər tərəfdən, Vardanyan, Saakyan və Qukasyanın Rusiyadan aldıkları təlimatlara uyğun hücumlar təşkil edib, terrorçuluqla məşğul olmağı hədəfləyirlər. Qadın və uşaqların bölgədən çıxarılması da məhz buna hesablanmış addımdır.

çidinə icazə verilməsini istəyir, çünki bu məsələ ermənilərin istəyindən daha çox, artıq regional mübarizənin bir hissəsinə çevrilib. Fransanın təmsilində bölgəyə müdaxilə etmək istəyən tərəflərin Laçın yolu ətrafındakı manevrləri də bunu deməyə əsas verir. Rusiya Laçın yolundan yüklərin keçidində nail olarsa, başda Fransa olmaqla, bölgəyə praktiki müdaxiləyə cəhd edən tərəflərin önünü kəsə biləcəyini hesab edir". **Ekspert hesab edir ki, beynəlxalq oyunçuların toqquşması fonunda Bakının qarşısında iki qüvvə var:** "Ağdam marşrutuna qarşı çıxan, nəinki Laçın yolundan yüklərin keçidində, hətta "Laçın dəhlizi"nin bərpasına nail olmağa çalışan Fransa və Ağdam və Laçın yollarının paralel açılmasına razılaşan Rusiya. Azərbaycan hədəfinə nail olmaq üçün bu qüvvədən biri ilə - Rusiya ilə razılaşır".

Siyasi şərhçi Məhəmməd Əsədullazadə antiterror əməliyyatına başlanmasını üçün Ermənistan baş na-

ziri Nikol Paşinyanın son hərəkətini əsas göstərir: "Qarabağ separatçılarına "müstəqillik" günü ilə bağlı məktub göndərüb və Ermənistanın onları dəstəkləyəcəyini qeyd edir. Ermənistan Qarabağ iddialarından əl çəkmirsə, Azərbaycan öz ərazisində silahlı erməni birləşmələrinin qalmasına dözümlü yanaşmamalıdır. Çox qısa bir vaxtda silahlı erməni birləşmələrinə qarşı hərbi əməliyyatlar keçirilməlidir. Təbii ki, Rusiya silahlı erməni birləşmələrini qoruyur. Amma bu, Azərbaycanı öz milli təhlükəsizliyindən vaz keçməyə əsas vermir. Rusiya öz geosiyasi maraqlarına görə silahlı erməni birləşmələrini qoruyur, öz ərazimizdə təhlükəsizliyimizi təhdid edən erməni silahlı dəstələrini niyə məhv etməməliyi?! Paşinyanın Azərbaycanla hərbi toqquşmaya gedəcəyi mümkündür. Çünki müxalifət ona qarşı siyasi təzyiqləri gücləndirir".

□ **Emil SALAMOĞLU**
"Yeni Müsavat"

Rəsmi İrəvanın Rusiya XİN sözcüsü Mariya Zaxarovanın bəyanatına bir neçə günlük susqunluqdan sonra cavab verməsi İrəvan-Moskva münasibətlərində hazırkı gərginliyi də üzə çıxarmış oldu.

Belə ki, Ermənistan parlamentinin spikeri Alen Simonyan erməni İTV-sinə müsahibəsində Zaxarovanın Laçın yolundakı hazırkı vəziyyəti “Ermənistanın Dağlıq Qarabağı Azərbaycanın ərazisi kimi tanımasının nəticəsi” kimi qiymətləndirməsini absurd adlandırıb, Rusiyanı ittiham edib. Simonyan öncə deyib ki, bəs təkcə İrəvan yox, Rusiya tərəfi də Azərbaycanın ərazi bütövlüyünü tanıyıb, bunu Putin müharibədən sonrakı müsahibəsində dilə gətirib. “Rusiya bununla deməyə çalışır ki, o, 9 noyabr bəyanatında nəzərdə tutulduğu kimi, artıq qarant deyil? Əgər belədirsə, o zaman bunu birbaşa söyləmək lazımdır”, - deyə Simonyan Moskvanı sözünü tutmamaqda qınayıb: “Deyək ki, erməni tərəfi hansısa bəyanatla çıxış edib, amma 9 noyabr 2020-ci il tarixli bəyanat var ki, orada üç ölkənin imzası var, orada Laçın yolunun eni 5 km olan ərazi olduğu, onun Rusiya sülhməramlılarının nəzarətində olduğu bildirilir. İndi sual olunur: bu ərazi kimin nəzarəti altındadır və Rusiya sülhməramlıları haradadır?”

Simonyan Zaxarovanın “Qarabağı tanıdınız” açıqlamasını Paşinyan hakimiyyətinin devrilməsinin siqnalı kimi də qəbul etdiklərini məlum müsahibəsində gizlətməyib. O, Rusiyanın Ermənistanla niyə belə davranması sualına xeyli dağınıq cavab verib. Bunu həm “Rusiyanın Ukraynada çox çətin vəziyyəti, həm də Ermənistan ərazisindən keçən dəhlizlərin uzunmüddətli perspektivlərində geosiyasi maraqları olması ilə” izah edib. Spikerin Ermənistan hakimiyyətinin Rusiyanı regiondan sıxışdırıb çıxarmağa çalışması ilə bağlı ittihamlara cavabı da maraqlıdır. “Danışmaq dili ilə desək, biz bunu deyirik, əgər sənin (Rusiya - red.) bizi qorumaq öhdəliyin varsa, o zaman bizi qoruyun və deməyin: siz bəyanat verdiniz, ona görə də sizi qoruya bilərik”. Simonyan Paşinyan hakimiyyətinin istefaya getdiyi zaman Rusiyanın Ermənistanla kömək edəcəyi iddiasına da çox iddialı reaksiya verib: “Bu gün Ermənistan seçilmiş, demokratik hökumət var ki, bu, görünür ki, regionda “pis” nümunədir”. Simonyan demək istəyib ki, guya regionda Ermənistan demokratik ölkə kimi pis nümunədir, onu bu səbəbdən yixmaq istəyirlər.

Ermənistanın baş naziri Nikol Paşinyan da Rusiyanı yenə də Kollektiv Təhlükəsizlik Müqaviləsi Təşkilatından (KTMT) çıxarmaq istəyib. Paşinyan “La Repubblica” qəzetinə müsahibəsində bir sıra sənədləri ratifikasiya etməməsinə və ona qoşulmamasının səbəbini açıqlayıb: “Ermənistan ictimaiyyətində Kollektiv Təhlükəsizlik Müqaviləsi Təşkilatının (KTMT) praktikası ilə bağlı dərin məyusluq yaranıb və cəmiyyət

ca” qəzetinə müsahibəsində bir sıra sənədləri ratifikasiya etməməsinə və ona qoşulmamasının səbəbini açıqlayıb: “Ermənistan ictimaiyyətində Kollektiv Təhlükəsizlik Müqaviləsi Təşkilatının (KTMT) praktikası ilə bağlı dərin məyusluq yaranıb və cəmiyyət

AMİP sədri Arzuxan Əlizadənin “Yeni Müsavat”a bildirdiyinə görə, Ermənistan Rusiyanın vaxtilə yaratdığı qondarma dövlətdir. Partiya sədri hesab edir ki, ermənilər buna görə ruslara minnətdar olmalıdırlar. “Sağ ol deməlidirlər ki, onlar üçün belə dövlət qurublar.

yaxşılaşan Moskva-Ankara əlaqələri İrəvan üçün dəyərləndirilməli şansıdır: “Biri müttəfiqdir, digəri müttəfiqlə dostlaşan ölkədir. Ermənistan Qərbi çıxış üçün Türkiyə ilə münasibətləri normallaşdırmalıdır ki, quru sərhədlər açılsın. Paşinyan hakimiyyəti rus-türk yaxınlaşmasında ma-

İrəvan Rusiyanı sülhməramlılar və KTMT ilə şantaj edir

Baş nazir Paşinyan və spiker Simonyan Moskvanı açıq mətnlə ittiham edən fikirlər səsləndiriblər, hətta Kremlin Ermənistanda çevriliş planı olduğunu da gizlətmirlər

bunu yaşamaqda davam edir. Hesab edirəm ki, bu, göz qabağındadır”, - Paşinyan qeyd edib. “Ən azı deyə bilərəm ki, Kollektiv Təhlükəsizlik Müqaviləsi üzrə funksionallıq və danışıqların mümkünlüyü baxımından sizin təsvir etdiyiniz vəziyyət böhrandan xəbər verir. Düşünürəm ki, bu problem təkcə Ermənistanın deyil, Kollektiv Təhlükəsizlik Təşkilatındır. İzahatlara gəldikdə, bunlar çox fərqli ola bilər, amma heç olmasa bizim nöqtəyi-nəzərimizdən izahların vacib olmadığını və bu baxımdan Ermənistan ictimaiyyətinin KTMT praktikasına qarşı dərin məyusluq yaşadığını və bunun davam etdirdiyini düşünürəm”, - Paşinyan vurğulayıb. “Bu, həm də Ermənistanın 2022-ci ilin payızında İrəvan-da keçirilən KTMT sammiti zamanı bir sıra sənədləri ratifikasiya etməməsinin və ya ona qoşulmamasının səbəbidir”, - baş nazir əlavə edib. Paşinyan “Bir gün yuxudan oyanıb görə bilərik ki, Rusiya bölgədə yoxdur” ifadəsini də işlədib. Yəni həm baş nazir, həm spiker ötən həftə Kremlə necə var “düşməyə” çalışıblar. Bu da öz növbəsində Moskva-İrəvan xəttində gərginliyin daha da artmasını nümayiş etdirir. Qərbin qoruduğu Paşinyan iqtidarı Rusiya qarşısında nə qədər duruş gətirə biləcək, bu məsələnin özü də düşündürücüdür. Lakin fakt budur ki, müttəfiqlər artıq düşməyə çevrilirlər, bu da Azərbaycana irəliləmək üçün fürsət pəncərəsi açıq...

Azərbaycan torpaqlarının işğal altında qalmasında da rusların uzun illər dəstəyinin böyük təsiri olub. Sadəcə, ermənilər xəyanətə vermişdilər. Zamanında Osmanlıya, sonra Rusiyaya xəyanət etdilər. Paşinyan Qərbin dəstəyi ilə hakimiyyətə gələndə götürdüyü öhdəlik olub ki, Ermənistanı Rusiyadan uzaqlaşdırarsın. Amma Rusiyanın bu ölkəyə təsirləri çox güclüdür: iqtisadiyyat, sərhədlər, hərbi bazalar, demiryolları... Yeni Ermənistanın Rusiyadan tam qopması çox çətin görünür”.

A.Əlizadənin fikrincə, son günlər Moskva Zaxarovanın timsalında İrəvana öz sözünü çatdırmaqdadır: “Bu məsələ getdikcə böyüyür və qarşıdurma dərinləşir. Ermənilər ruslara qarşı xəyanətkar işlərini ortaya qoyublar və bu da Rusiyanın xoşuna gəlmir. Ümumiyyətlə, Paşinyan hakimiyyətinin davranışları Ermənistan üçün faciələrlə nəticələnə bilər. Rusiyaya bu şəkildə arxa çevirmək İrəvana yaxşı gələcək vəd etmir. İki dövlətin əlaqələrinin pisləşməsi bizə bütün Qarabağda suverenliyi təmin etmək imkanı yara-dır. Paşinyan Saakaşvilinin aqibətini yaşaya bilər”.

Türkiyədə fəaliyyət göstərən “World Panorama” Strateji Araşdırmalar Mərkəzinin rəhbəri Ramiyə Məmmədova Ermənistan hakimiyyətinin Rusiya və Türkiyə ilə münasibətləri qaydasına salmaqdan alternativ yolu olmadığını düşünür. Onun fikrincə, getdikcə

nevr edərək usta siyasət yürüdə bilsə, hazırkı böhrandan da çıxacaq, Putinin ona qəzəbi də soyuyacaq. Amma Simonyanın və Nikolon verdiyi açıqlamalarla irəli getmək mümkün deyil. Başa düşmək olar ki, Ermənistan hakimiyyətini buna Vaşinqton və Paris məcbur edir. Hazırkı ritorika Qərbdən gələn təlimatdır. Amma vaxtilə Avropanın və Amerikanın diktəsi ilə oturma-duran Sakaşvili hakimiyyətinin də sonu acınacaqlı oldu. Mən burada Rusiyanı böyütmürəm, Paşinyanın da yem ediləcəyini düşünmürəm, amma Ermənistan öz böyüyünün üzünə ağ olub. Onun da cəzasını hərtərəfli çəkməkdədir”. Ekspert düşünür ki, Rusiya və Türkiyə münasibətlərinin getdikcə daha da yaxınlaşması Azərbaycan üçün böyük imkanlar açdığı kimi Ermənistan da fayda verə bilər: “Hətta regionda 2+2 formatı mümkündür. Bu platformada bölgədəki problemləri asanlıqla yoluna qoya bilərik. Paşinyan komandası Laçın yoluna görə Rusiyanı ittiham etməkdənsə, KTMT-dən müdaxilə gözləməkdənsə, Moskva-Ankara-Baki-İrəvan masası qurmaq olar. Gedib uzaq Paris merini Laçın-Gorus yoluna gətirməkdənsə, yaxın qonşulardan məddə ummaq lazımdır. Zaxarova da açıq mesaj verdi ki, bölgəyə ikinci, üçüncü, hətta dördüncü oyunçuların cəlb edilməsi nizamlaşdırma prosesinə fayda verməyəcək”.

□ **Emil SALAMOĞLU**
“Yeni Müsavat”

Hadrutdan qaçan ermənilər geri qayıdacaq?

“Mən də Şuşa və Hadrutdan gedən ermənilərin geri qayıtması ilə bağlı səslənən fikirləri oxumuşam. Lakin bu fikri doğru saymıram”.

Bu sözləri Yensiabab.az-a açıqlamasında Milli Məclisin deputatı Vahid Əhmədov deyib.

O, Qarabağdan - Şuşa və Hadrutdan qaçan ermənilərin növbəti perspektivdə yenidən Qarabağdadır, bu işlərə nəzarət edir. Biz nə Ermənistanla sülh müqaviləsi imzalamamışıq, nə də sərhədin delimitasiya-demarkasiyasını həll etməmişik.

V.Əhmədov deyib: “Orada böyük quruculuq işləri gedir, dövlət başçısı mütəmadi Qarabağdadır, bu işlərə nəzarət edir. Biz nə Ermənistanla sülh müqaviləsi imzalamamışıq, nə də sərhədin delimitasiya-demarkasiyasını həll etməmişik.

O ki qaldı Hadruta köçün hələlik olmamasına, mən bunun ermənilər üçün həyata keçirilməməsi məsələsinə inanmıram. Çünki dövlət başçısının bu məsələlərdə mövqeyi qətidir. Oradakı ermənilər bizə məxsus hər şeyi qəbul edəcəklərsə, heç bir problem yoxdur, yaşasınlar. Bu dəqiqə Füzuli, Ağdam, Kəlbəcərdə böyük tikinti işləri gedir və qaçqınlarımız oraya yerləşdirilir. İkincisi də ermənilər onsuz da Qarabağda yaşayırlar. Onları qovan, dəyib-dolaşan yoxdur ki?”, - o əlavə edib.

Erməni deputat: “Ümidimiz Rusiyanın müdaxiləsinədir”

“Qarabağda Rusiyaya qarşı birbaşa və ya dolayı zərbələr onu aktiv əks tədbirlər görməyə məcbur edəcək”.

Musavat.com erməni mediasına istinadən xəbər verir ki, bu barədə Ermənistan parlamentinin müxalif deputatı Tigran Abramyan öz "Facebook" səhifəsində yazıb.

“Rusiya əsas diqqətini Ukrayna cəbhəsinə yönəldib, lakin Cənubi Qafqazda söylərinin gücləndirməli olacaq, əks halda hadisələr onun üçün gözənilməz məcraya keçə bilər. Rusiya və Türkiyə prezidentlərinin bugünkü görüşündə çox güman ki, Qarabağ ətrafında vəziyyət və onun kulminasiya nöqtəsi müzakirə olunacaq. 44 günlük müharibədən sonra Türkiyə Qarabağ probleminin həlli prosesinə tam surətdə qarışıb və öz təsirini maksimum dərəcədə artırmağa çalışır ki, bu da Ermənistanın maraqlarına ziddir”, - deyə Abramyan bildirib.

Paşinyanın müavini sülh müqaviləsindən danışdı

Ermənistan baş nazirinin müavini Mher Qriqoryan Azərbaycanla imzalanacaq sülh müqaviləsi barədə danışdı. “Sputnik Armenia”ya xəbər verir ki, Paşinyanın müavini mövzu ilə bağlı jurnalistlərə açıqlama verib.

Onun sözlərinə görə, Azərbaycan Ermənistanın sülh müqaviləsi ilə bağlı son təkliflərinə hələlik reaksiya verməyib. Qeyd edək ki, bir müddət əvvəl Azərbaycan Ermənistanla müvafiq təkliflər göndərmişdi.

NATO Ermənistanı sıralarına dəvət edir?

Avropa NATO İnkişaf Komitəsinin sədri Günter Felinger Ermənistanı alyansa qoşulmağa çağırıb.

Musavat.com xarici agentliklərə istinadən xəbər verir ki, bu barədə o, Twitter (hazırkı X) sosial şəbəkəsindəki hesabında yazıb.

“Nikol Paşinyan, mən Ermənistanı NATO-ya üzv olmağa çağırıram. Co Bayden, Ermənistanı qoruyun”, - deyə Günter Felinger qeyd edib.

Cahangir Əsgərov dərs deməkdə davam edəcək

Son vaxtlar adı tez-tez medianın gündəmindən düşməyən “Azərbaycan Hava Yolları” QSC-nin (AZAL) sədri Cahangir Əsgərovun bu şirkətdəki 27 illik karyerasına, nəhayət, son qoyuldu. O, sentyabrın 1-də ölkə başçısının sərəncamı ilə tutduğu vəzifədən azad edilib.

AZAL-dakı vəzifəsini itirən Cahangir Əsgərovun ali təhsil ocağında dərs dediyini yaqın ki, çoxları bilmir.

Modern.az saytının məlumatına görə, AZAL-ın rəhbəri həm də Milli Aviasiya Akademiyasında çalışır.

Belə ki, o, hazırda akademiyanın avianəqliyyat istehsalatı kafedrasının müdiri vəzifəsini tutur.

Kafedra müdiri vəzifəsində çalışan Cahangir Əsgərov texnika elmləri namizədi olaraq Milli Aviasiya Akademiyasının dosentidir.

Qeyd edək ki, Cahangir Əsgərov 1996-cı ildən “Azərbaycan Hava Yolları” QSC-nin sədri idi. 27 il AZAL aviaşirkətinə rəhbərlik edən C.Əsgərov bu posta gəlməzdən öncə aviadəstə kapitanı, eskadriya komandirinin müavini, eskadriya komandiri, 1993-cü ildən AZAL-ın Türkiyədə baş nümayəndəsi vəzifələrində işləyib.

AZAL-ın təyyarələri ilə uçan sərnəşinlər daim bu şirkətin təyyarələrində biletlərin baha satılmasından şikayətlənib.

Azərbaycanda yeni dövlət qoruğu yaradılacaq

Prezident İlham Əliyev sentyabrın 4-də “Xınalıq və Köç yolu” Dövlət Tarix-Mədəniyyət və Etnoqrafiya Qoruğunun yaradılması haqqında sərəncam imzalayıb.

Sərəncama əsasən, qoruğun fəaliyyətinin təmin edilməsi ilə bağlı tələb olunan zəruri xərclərin maliyyələşdirilməsi Azərbaycan Respublikasının dövlət büdcəsində Azərbaycan Respublikasının Dövlət Turizm Agentliyi üçün nəzərdə tutulmuş vəsait hesabına həyata keçiriləcək.

Sərəncamda deyilir: “Quba rayonunun Xınalıq kəndindən Pirsaat su anbarınadək uzanan və Qusar, Quba, Şamaxı, Qobustan, Abşeron və Hacıqabul rayonları ərazisindən keçən 200 kilometrədən artıq köç yolu yüz illər boyu Şirvan və Quba bölgəsinin köçəri heyvandarlıq təsərrüfatlarının istifadə etdiyi əhəmiyyətli yol olmuşdur. Köçəri heyvandarlıq təsərrüfatları tərəfindən indi də istifadə edilən həmin köç yolu üzərində yüksək tarixi-mədəni dəyərə malik çox sayda abidəyə rast gəlinir. Bu yolun Azərbaycanın mədəni sərvətlərinin qiymətli nümunələri sırasında özünəməxsus yeri vardır. Azərbaycan Respublikasının “Xınalıq” Dövlət Tarix-Memarlıq və Etnoqrafiya Qoruğunun ərazisi və Qusar, Quba, Şamaxı, Qobustan, Abşeron və Hacıqabul rayonlarından keçən tarixi köç yolunun ərazisi “Xınalıq və Köç yolu” Dövlət Tarix-Mədəniyyət və Etnoqrafiya Qoruğu (bundan sonra - Qoruq) elan edilsin”.

Azərbaycan Yazıçılar Birliyinin katibi, xalq yazıçısı Çingiz Abdullayev Azərbaycanı tərk etmək istədiyini bildirib. Tanınmış yazıçı bu barədə sosial şəbəkədə paylaşımında yazıb. Ç.Abdullayev sosial şəbəkədə ona qarşı olan hücumlardan zinhara gəldiyini qeyd edib:

“Bu axmaq zaraflardan bezmişəm. “Axmaqlar” yazsam, inciyəcəklər. “Yaramazlar” yazacam, daha da inciyəcəklər. Onların hamısı məni bezdirib. Bəlkə birdəfəlik çıxıb getməyim daha doğru olar?! Çox pis oluram. Bu mənim ölkəmdir, mənim şəhərimdir. Bu şəhərin ləhcəsini danışdığım üçün belə qınanıram. Həddindən artıq adekvat olmayan adamlar var. Bu işə bütün hər şeyi korlayır. Artıq nəse etmək, qərar vermək vaxtıdır!”, - deyə yazıçı vurğulayıb.

Kəramət Böyükçöl xalq yazıçısının bu istəyinə belə reaksiya verib: “Zalım oğlu, 40 dənə vəzifən var. Yazıçılar Birliyinin yiyəsisən. Xalq yazıçısısan, futboldan girib siyasətdən çıxırsan. Ölkədə məşğul olmadığın iş qalmayıb. Pulun, evin-eşiyin, maşınların, bağ evlərinin, medalların, ordenlərin, ölkədə bütün qapıları tək ilə açırsan, indi də deyirsən ki, bezmişəm. Ölkədə hər şey səninindir, birçə Azərbaycan dilindən başqa. Camaat sənə nə deyir ki? Deyir, Azərbaycan dilində danış da. Azərbaycan dilini öyrənmək sənə üçün belə çətindir?”

Keçmiş təhsil naziri Misir Mərdanov isə Çingiz Abdullayevin müdafiəsinə qalxıb. “Dəfələrlə şahid olmuşam ki, Çingiz müəllim Qarabağ məsələsi ilə bağlı ən yüksək səviyələrdə Rusiya rəhbərliyinin iş-tirak etdiyi tədbirlərdə Azərbaycanın mövqeyini müdafiə edib, rüslara ciddi iradlarını bildirib”, - deyən Misir Mərdanov xalq yazıçısını qınayanlarla razılaşmadığını vurğulayıb.

Millət vəkili Fazil Mustafa isə bu günə qədər Çingiz Abdullayevin heç bir kitabını oxumadığını, bununla belə, yazıçının ölkədən getməsinə istəmədiyini deyib: “Mən indiyədək hörmətli xalq yazıçısı Çingiz Abdullayevin heç bir əsərini oxumamışam. Kitabxanmda da birçə əsəri belə yer almır. Yeni yazıçı kimi mənim menyumda yoxdur. Hansı kitabı oxumaq lazım gəlirdi barədə xüsusi intuisiyam var və buna hələ də güvənəməkdəyəm. Ancaq qeyd etməliyəm ki, hörmətli Çingiz Abdullayevi oxuyanlara, sevənlərə, izləyənlərə, nəşrlərinin, tərcümə olunan kitablarının sayı üzərindən qürur duyanlara da yanaşmam normaldır. Onun danışdığı dili ilə bağlı lağlağılara da münasibətim mənfidir. Azərbaycan dilində səlis danışan o qədər suzmalı adam olduğu halda belə köntöy danışığı iqtisadi, sosial, siyasi bir zərəri olduğunu düşünmürəm. Mənəvi zərəri hesablanı bilirdi bəlkə də, ancaq hər işdə əsas aldığımız meyar əməldirsə, insanın bu qüsurlu da belə qabartmağına dəyməz. Çingiz Abdullayev öz makulaturası ilə dünyada və Azərbaycanda çoxlarının qəlbini fəth edə bilər, ancaq mənim qəlbim bu mövzuda öz muxtarlığını qoruyursa, öz qəlbimin səsi ilə davranmağım

Çingiz Abdullayev “Ölkədən gedirəm” dedi, ölkə “başına yığıldı”

Kəramət Böyükçöl “pulun, evin-eşiyin, maşınların, bağ evlərin, medalların, ordenlərin var, nədən bezdin”, Fazil Mustafa isə “əcəba, nəyin savaşıını verib bezikdiniz” soruşdular, bir çox tanınmışlar müdafiə etdi; Aqil Abbas “heç vaxt ölkədən getməz” dedi

da anlayışla qarşılanmalıdır. İnsaf naminə qeyd edim ki, Çingiz müəllim erudisiyalı, ədəbi, hüquqi və siyasi bilgiləri olan adamdır, müsahibələrinə maraqlı fikirlər var və çıxışları da bəyəndiyim koloritdədir. Rusiya auditoriyasında da Azərbaycanı müdafiə edən çıxışlarını yüksək qiymətləndirirəm. Məşhurluğuna da çox müsbət yanaşıram. Ölkənin şirdilmiş olsun, haqqına olsun, brend adamlarının olması bəzi kritik şərtlərdə çox vacib amilə çevrilir. Yeni ən azı ölkədən kənarda onun söylədiklərinə daha çox diqqət kəsiləcək. Titul, məşhurluq və sair amillərə görə.

Mətnin ikinci hissəsinə buradan keçid edirəm. “Artıq bezmişəm, ölkədən çıxıb getməyə hazırlaşmaq lazımlı” Təqribən belə bir ifadə səsləndirdi və birdən-birə “Getmə, amandır!” nalesi bir çox tanınmış imzalar tərəfindən dövrəyə soxuldu. Aydın olmayan bir sual var, bunu mütləq cavablandırıb, sonra getmək barədə düşünmək doğru olmazmı? Əcəba, nəyin savaşıını verib bezikdiniz? Hansı ədəbi cərəyanın aydınlıqna davasında öncülü ola-raq düşüncələrinizi ortaya qoydunuz? Hansı əsərinizdə cəmiyyətin yanlış dəyərlərinə qarşı savaş açdınız? Qarabağda qələbəmizə ermənilər qədər məyus olan və daxildən, xaricdən hər cür tərbiyəsizliyə yol verən müxəlifətçi, bitərəf kimliklərə hansı qınağınız səsləndirildi? Mədəniyyət və ədəbiyyat sferasında fundamental mövzularda hansı yanlış siyasətə etirazınız ortaya qoyuldu? Onlarla belə sualları sıralamaq mümkündür. Dili, zadı bəhanə etməyin, məmləkətə, millətə səmimiyyətsizliyinizi, sevgisizliyinizi bəhanə edin! Danabaşların, qaragüruhun, cahil sürüsünün söyüşünə, təhqirinə,

böhtanına, gülləsinə bu məmləkətdə hədəf olan bizlər heç vaxt küsməyi düşünmədik, bezmədik, getməyə hazırlaşmadıq. Çünki bu gün hamımızın qoyub getdiyi bu ölkə sabahın Əfqanıstanı, İranı və Allah bilir hansı cəhəlpərvərlərin bostanı olacaq.

Mən bütün səmimiyyətimlə hörmətli Çingiz müəllimin getməyini istəmirəm. Əksinə, Azərbaycana, onun problemlərinə, ağırlı-acılı məqamlarının üzərinə gəlməyini istəyirəm.

Çingiz Aytmatovu və Çingiz Hüseynovu təkrar oxumağa başlayıram. Necə olsa, həmişə bizimlə qalacaq Çingizlərdir...”

Real TV-nin rəhbəri, jurnalist Mir Şahin Ağayev isə məsələyə bu cür mövqə bildirib: “Böyük” cəhiliyyə Böyük Çingiz Abdullayevə qarşı! Əsərlərdə qanunauyğunluqdu! Belə də olmalıydı. Vaxtında Çingiz Abdullayev (elə onun kimi başqaları da) qaragüruhun hücumuna məruz qalan düşüncə sarbanlarını müdafiə etmək üçün çəkinməməli, “qoy abırımı qoruyum” deməməli, var gücü ilə savaşmalı, qara qələm güclərinə yerini göstərməli idi. Çingiz müəllim, yenə də səhv yoldadır. Öz ölkəsini buraxıb harasa getmək haqqında yox, kirdən qartmaq bağlamış cəhiliyyəni necə susdurmaq, hər şeyi və hər kəsi adı ilə çağırmaq barəsində fikirləşməlidir. İoneskonun “Kərgədan”ını oxuyun Çingiz müəllim, mütləq oxuyun! Sizə və bizə hücum edənlər haqqındadır. Əsərin sonu çox dəhşətlidir. Vuruşun, qalib gəlin! Ordudan qaçmağı, total məğlubiyyəti aşılalayanları, övladına əsgərliyə getməməyi tələq edənləri, böyük Azərbaycan mədəniyyətini, söz azadlığını, gerçək şeir və əsl nəsr gözədən salanları, uğura və uğurlulara paxıllıq edən

uğursuzları açıq döyüşdə məğlub etmək lazımdır, meydanı bu şəbəkə əbləhlərinə buraxmaq haqqında düşünmək yox. Çingiz Abdullayev addır! Onlar bu adı, belə adları batırmaq, bu-laşdırmaq istəyirlər!”

Millət vəkili, Azərbaycan Yazıçılar Birliyinin üzvü Aqil Abbas “Yeni Müsavat”a açıqlamasında məsələyə bu cür reaksiya verib: “Çingiz Abdullayev heç vaxt ölkədən getməz. Sadəcə, o yorulub və əsəbi şəkildə sosial şəbəkədə həmin statusu yazıb. Azərbaycanda hörmətli, tanınmış adamları, ziyalıları hörmətdən salmaq, əsəbiləşdirmək üçün sosial şəbəkələrdə nə qədər dəşən böhtan, təhqir yazılır. Sanki xüsusi bir qrupdur, indi kim tərəfindən idarə olunur, onu bilmək olmur. Amma hər halda, yuxarıdan hansısa “əl” onları idarə edir. Hətta klassiklərimizi də təhqir edirlər. İndi də Çingiz Abdullayevi hədəfə alıblar və o da hirsələnib, belə bir açıqlama yazıb. Tez-tez nöqsan tuturlar ki, Çingiz Abdullayev Azərbaycan dilində pis danışır və yaxud ləhcə ilə danışır. Bakılıdır, ona görə də bakılı ləhcəsi ilə də danışır. Mən indi qarabağlıyam, o zonanın ləhcəsində danışırıam, burada qərribə nə var ki, nöqsan tuturlar. Gah da deyirlər rus dillidir... Bir dəfə hamı Rasim Musabəyovu söyürdü ki, Azərbaycan dilində danışa bilmir. Onda cavab verdim ki, kənddə mənim əmimoğlanlarının hamısı Azərbaycan dilində çox gözəl danışır, amma heç biri Rasim Musabəyov deyil. Yeni sanki ziyallara qarşı qısqancılıqla yanaşır, onları incitməyə çalışırlar. Bir daha deyirəm, Çingiz Abdullayev heç vaxt ölkədən getməz, sadəcə, əsəbiləşib, o cür yazıb”.

✉ Xalidə GƏRAY “Yeni Müsavat”

Şair Qəşəm Nəcəfzadə və deputat Nizami Cəfərovun arasında az qala yumruq davasına çevrilən qalmaqal baş verib. Məlumatla görə, Qəşəm Nəcəfzadə elm və təhsil naziri Emin Əmrullayevi sərt tənqid edib. Şair bildirib ki, orta məktəblər üçün nəzərdə tutulan dərsliklərdə ciddi nöqsanlar mövcuddur.

Deputat Nizami Cəfərov isə Qəşəm Nəcəfzadəyə çıxışını davam etdirməyə imkan verməyib və nazirin müdafiəsinə qalxıb. Bununla da tədbirin keçirildiyi zalda az qala "savaş baltaları" göyə qalxıb.

Qəşəm Nəcəfzadə deputatın müdaxiləsinə sərt reaksiya verib və onun barəsində kəskin ifadələr işlədib. Əsəbdən özünə nəzarəti itirən şair nümayişkarənə şəkildə deputata hücum edib. Tədbir iştirakçıları Qəşəm Nəcəfzadəni sakitləşdirməyə çalışıblar. Uzun sürən gərgin anlar toplantı iştirakçılarının müdaxiləsi ilə nisbətən səngiyib. Tədbir iştirakçıları Qəşəm Nəcəfzadəni çətinliklə olsa da, zaldan çıxarda biliblər.

Qəşəm Nəcəfzadə "Qaynarinfo"ya açıqlamasında məlumatı təsdiqləyib: "Tədbirdə elm və təhsil naziri Emin Əmrullayevə irad bildirdim. "Altun" nəşriyyatının direktoru Rafiq İsmayılov dərslikləri yaman günə qoyur, uşaqların biliyini, əxlaqını, etika-estetikasını korlayır. Qafiyəsiz, zəif, ədəbiyyata dəxli olmayan şeirləri dərsliklərə salır. Nəşriyyatın direktorudur, 1-ci sinifdən 9-cu sinfə kimi Azərbaycan dili dərsliyinin müəllifidir. Amma özü Azərbaycan dilini bilmir. Adam rusdillidir. Nazirə dedim ki, siz necə nazirsiniz ki, dərsliklərdən xəbəriniz yoxdur".

Qəşəm Nəcəfzadə bildirib ki, onun sərt iradlarına Nizami Cəfərov reaksiya verib: "Ön sırada oturmuşdu. Çıxışımı bitirməyə belə imkan vermədi və naziri müdafiə elədi. Dedim ki, "Nizami müəllim, siz elm və təhsil nazirisiniz? Nazirin yerinə niyə cavab verirsiniz? Nə vaxt sualı sizə ünvanlasam, onda da cavab verərsiniz. Mən sualı elm və təhsil nazirinə ünvanlamışam, zəhmət çəkib cavab versin.

Nizami Cəfərov etiraf etdi ki, qaldırdığım problemlər doğrudur, lakin yenə də kobudluğunu davam etdirdi. Mən də soruşdum ki, bu problemlərdən xəbəriniz varsa, niyə səsinizi çıxartmırsınız? Bu günə kimi sizin səsinizi eşitməmişəm. Kimdən qorxursunuz? Niyə cəsarətiniz yoxdur?"

Qəşəm Nəcəfzadə Nizami Cəfərovla dava etdiyi barədə yayılan məlumatlara isə bu cür açıqla-

Təhsil nazirinin iştirak etdiyi tədbirdə qalmaqal

Qəşəm Nəcəfzadə və deputat Nizami Cəfərov arasında baş verənlər; **Rafiq İsmayılov:** "Qəşəm Nəcəfzadənin şeirlərini dərsliyə salmadım, ona görə də..."

ma verib: "Bu, həqiqətə uyğun deyil, tamamilə yalandır. Nizami müəllimə çox böyük hörmətim var, o, mənim sevimli müəllimim olub".

Bəs qalmaqala səbəb olan dərsliklərlə bağlı problem nədir?

Mövzu ilə bağlı sabiq təhsil naziri, filologiya elmləri doktoru, professor Firudin Cəlilov "Yeni Müsavat"a danışıb: "Əslində bu məsələlərə mənəm 5-6 yaşlı, 1-ci sinfə gedən nəvəm cavab verib, özü də təhsil naziri Emin Əmrullayevin özünə deyib. Belə ki, biz Emin Əmrullayevlə qonşuyuq. Xanımına deyib ki, "bu yaxınlarda nəvənlə dəhlizdə rastlaşdıq, o saat yapırdı yaxamdan ki, "uşağa bu qədər kitab yükləmək olar? Daşıya bilmirəm! Üstəlik, evə o qədər də tapşırıqlar verirlər, çatdırıb hazırlaya bilmirəm!" Yeni artıq aşağı sinif şagirdləri də bu sistemdən narazıdır. Amma burada tək naziri qınamaq doğru deyil. Sistem özü doğru işləmir. Bu, tək cəhətdə deyil, səhiyyəyə, kənd təsərrüfatına və digər sahələrə də aiddir.

Beləliklə, bu sistem düzgün qurulmayıb. Zamanında müstəqilliyimizi elan etdikdən sonra hansısa formalar dəyişdirildi. Lakin həkimlik dəyişdikdən sonra köhnə sovet sistemi ilə kapitalizm sisteminin arasındakı keçiddə ilişib qalıb. Bir ayağı o tərəfdə, bir ayağı bu tərəfdə olan anormal sistemdir. Ona görə də kitablarda da, proqramlarda, sistemdə də problemlər olacaq və buna görə konkret olaraq bir-iki adamı günahlandırmaq doğru deyil.

Amma konkret olaraq son məsələyə gəldikdə, əlbəttə ki, Qəşəm Nəcəfzadə doğru deyir, çox səviyyəsi dərsliklər var. Məsələn, nəvələrimin tapşırıqlarına baxanda görürəm ki, 7-ci sinfdə oxuyan uşağa zamanında universitetdə tələbələrə öyrətdiyimiz məsələləri keçirlər. Belə olmaz. Uşaqları bu qədər yükləmək, dərslikləri biabırçı şəkildə çap etmək olmaz. Bəs dərslikləri kim yazır? Heç kimin tanımadığı, dili səliqə bilməyən adamlar yazır. Bu mənada Qəşəm Nəcəfzadə haqlıdır".

Məsələ ilə bağlı dərsliklərə görə Qəşəm Nəcəfzadənin ittiham etdiyi "Altun kitab" nəşriyyatının direktoru, "Azərbaycan dili" dərsliyinin müəllifi Rafiq İsmayılov barəsində səslənən ittihamlara bu cür cavab verdi: "Qəşəm Nəcəfzadə, ümumiyyətlə, müasir təhsildən, tədrisdən uzaq adamdır. Bu adam nəyə görə bu qədər aqressiv şəkildə "Azərbaycan dili" dərsliklərinə hücum çəkir, səbəbi məlumdur. Belə ki, Qəşəm Nəcəfzadə dəfələrlə mənə xahiş etmişdi ki, onun şeirlərini dərsliyə salım. Lakin bir məsələni başa düşməyib, "Azərbaycan dili" dərsliyi şeir məkanı, poeziya toplusu deyil. Burada əsas məsələ uşaqlara ədəbi dilin normalarına uyğun danışmağı, dinləməyi, oxumağı, yazmağı öyrətməkdir. Uşaqlarımız gündəlik həyatda nə qədər poetik dildə danışır? Onlar normal, müasir dildə danışmağı bacarmalı, kifayət qədər söz ehtiyatına malik olmalıdır. Mənə daha çox ağır gəlir ki, 10 və 15 yaşlı şagirdlərimiz oxuyub anlamaqdan əziyyət çəkirlər. Ona görə də çalışıram ki, "Azərbaycan dili" dərsliyini elə tərtib edək ki, uşaqların dil, ünsiyyət bacarığı yüksək səviyyədə olsun. Əslində məsələ aydındır. Niyə başqa dərsliklər, hətta "Ədəbiyyat" dərsliyi deyil, məhz "Azərbaycan dili" dərsliyi? Yeni "Ədəbiyyat" dərsliyinə də irad tutmaq olardı, amma Qəşəm Nəcəfzadə məhz "Azərbaycan dili" dərsliyini aqressiv şəkildə tənqid edir.

Bir dəfə kitabını mənə verdi. Mən də çalışdım ki, həmin kitabdan maraqlı bir mətn tapıb, dərsliyə salım. Çünki oğlu Kəramətlə münasibətimiz var idi və ona xətir bunu etmək istəyirdim. Amma dərsliyə uyğun, onun parametrlərinə cavab verəcək bir mətn tapa bilmədim. Yeni bu məsələdə mən tərəfdən heç bir şəxsi qərəzlik yoxdur, amma qarşı tərəfdən kifayət qədər qərəz var. Sözü açığı, bə-

zən deyirəm ki, çox şad olardım bundan sonra dərsliyi başqaları yazsın. Bu necə məşəqqətli işdir, onu yalnız bir-iki dəfə dərslik müəlliflərinin müzakirələrini müşahidə edənlər bilir. Bəzən müəllimlər arasında da müəllif olmaq istəyənlər olur. Mən məmnuniyyətlə onları "Vatsap" qrupumuza salıram ki, "Zoom" görüşlərində onlar da iştirak etsinlər. Bir-iki dəfə müzakirəmizi gördükdən sonra deyirlər ki, yox, bu çox məşəqqətli işdir. Əgər başqası dərsliklər yazsaydı, mən də məmnuniyyətlə gedib öz nəşirliyimlə məşğul olardım, adi kitablar çap etdirərdim. Yeni bu işi mənə tapşırıblar, mən də yerinə yetirirəm".

Rafiq İsmayılov onun barəsində səslənən "1-ci sinifdən 9-cu sinfə kimi "Azərbaycan dili" dərsliyinin müəllifidir, amma özü Azərbaycan dilini bilmir, rusdillidir" ittihamına isə bu cür mövqe bildirdi: "Mən orta məktəbi Azərbaycan dilində oxumuşam. Daha sonra isə Moskvada Lomonosov adına Universiteti bitirmişəm və Bakıda "Nizami" adına Ədəbiyyat İnstitutunun elmi katibi vəzifəsində çalışmışam. Əgər mən o dərəcədə rusdilli olsaydım, Azərbaycan dilini yaxşı bilməseydim, ölkənin Ədəbiyyat İnstitutuna elmi katib seçilməzdim. İkincisi, öz dilini yaxşı bilmək üçün heç olmasa 1-2 xarici dili bilmək lazımdır. Başqa dilləri bilmək öz dilini daha dərindən duymağa imkan verir, daha yaxşı şərait yaradır. Yoxsa ki, tək-

Sertifikasiyadan keçməyən müəllimlər işdən çıxarıldı

2022-ci ildə sertifikatlaşdırma prosesində müvafiq keçid balını toplamayan müəllimlər üçün bu il avqustun 29-da təkrar imtahan təşkil olunub. İmtahanın ilkin mərhələsindən keçməyən 743 müəllimdən (iştirakçıların 6 faizi) 606 nəfəri təkrar imtahanda minimum keçid balını toplamayıb, 137 nəfəri isə imtahanda iştirak etməyib.

Bu barədə Elm və Təhsil Nazirliyindən məlumat verilib.

"Dövlət ümumi təhsil müəssisələrində (ümumi təhsil üzrə təhsilverənlərə münasibətdə digər dövlət təhsil müəssisələrində) işləyən təhsilverənlərin sertifikatlaşdırma Qaydası"na və Əmək Məcəlləsinə uyğun olaraq, təhsil müəssisələri tərəfindən həmin müəllimlərin əmək müqaviləsinə 4 sentyabr 2023-cü il tarixindən xitam verilməsi prosesinə başlanılıb.

Təkrar sertifikatlaşdırmadan keçməyən müəllimlərdən sosial müdafiəyə ehtiyacı olanların müraciətləri xüsusi diqqətdə saxlanılacaq. Həmin müəllimlərlə işin təşkili məqsədilə Bakı Şəhəri üzrə Təhsil İdarəsi, Abşeron-Xızı, Gəncə-Daşkəsən və Quba-Xaçmaz regional təhsil idarələrində komissiyalar fəaliyyətə başlayıb.

Təkrar sertifikatlaşdırma imtahanında ümumiyyətlə 1939 müəllim iştirak edib. Onlardan 1 334 nəfəri keçid balını toplayaraq növbəti mərhələdə iştirak hüququ qazanıb.

Bakı məktəblərinin 51 sinfi qəbulda 100 faiz nəticə göstərüb

Bakı Şəhəri üzrə Təhsil İdarəsinin tabeliyindəki ümumi təhsil müəssisələrinin 51 sinfi ali məktəblərə qəbul imtahanlarında yüz faizlik nəticə göstərərək, məzunların hamısı tələbə adını qazanıb.

Bu barədə BŞTİ-dən xəbər verilib.

Bildirilib ki, paytaxtdakı 287 nömrəli "Zəkalar" liseyinin 5 sinfi, 20, 83 nömrəli məktəb-liseylərin və Texniki Humanitar Liseyin 4 sinfi, 60 nömrəli tam orta məktəbin 3 sinfi, 299 nömrəli məktəb-liseyin, 13, 114, 149, 278 nömrəli tam orta məktəblərin isə 2 sinfi üzrə bütün məzunlar ali məktəbə qəbul olub.

Bundan əlavə, 26, 46, 53, 85, 86, 115, 116, 120, 129, 144, 164, 136, 182, 228, 245, 270, 300, 302, 307, 316 nömrəli tam orta məktəblərin və 220 nömrəli məktəb-liseyin 1 sinfi yüz faiz nəticə göstərüb.

cə "öz qazanında qaynaqla" olmur".

Məsələ ilə bağlı nazirliyin mövqeyini öyrənməyə

çalışsaq da, telefon zənglərimiz cavabsız qaldı.

✉ **Xalidə GƏRAY,**
"Yeni Müsavat"

Ay Qəmərim, Qəmərim...

Zamin HACI
 zaminhaci@gmail.com

Bu yaxında Dövlət Sərhəd Xidməti 6 əlcəzairliyi tutduğunu bəyan edəndə, açıq, bir az təəccübləndim. Həmin müsəlman qardaşlarımız Azərbaycan sərhədlərini Avropaya mühacirət etmək üçün pozubmuş.

Təəvvür elə. Adam necə bərdad durumda olmalıdır ki, Avropaya gizli yollarla girmək üçün öncə Azərbaycana gizli yolla girsinsin. Biz özümüz, məşallah, heç ölümümüz-dirimiz olanda Gürcüstana gedə bilmirik, qalınq sərhədin bəri tərəfində ağlaşa-ağlaşa. Çünki quru yol əbədiyyən bağlanmışdır.

İnsafən, sınırların tam bağlandığını yazmaq günah olar. Uçaraq getməyə icazə verilir. Təyyarə ilə, balonla, ya da Baron Münhauzen kimi, top mermisi üzərində. Keçən ay bir Borçalı sakinini səhvən Aya göndərdik. Bu sahədə hər cür azadlıq verilibdir, o səbəblə Füzuli Rayon İcra Hakimiyyətinə dərin minnətdarlığımı çatdırıram. Allah sizi bil-di ki, kimi eləsin.

Məsələnin mədəni-coğrafi tərəfləri də, ekspertlər demişkən, düşündürücüdür. Əlcəzairlə Azərbaycanın arası neçə min kilometrdir. Ancaq insanlar bu məsafəni keçib gəlmişlər. Əsl əzablı yollardır. Bundan başqa, bəzən sərhəd və miqrasiya xidmətlərimiz Hind okeanı tərəfdəki Qəmə adalarının sakinlərini də tutub geri qaytarırlar. Ora da, təbii ki, müsəlman dövlətidir. Dünyada harda müsəlman dövləti varsa, onun sakinləri kafir Qərbə qaçmağa çalışır, bunun özü ziddiyyətlidir. Axı Qərbdə müsəlmanların müqəddəs kitabı yandırılır, donuz əti yeyirlər və kişilər kişilərlə evlənir. Tfu... Bəs biz müsəlmanlar niyə Əfqanıstan, Ərəbistan, İran kimi qutsal yerləri qoyub elə Qərbə qaçıraq? Bunu xüsusilə Azərbaycanda orta əsrlərdən qalma İran rejiminin propaqandasını aparana üzümü tutaraq yazıram. Siz istəyirsiniz biz də buradan baş götürək qaçaq? Təşkilatının adını "Müsəlman birliyi" qoyanlara şəxsən mənim heç bir dözümlüm yoxdur və hökumətin onların hamısını dama basmasını ikiəlli dəstəkləyirəm - lap ara yerdə bizim özümüzü də gözüne qatıb içəri bassa belə. Qaldırıcı kranların ev tikintisində işlədilməsini istəyirəm, adam asmaq üçün yox. Necə dəyərlər, "qurban olum Şura hökumətinə"...

Təcrübə göstərir ki, hər bir sahədə dövlət təminatı və dövlət nəzarəti vacibdir. Bunu biz Naxçıvanda müşahidə edirik. Vasif müəllimin işdən çıxarılması bölgədə, türkün sözü, ayaqlanmalara səbəb olmuşdur. Keçən ay velosiped oğurluğu artmışdı, indi isə daha ekzotik təxribatın sorğunu almışdıq: Naxçıvanın kəndləri boz ayların hücumuna məruz qalır. Sitat: "Son vaxtlar Naxçıvanın dağətəyi kəndlərinə boz aylar hücum edirlər. Onlar heyətlərə girib alma-armudu yeməklə kifayətlənmir, əhalini qorxu içində saxlayırlar. Arı pətəklərini dağıdır, balı yeyirlər. Aylar bölgədə sözün əsl mənasında ağını çıxarıblar". Sitatın sonu.

Bəli. Budur əsas məsələ. Qabaqlar niyə bu aylar qudurub camaatın asayışını pozurdular? Bəlkə o zamanlar Naxçıvanda ayların nəslini kəsilmişdi? Xeyr. Bizdə bütün canlılar və nəbatat aləmi dövlətin çetiri altındadır, yüksək səviyyədə qorunur. Sadəcə, Vasif müəllim bölgənin qubernatoru olanda aylar öz ov arealını tanıyırdı. Bilirdilər Vasif müəllimin arealı haracandır, ora risk edib girmirdilər. Bəlkə "risk edib" əvəzinə "hörmət edib" də yazmaq olar. Ya da "qıbtə edərək" - kimə necə xoşdursa, elə oxusun.

Vəziyyət belə davam eləsə, Ordubadın, Culfanın kəndlərində nəinki boz, o cümlədən ağ, qonur, Himalay ayları, koala və pandalar da əhaliyə hücum edəcəkdir. Sərhəd xidmətimizi çətin günlər gözləyir.

Sonda əlaqədar təşkilatların diqqətinə çatdırmaq istəyirəm ki, əgər bizi buradan qovası olsalar, mən Qəmə adalarına getməyə razıyam. Əsas da adı xoşuma gəlir, elə bilirdim orada dövlət himni hardasa "Qəmərim" havası olmalıdır.

Qağaz üzrə nüfuzlu britaniyalı ekspert, Qarabağ münaqişəsinə dair "Qara bağ" kitabının müəllifi Tomas de Val əmindir ki, region üçüncü Qarabağ müharibəsi astanasındadır. Tomas de Valın sözlərinə görə, son aylarda daha da kəskinləşən ziddiyyətlərin dolaşığına tezliklə cavablar bəli olacaq.

Mövcud vəziyyətin analitik icmalında o, müharibənin çox güman ki, artıq qaçılmaz olduğu fikrini müxtəlif variyasyonlarda təkrarlayır: "Qarabağda yeni müharibə təhlükəsi hələ də var. Bakıda açıq şəkildə deyirlər ki, "separatçıları tərksilah etmək üçün hərbi əməliyyat keçirmək zamanı işidir". Söhbət hələ də Qarabağda qalan erməni silahlı birləşmələrinin "demilitarizasiyasından" gedir... 2020-ci il Qarabağ müharibəsi Azərbaycanın aşkar qələbəsi ilə başa çatıb, lakin münaqişəyə son qoymayıb... Yeni müharibə təhlükəsi real olaraq qalır... Qarabağ ətrafında gərginlik artır... Yeni müharibə təhlükəsi hələ də havadadır".

Tomas de Vall deyib ki, heç bir erməni lideri Qarabağ ermənilərinə xəyanət kimi qəbul edilə bilən belə bir sülh müqaviləsini imzalamaz: "Ermənistan hakimiyyətinin fikrinə, indi söhbət artıq suverenlikdən yox, Qarabağ ermənilərinin "hüquqları və təhlükəsizliyindən" və beynəlxalq təminatlardan gedir. Erməni rəsmilərdən biri mənimlə söhbətində belə bir fikir bildirdi ki, Azərbaycan bu cür öhdəliklər götürməsə, "sülh müqaviləsi müharibə müqaviləsinə çevrilə bilər". **Lakin Azərbaycan rəsmisi mənə bildirdi ki, Bakı gəzəşə getməyə meylli deyil:** "Güclər nisbəti dəyişib, ermənilər bunu başa düşməlidir".

Ekspert onu da deyib ki, Azərbaycan jest etməyi düşünmür: "Onun nöqtəyi-nəzərindən ölkə onilliklər ərzində ermənilər tərəfindən alçaldılıb. Axı onlar nəinki 1990-cı illərin əvvəllərindəki müharibədə qalıb gəliblər, həm də Azərbaycanın Qarabağa bitişik daha 7 rayonunu tamamilə və ya qismən işğal ediblər. Yarımlı milyondan çox azərbaycanlı bu bölgələrdən qaçmaq məcburiyyətində qalıb... 2020-2021-ci illərdə Azərbaycan 1990-cı illərdə itirdiyi ərazilərin əhəmiyyətli bir hissəsinə nəzarəti bərpa edəndə məlum oldu ki, ermənilər tək-cə bu torpaqları deyil, sistemli şəkildə oradakı bütün şəhər və kəndləri dağıdıb, yaşayış üçün yararsız hala salıblar". Qeyd edək ki, Tomas de Val regionu və münaqişənin tarixini yaxşı bilən ekspertdir.

"Bizim müharibə yarımçıq qalıb"

Məşhur britaniyalıdan yeni müharibə xəbərdarlığı və Sülhəddin Əkbərin ilginc şərh

Məsələ ilə bağlı "Yeni Müsavat"a şərhində Azad Demokratlar Partiyasının sədri Sülhəddin Əkbər bildirdi ki, əslində müharibə başa çatmayıb: "Müharibəyə səbəb ola biləcək üç problem var. Biri Qarabağın hələlik nəzarətimiz üzərində olmayan hissəsində suverenliyimizi bərpa etmək üçün, biri Zəngəzur dəhlizinin açılması üçün, biri isə Cənubi Azərbaycan-İran məsələsi ilə bağlı. Bu üç problem müharibəyə səbəbi ola biləcək problemdir. Amma bu o demək deyil ki, mütləq hər üçü ilə bağlı müharibə olacaq. Müharibə deyəndə baxır, nəyi nəzərdə tuturuq. Lokal toqquşmalar ola bilər, hətta qısa müddətli müharibə də ola bilər. Lakin bu o demək deyil ki, bütün potensiallar mütləq real olacaq. Ola bilər ki, Qarabağda lokal müharibə başlasın, sonra o Ermənistan-Azərbaycan müharibəsinə, sonra isə regional müharibəyə çevrilsin və bütün regiona yayılsın. Nəzəri cəhətdən bu mümkündür. Amma yaxın tariximiz, hadisələrin gedişi, yaxın perspektiv onu göstərir ki, Azərbaycan əgər strateji səhvə yol verməyə, yaxınlarda yaranacaq fürsət pəncərəsini yaxşı dəyərləndirə, məsələni kökündən ən qısa zamanda həll eləyə bilər. Mən bu barədə yaxınlarda təkliflər paketi ilə çıxış etmişəm. Azərbaycan hansı

addımlar atmalıdır ki, 48-72 saatda məsələni tam və qəti həll eləyə bilsin. Təkliflər paketində bu əksini tapır".

S.Əkbərin fikrincə, Azərbaycan elə siyasət yürüdə bilər ki, müharibə olmadan da məsələ həll olunar: "Müharibə qısamüddətli ola bilər. Yaxud da kəşfiyyat müharibəsi ola bilər, ya da hərbi xüsusi təhlükəsizlik xarakterli nöqtə zərbələri ola bilər. Bunlar barədə də təkliflər paketində yazmışam. Bu məsələnin həlli müharibə tələb edir. Bizim müharibə yarımçıq qalıb. Yarımçıq müharibədən tam siyasi nəticə gözləmək qeyri-ciddi olar. Tam siyasi qələbə üçün tam hərbi qələbə lazımdır. Biz istəyirik-sə Qarabağ məsələsini tam köklü həll edək bizə tam hərbi qələbə lazımdır. Ruslar bizim tam hərbi qələbənin qarşısını alıblar və özləri bu məqsədlə Qarabağda yerləşiblər.

Ukrayna Silahlı Qüvvələri Rusiya ilə müharibədə tam yarma hərəkatını başa vuran-da bizim üçün fürsət yaranacaq. İndi bilirsiniz ki, birinci xətt yarılib. İkinci və üçüncü xəttin üzərində iş gedir. Onlar da yarılanda Azərbaycan son qəti həmləsini etməlidir.

Azərbaycanda çoxları elə bilir ki, zaman daim xeyrimizə işləyir. Bu gün zaman bizim xeyrimizə işləyir, amma bəlli bir nöqtəyə qədər işləyəcək. Bir nöqtəyə çatdıqdan sonra əleyhimizə dönə bilər. Ermə-

ni siyasi-diplomatik fəaliyyətinin getdikcə necə vəsət aldığına görürsünüz. Proses onlara daha ciddi dəstəyin başlaması fazasına keçə bilər hansısa nöqtədə. Ona görə də Azərbaycan elə bir anda, son həmləsini etməlidir ki, ruslar müqavimət göstərə bilməsin, Qərb isə müdaxilə etməyə macal tapmasın. Bu da qeyd etdiyim kimi, Ukraynanın yarma hərəkatının ikinci-üçüncü xətti də elə alması zamanı yaranacaq. Bu an sentyabr ayında yaranı bilər. Azərbaycan bu anı mütləq əldən verməməlidir".

S.Əkbərin sözlərinə görə, biz oturub gözləsək ki, ermənilər öz-özlərinə Azərbaycana reiteqrasiya olacaqlar və Ermənistan öz-özünə sülh sazişinə imza atacaq, bu, vaxtı boşuna keçirmək olar: "Bu iki məsələ heç vaxt könüllü olmayacaq. Erməniləri buna əlverişli andan istifadə edib məcbur etməliyik. Bunu etməsək, getdikcə ermənilər, separatçılar və Ermənistanı müdafiə edən qüvvələr özlərinə gəlməyə başlayacaqlar. Zamanı buraxsaq, bizim üçün çox ağır nəticələri ola bilər. Əlimizdə olan gücdən zamanında və məqsədyönlü istifadə etməliyik. Bu, qızıl qaydadır. Bu qaydaya əməl etmədikdə zaman əldən verilmiş olur və həmin zamanı bir daha yaxalamaq bəzən mümkün olmur".

□ **Etibar SEYİDAĞA,**
 "Yeni Müsavat"

Ermənistanın baş naziri Nikol Paşinyanın 2023-cü il sentyabrın 2-də qondarma "Dağlıq Qarabağın müstəqillik bəyannaməsi"nin ildönümü ilə əlaqədar "təbriki" Azərbaycana qarşı ərazi iddiasından vaz keçmədiklərinin təsdiqidir.

Bu, əslində Paşinyanın Azərbaycanın ərazi bütövlüyünü tanıması barədə bəyanatının deklarativ olduğunun, həm də siyasi ikuşlülüyünün göstəricisidir. Baş nazirin bu mövqeyi beynəlxalq hüququn norma və prinsiplərinə hörmətsizlik olmaqla yanaşı, bu ölkənin siyasi riyakarlığı göstərdi.

Baş nazir Paşinyanın separatçılığı açıq dəstəkləyən son bəyanatı onu göstərir ki, onun Azərbaycanın ərazi bütövlüyünü tanıması barədə bəyanatları, sadəcə, Ermənistanın hazırda apardığı irimiqyaslı silahlıma proqramını başa çatdırmaq və Azərbaycanın Qarabağ bölgəsində hərbi mövcudluğunu maksimum gücləndirmək üçün vaxt udmaq məqsədi daşıyırmış. Ermənistanda və Qarabağda erməni separatçılarının hələ də qaldığı ərazilərdə gedən proseslər bunu göstərir. Paşinyan son olaraq İtaliyanın "La Repubblica" qəzetinə müsahibəsində yenə də "ağız dolusu" sülh müqaviləsindən danışır.

"Biz Praqada və Brüssel-də razılığa gəldik ki, Azərbaycan və Ermənistan bir-birinin ərazi bütövlüyünü tanıyaraq sülh müqaviləsi imzalamalıdır. Bəzi məsələlərdə irəliləyişlərimiz oldu, sonra ən çətin məsələlərdə fikir ayrılıqları meydana çıxdı. İrəvan və Bakının sülh sazişinə nə qədər yaxın olduğunu demək çətinidir. Ermənistan sülh gündəliyini təbliğ edir. Sülh üçün nə lazımdırsa, etməyə çalışırıq" deyən Paşinyanın Azərbaycan ərazisindəki separatçılara "təbrik məktubu" onun sözləri ilə əməllərinin bir-birinə uyğun gəlmədiyini göstərdi. Ermənistanın baş naziri unutmamalıdır ki, təxminən 4 il əvvəl "Qarabağ Ermənistandır və nöqtə" bəyanatı onun ölkəsinə necə baha başa gəldi...

Bəs sülh müqaviləsi danışılıqları bitdimi? Ermənistan lideri "vali" niyə dəyişdi?

Deputat Bəhruz Məhərrəmov ermənilərlə yenidən onların anladığı dildə danışmağa ehtiyacın olduğunu söylədi: "Paşinyanın Azərbaycan ərazisindəki separatçılara "təbrik məktubu", o cümlədən hökumətin iclasındakı son açıqlamaları göstərir ki, Azərbaycanla şərti sərəhdə və Qarabağda hərbi təxribatlarının arxasında Ermənistan dayanır. Cəmi 4 ay əvvəl Azərbaycanın ərazi bütövlüyünü rəqəmlərdə ifadə edərək, tanıdığını bəyan etməsinin ardınca indi Paşinyanın yenidən Qarabağa dair Vətən müharibəsinə qədərki ritorikasına qayıtması ərazi bütövlüyü məsələsində İrəvanın heç vaxt səmimi olmadığı-

Bəs deyirdin, ərazi bütövlüyü, sülh sazişi... - nə oldu yenə, Paşinyan?

Baş nazirin son açıqlamaları beynəlxalq hüququn norma və prinsiplərinə hörmətsizlik olmaqla yanaşı, Ermənistanın siyasi riyakarlığını göstərdi

nı, hayların riyakarcasına yenidən təcavüzkar niyyətlər üçün fürsət gözlediyini göstərir.

Görünən odur ki, qalib Azərbaycanın ardıcıl sülh ritorikası, əməkdaşlıq çağırışları İrəvanda lazımcına qiymətləndirilmir, yaxud fərqli anlaşıdır. Deməli, Ermənistanla yenidən onların anladığı dillə, "Dəmir yumruq"la danışmağa ehtiyac var. Xüsusən İrəvanda Köçəryan-Sərkisyan cüt-lüyünün, Qarabağda isə onların himayəsi altında Arkadi Qukasyan və Bako Saakyanın yenidən aktivləşməsi onu göstərir ki, ermənilər öz havadarlarının təşviqi ilə artıq revanş niyyətlərini reallaşdırmaq niyyətindədirlər. Aydın-dır ki, Azərbaycanın yaratdığı reallıqları dəyişməyə Ermənistanın gücü, imkanları və şansı yoxdur. Lakin çoxsaylı havadarlarının təşviqi fonunda Köçəryan-Sərkisyanın siyasətində Xocalı qatilləri situasiyadan hakimiyyətin zəbti üçün istifadə etmək istəyirlər. Paşinyan isə iqtidarını qorumaq üçün Azərbaycana münasibətdə radikal davranmalı olduğunu fərqindədir.

Təbii ki, Azərbaycanın bu prosesin gedişatına dözmək niyyəti yoxdur. Bəli, möhtərəm Prezidentin ifadə etdiyi kimi, biz qisasımızı 44 günlük savaşda almışıq, lakin İrəvanın start verdiyi ardıcıl təxribatları fonunda Bakı da BMT Nizamnaməsinin 51-ci maddəsinə rəhbər tutaraq hərbi əməliyyatlarla təhlükəsizliyini təmin etmək hüququnu özündə saxlayır. Təbii ki, əgər bu təxribatlar əsgərimizin yaralanması ilə müşayiət olunursa, təhlükəsizliyimiz təhdid edilirsə, cəza tədbirləri kimdəsə sual doğurmamalıdır. Bu il iyunun 23-də Prezident İlham Əliyev Müdafiə Nazirliyinin komando hərbi hissələrindən birinə baş çəkərək Ermənistanla şərti sərəhdə boyunca bütün əlverişli mövqələrdə möhkəmləndiyimiz, yüksəkliklərdə olmağımızın bizə strateji üstünlük təmin etdiyi, Ordumuzu isə böyük dərəcədə gücləndirdiyimiz barədə hər kəsi xəbərdar etmişdi. Möhtərəm Prezidentin dedi-yi kimi, "Əgər bütün bu amilləri Ermənistan və onun arxasında dayanan xarici qoşunları başa düşmürlərsə, onda günah onların boynundadır".

Güman etmək olar ki, Ermənistan mümkün hakimiyyət

dəyişikliyi ərəfəsindədir və İrəvan məhz siyasi mübarizə fonunda mövcud hərbi-siyasi təxribat ritorikasına əl atmaqdadır. Lakin Ermənistan da, havadarları da dərk etməlidir ki, Azərbaycanın İrəvanın subyektiv niyyətini araşdırmağa nə vaxtı, nə də həvəsi var. Heç bir əsas və səbəb Ermənistanın hərbi-siyasi təxribatlarına haqq qazandıra bilməz. Azərbaycanla doğru açılan hər gülləyə görə İrəvan məsuliyyət daşıyır və cəzasını alacaq. İrəvanın ümid etdiyi havadarlarının dəstəyinə gəlincə, cənab İlham Əliyevin avqustun 26-da Laçında, Həkeri çayının sahilindən bəyan etdiyi kimi, "heç kim bizim iradəmizə təsir edə bilməz".

BAXCP sədrinin müavini, politoloq Elçin Mirzəbəyli düşməni cəbhədə gedən prosesləri bir neçə amillə izah etdi: "Araik Arutyunyanın kölgəyə çəkilməsi çoxdan planlaşdırılırdı və buna hazırlıq gedirdi. Lakin onun kiminlə əvəzlənəcəyi, əsasən də Ermənistanda müzakirə mövzusu idi. Arutyunyanı, Birinci və İkinci Qarabağ müharibələrində fəal şəkildə iştirak etmiş, müharibə cinayətlərində əli olan şəxslərin əvəzləməsi Ermənistanın da, separatçıların da manevr imkanlarını azalda-cadı, onları himayə edənlərin də həmçinin. Samvel Şahramanyanın üzərində dayanılmasının əsas səbəblərindən biri də sözügedən şəxsin həm Birinci Qarabağ müharibəsində, işğal prosesində iştirak etməsi, həm də sərt xətt tərəfdarı olması ilə bağlıdır. Onun vasitəsilə İrəvanın 44

günlük müharibədən sonra ortaya atdığı "mövcudluq hüququ" strategiyası üzərindən hərəkət etmək daha əlverişli ola bilər. İndi Ermənistan və təlimatçıları "mövcudluq hüququ" strategiyasını Şahmaranyan və onun ətrafına topladıqları şəxslər üzərindən həyata keçirəcəklər. Şahmaranyanın aid olduğu qrupun, guya Araik Arutyunyan və Paşinyandan fərqli bir xətt tutduğu, onların iradəsinə zidd hərəkət etdiyi barədə təsəvvürlər tamamilə yanlışdır. Şahmaranyan və ətrafı, rəsmi İrəvanın əlində ehtiyat variantı kimi saxlanılırdı və onlara sülh prosesinə, əsasən də Qarabağda yaşayan ermənilərin Azərbaycan cəmiyyətinə reintegrasiya olunmalarına maneə yaratmaq, bununla bağlı "ictimai müqaviməti təşkil etmək" həvalə olunmuşdu. Araik Arutyunyan tamamilə tükəndikdən və əsasən də xarici müdaxilələr nəticəsində sülh prosesi dalana dirəndikdən sonra açıq "sərt xətt" tərəfdarı kimi çıxış edən ehtiyat oyunçular "meydana buraxıldı". Köçəryan və Sərkisyanın "dirilməsinə" gəldikdə isə bu adamlar müstəqil şəxslər deyillər və onların ənənəvi sahiblərinin göstərişi olmadan siyasi arenaya atılmaları inandırıcı deyil. Hər iki şəxsin yenidən görünmələrinin əsas səbəbi dəhşətli faciələrə, ağır müharibə cinayətlərinə səbəb olan separatçı hərəkətin ildönümü ilə bağlı idi. Hər iki şəxsin siyasi mövcudluğunu təşkil edən amil separatçı hərəkət olduğu üçün görünməyə bilməzdilər".

□ **Cavanşir ABBASLI**
"Yeni Müsavat"

Qarabağın taleyi yaxın iki ayda məlum olacaq?

Politoloq Alen Qevondyan iddia edib ki, Qarabağ məsələsinin həllinə cəmi iki ay vaxt qalıb. O, özünün "Facebook" hesabında bununla bağlı yazıb ki, artıq geriye yol yoxdur.

Qevondyan iddia edib ki, prosesin müharibəyə çevrilmə ehtimalı az deyil. "Yəqin ki, yaxın iki ay həm Qarabağın, həm də Ermənistanın gələcəyini həll edəcək. Əgər danışıqlar nəticə verməyə, müharibənin olması qaçılmazdır. Bu zaman İrəvan belə Qarabağa kömək edə bilməyəcək".

Erməni politoloq Ermənistanın baş naziri Nikol Paşinyana xitabət bildirib ki, onun imza atıb-atmaması özü üçün problemlər yaradacaq. "Paşinyan yaxşı bilir ki, sülh sazişinə imza atsa da öldürüləcək, atmasa da. O yaxşı bilir ki, İlham Əliyevi dayandıra biləcək gücü yoxdur. İndiyə qədər irəli sürülən təkliflər də gündəmdən düşüb. Artıq ortada yeni təkliflər var".

Qevondyanı onu da iddia edib ki, Paşinyan Azərbaycanla bir çox məsələləri sənəd üzərində təsdiqləyib. "Aydın məsələdir ki, Paşinyan bir sıra sənədləri imzalayıb və ya razılaşdırıb. Bəlli olan üç sənəd var. Mümkündür ki, onların sayı çox olsun. Lakin Paşinyan zəmanət ala bilmir. Ona görə də gözəlmə mövqeyindədir".

"Paşinyan əvvəl müharibəni, sonra sülhü udurdu" - Türkiyə nəşri

"Ermənistanın baş naziri Nikol Paşinyan 2020-ci ildə müharibəni, 2023-cü ildə sülhü udurdu".

"Report" xəbər verir ki, bunu Türkiyənin "Karar" qəzeti yazıb.

Məqalədə qeyd olunub ki, İkinci Qarabağ müharibəsində məğlub olan və mümkün yeni müharibədə qalib görünməyən Ermənistan Laçın yolunda gərginliyi azaltmaq əvəzinə, onu daha da gücləndirməyə çalışır.

Yazıda N.Paşinyanın hətta Ermənistanın rəsmi olaraq tanımadığı qondarma "Dağlıq Qarabağ Respublikası"nın "müstəqillik" ildönümü münasibətilə səsləndirdiyi fikirlərə toxunulub. Qeyd olunub ki, hökumət başçısı 2019-cu il avqustun 5-də "Qarabağ Ermənistandır. Nöqtə" deymi, sonra isə 2023-cü il mayın 22-də "Biz Dağlıq Qarabağ da daxil olmaqla, Azərbaycanın 86 min 600 kvadrat kilometr ərazi bütövlüyünü tanımağa hazırıq" bəyanatı ilə tanınır.

"İndi bu nədir? Paşinyan Azərbaycanın ərazi bütövlüyünü şübhə altına almaq mövqeyinə qayıtmaqla nə demək istəyir? İnşallah, hələ sülh prosesi əldən getməyib və Paşinyan vəziyyəti xilas etməyin yollarını axtarır", - məqalədə vurğulanıb.

Xırdalanda avqust ayı ərzində ard-arda 3 yeniyetmə qız intihar edib. Eyni binada baş verən iki rəfiqənin intiharından sonra 31 avqust tarixində həmin binanın yaxınlığında yerləşən binada daha bir intihar hadisəsi baş verib.

Bu dəfə 15 yaşlı qızın intiharını ciddi narahatlığa səbəb olub. Qeyd edək ki, qızların heç biri intihar etdiyi binalarda yaşamır. Hətta bina sakinləri keçən il də eyni binada bir neçə intihar hadisəsinin olduğunu iddia edib.

Cəmiyyətdə, xüsusən də yeniyetmə övladı olan valideynlər arasında ciddi təşvişə səbəb olan bu məsələni "Sherg.az"a şərh edən **kriminalist-ekspert İlqar Altay** deyib ki, baş verən hadisə həm kriminal, həm də ictimai cəhətdən yanaşmada kifayət ağır və faciəvidir: "İlk növbədə məsələnin ağır tərəfləri: maniakal pedofiliya, ya, digər motivlə qəsdən adamöldürmə, sonra özünü öldürməyə vadar etmə variantları səhih yoxlanılıb araşdırılmalıdır. Bu halların, əməllərin olması halında cinayət işi və təqibi başlanmalı, cinayətkarlar tapılıb ən sərt cəzalarını almalıdır. Əgər tam yəqin edilərsə, sadəcə, intihar aktıdır, qeyri-kriminal məişət, sosial, fərdi və s. səbəbi araşdırılmalıdır".

Kriminalistin sözlərinə görə, təkcə ölkəmizdə deyil, son dövrlər əksər ölkələrdə uşaq və yeniyetmələr (13-21 yaş) arasında intihar-ölüm faktlarının sayı artıb. Hətta bədbəxt hadisə, avtoqəza və s. müxtəlif ölümlərin cəmindən sonra 2-ci yerdədir: "İntiharları motivinə görə 3 tipə bölmək olur. Təbii intihar-emosional gərginliyin yaratdığı depressiya, ya əhvalın sıxıntısının, çətinliklərin yaratdığı, öz həyatından, yaşamaqdan bezmədir. Nümayişkeranə intihar isə ölmək həvəsi deyil, daha çox, öz problemlərinə diqqət cəlb etmə, haqsızlığa qarşı etiraz, köməyə çağırış motivlidir. Üçüncüsü isə qeyri-təbii, yanakı intihar-ekstremal və riskli hərəkətlərlə özünü fərqli, üstün göstərmə kimi davranışla, (məsələn, maşınla fokuslar çıxarma) bilərəkdən ki, bu onun həyatına son qoya bilər. Bizim bu konkret 3 yeniyetmə hadisəsində isə (əgər kriminal yoxdursa) düşünürəm ki, Verter Effekti adlanan, biri o birinə baxıb, təkrarlayan intihar yayımı silsiləsi ola bilər. Təcrübədə belə hallar çox olur, çox rast gəlmişik. Eyni məhəllə, mühitdə yaşayıb, eyni tərzdə həyat sürən və ya təhsil alan yeniyetmələrin silsiləvi intiharına. Və bu halda, testlərə

Ölkənin danışdığı Xırdalanda sirli intiharlar - yenə "Mavi Balina?"

Azərbaycanda belə serial intiharlar 3-5 ildən bir təkrarlanır, amma...

hazırlıq, yüksək gərginliyinin zərif yeniyetmələrə depressiv təsiri də ola bilər. Ümumiyyətlə, bizim Azərbaycanda yanış, bəhsə girmə, xüsusən də ali məktəblərə daxil olma ərəfəsi xeyli üzücü, emosional gərginlik yaradır ailələrdə, uşaqlarda. Birinin uşağı qəbul olmur, kəsilsə, o evdə elə bil faciə, mətəm olur. Çünki qohum-qonşu sanki valideyni hədəfə götürüb, dəstək əvəzinə, mənəvi sızır, depressiyaya salır, valideyn də uşağını sızır, lap depressiyaya salır!"

Azərbaycanda belə serial intiharlar ötən 3-5 ildə bir neçə dəfə təkrarlanıb. Məsələn, 2015-ci ildə Rusiyada bir gənc tərəfindən yaradılan və internet şəbəkələri tərəfindən gizli linklə ölüm tələsi quran "Mavi balina" (Blue whale) oyunu bütün dünyanı həyəcan salmışdı. Sonrakı dövrdə - 2017-18-ci illərdə həmin oyun Azərbaycana da gəlib çıxmışdı. Rusiyada olduğu qədər populyarlaşmasa da, yeniyetmə intiharlarında bu oyunun adı qırmızı xətlə keçirdi.

Belə ki, 2017-ci il oktyabrın 15-də Şamaxının Xilmilli kəndində 16 yaşlı gəncin "Mavi balina" oynadıqdan sonra intihar etdiyi iddia olunurdu.

Həmin il dekabrın 4-də Ağdaş rayonu Nəhrəxəlilli kənd sakini, 7-ci sinif şagirdinin yaşadığı evin heyətində özünü asaraq intihar etməsinin adıçəkilən oyun səbəbindən baş verdiyi bildirilib.

2018-ci il iyunun 25-də Tovuz rayonunun Əlimərdanlı kənd sakini, 2004-cü il təvəllü yeniyetmənin intiharını atası "Mavi balina" oynaması ilə izah etmişdi.

2019-cu ilin fevralında Kürdəxanı qəsəbəsində 16 yaşlı yeniyetmənin intiharına valideynləri "Mavi balina"-nın səbəb ola biləcəyini deyirdilər...

Azərbaycanda son 1 ay ərzində 3 yeniyetmə qızın intiharında da belə bir oyunun təhrikedici təsiri olması ehtimalı böyükdür. Bəs yeniyetmələri bu oyunlardan necə qoruyaq? Hansı addımlar atılmalıdır? Valideynlər nələrə diqqət etməlidir?

Yeniyetmələrə ağır psixoloji təsir göstərən, ölümə sürükləyən belə oyunların psixoloji məqamlarına aydınlıq gətirən psixoloq Səbinə Bayramova mətbuata deyib ki, əslində bu, elmi baxımdan qurulmuş oyundur: "Təsəvvür edin, 16-cı missiyadan sonra uşaqları, yeniyetmələri gecə saat 4 rədlərində oyadıb, qorxulu mahnılar, ecaib səslərdən ibarət musiqi dinlətməyə, videolar izlətməyə başlayırlar. Burada elmi məqam odur ki, gecə 3-dən sonrakı saatlarda yuxuda olan uşaqlarda, yeniyetmələrdə böyümə hormonunun inkişaf etmə saatlarıdır. Uşağı həmin saatda oyadıb ayaq üstə saxlayırlar. Hətta bəzi missiyalarda deyir ki, evin yaxınında olan dəmir yoluna get, uzan relsin üzərinə və qatar gəlib çatana yaxın oradan dur. Yeni risk etməyi, intihara hazırlaşmağı öyrədir".

Oyunun 50-ci missiyasında intihar etmək tələb olunur. Hətta tələb olmasa da, oyunçu elə bir vəziyyətə gətirilir ki, artıq özü intihar etmək istəyir: "İntiharı ona mükafat kimi təqdim edirlər. Mesaj verirlər ki, bu dünya sənlik deyil, sənə layiq deyil. Sanki ona nicat yolu göstərilir ki, sənin çıxış yolun intihardır. Bu oyunun yaradı-

cısı tutulan zaman sual veriblər ki, niyə bu cür iş görürsən? Deyib, bu oyuna qoşulub intihar etmiş olanlar cəmiyyətin bioloji tullantılarıdır".

Psixoloq deyir ki, bu oyun səbəbindən intihar edənlər əsasən 12-16 yaş arası yeniyetmələrdir: "Biz həmişə deyirik ki, yeniyetmələrə anlayışla davranmaq lazımdır, tez-tez otağına girib, balaca uşaq kimi nəzarətdə saxlamamaq lazımdır. Çünki bu, ona qıcıq verir, valideyn gözündə düşməne çevrilə bilər. Məsələn, oyunda missiyaların birində deyilir ki, 2 gün boyu otağından çıxma, heç kimlə danışma. Uşaq bunu edir və valideyn də təəccüblənir. Düşünür ki, yəqin otağında dərslə məşğuldur, ya da oyun oynayır. Bu onun yetkinlik yaş dövrü olduğu üçün valideyn anlayışla qarşılayır. Ona görə də məlumatlı olmur. Valideyn övladının bədənindəki cızıqlara, izlədiyi sosial şəbəkələrə diqqət etməlidir. Amma elə etmək lazımdır ki, uşaq bunu hiss etməsin. Əgər belə olsa, uşaq daha da soyumağa başlayır. Elə hiss edir ki, mən güvənilməyən, valideynim mənə izləyir və sair. Yəni mərdi qova-qova namərd edərsiniz".

□ **E.MƏMMƏDƏLİYEV, "Yeni Müsavat"**

MTK rəhbəri həbs edildi

Paytaxtın Nərimanov rayonu ərazisində söküntü və tikinti-quraşdırma işləri zamanı "EAST Residence" Mənzil Tikinti Kooperativini tərəfindən vətəndaşlara məxsus əmlakın qəsdən məhv edilməsi faktlarına dair Nərimanov Rayon Prokurorluğunda cinayət işi başlanmaqla istintaq aparılır.

Bu barədə Nərimanov Rayon Prokurorluğu məlumat yayıb.

İstintaqla kooperativin sədri Əli Məmmədovun vəzifə səlahiyyətlərindən sui-istifadə edərək mülkiyyətçilərin razılığı, eləcə də qanuni qüvvəyə minmiş müvafiq məhkəmə qərarı olmadan müxtəlif şəxslərə məxsus əmlakları məhv etməsi nəticəsində vətəndaşlara külli miqdarda ziyan vurmasına əsaslı şübhələr müəyyən edilib.

Əli Məmmədov iş üzrə Cinayət Məcəlləsinin 186.3 (külli miqdarda ziyan vurmaqla əmlakı qəsdən məhv etmə) və 308.2-ci (ağır nəticələrə səbəb olan vəzifə səlahiyyətlərindən sui-istifadə etmə) maddələrilə təqsirləndirilən şəxs qismində cəlb edilib və məhkəmənin qərarı ilə həbs-qətimkan tədbiri seçilib.

Səbuhi Rəcəbə hökm oxundu

Azərbaycan Kikboksinq Federasiyasının dələduzlqda ittiham olunan sabiq vitse-prezidenti, idmançı Səbuhi Rəcəbin cinayət işi üzrə məhkəmə araşdırması başa çatıb.

"Qafqazinfo" xəbər verir ki, Bakı Ağır Cinayətlər Məhkəməsində hakim Əli Məmmədovun sədrliyi ilə keçirilən iclasda hökm oxunub.

Hökmə əsasən S.Rəcəb külli miqdarda dələduzluqda təqsirli bilinərək 7 il 6 ay müddətinə azadlıqdan məhrum edilib.

Qeyd edək ki, S.Rəcəb 3 nəfərə qarşı 240 min manatdan çox dələduzluq etməkdə təqsirləndirilib.

Ona qarşı Cinayət Məcəlləsinin 178.3.2-ci (Dələduzluq külli miqdarda ziyan vurmaqla törədildikdə) maddəsi ilə ittiham elan olunub.

S.Rəcəb BDU-nun Hüquq fakültəsini bitirib. Konstitusiyaya Məhkəməsində işləyib. Eyni zamanda peşəkar idmançı və biznesmen olub. 2015-ci ildə Kikboksinq Federasiyasında vitse-prezident kimi çalışıb.

Qarabağda “humanitar böhran” şousuna Fransa və Almaniya ilə yanaşı ABŞ da qoşuldu. Dövlət Departamentinin sözçüsü Metyu Miller bəyan edib ki, ABŞ Dağlıq Qarabağda humanitar vəziyyətin pisləşməsindən dərin narahatdır.

O bunu belə əsaslandırır: “Biz layiqli dolanışiq üçün zəruri olan ərzaq, dərman və digər malların blokadası nəticəsində Dağlıq Qarabağda humanitar vəziyyətin pisləşməsindən dərin narahatıq. Birləşmiş Ştatlar son bir neçə həftə ərzində Dağlıq Qarabağ əhalisinə humanitar yardımın çatması üçün tərəflərlə ardıcıl işləyib. Biz humanitar, kommersiya və sərnişin daşımaqları üçün Laçın dəhlizinin dərhal açılmasına çağırışımızı təkrar edirik. Bundan başqa, Bakıdan olan rəsmilər və “Stepanakert”dən olan nümayəndələri təxirə salınmadan Dağlıq Qarabağın kişi, qadın və uşaqları üçün vacib ərzaq ehtiyatlarının, o cümlədən əlavə təchizat marşrutlarının daşınması yollarını razılaşdırmaq üçün görüşməli və bütün həll edilməmiş məsələlər üzrə müzakirələri yenidən açmalıdırlar. Əsas humanitar yardım heç vaxt siyasi ziddiyyətlərin girovu olmamalıdır”.

Xarici İşlər Nazirliyinin mətbuat katibi Ayxan Hacıadə ABŞ Dövlət Departamentinin mətbuat katibi Metyu Millerin bəyanatını şərh edib: “İlk növbədə, Azərbaycan tərəfinin erməni əsilli sakinlərin tələbatlarının ödənilməsi istiqamətində təklifləri, o cümlədən Ağdam-Xankəndi yolundan istifadə ilə paralel olaraq, Laçın yolundan hərəkətin intensivləşməsi təklifini irəli sürməsinin, eləcə də gündəlik əsasda onlarla erməni sakinin Laçın sərhəd-buraxılış məntəqəsindən hər iki istiqamətdə keçməsi fonunda bölgədə “blokada” olması iddiaları qəbul edilməzdir.

Erməni sakinlərin bəzi nümayəndələrinin Azərbaycan ərazilərində yerləşən Rusiya sülhməramlı kontingenti vasitəsilə Azərbaycan Qızıl Aypara Cəmiyyəti tərəfindən Ağdam-Xankəndi istiqamətinə göndərilmiş və hazırda Xankəndinə keçidi gözləyən yük maşınlarına maneə olmaq istiqamətində söyləri və yolu bağlaması bölgədə “gərgin humanitar vəziyyət” mövcudluğu iddialarını əsassız edir. Azərbaycanın Qarabağ bölgəsində məskunlaşan erməni sakinlərin

reintegrasiyası, Qarabağ bölgəsinə humanitar yüklərin müxtəlif marşrutlarla çatdırılması, həmçinin Azərbaycanın xüsusi nümayəndəsi ilə yerli erməni sakinlərin nümayəndələri arasında görüşün təşkili ilə bağlı Azərbaycanın erməni sakinləri dəfələrlə görüşə

Rusiya sülhməramlılarının komandanlığı ilə müvafiq danışıqlar aparılıb. Hələlik qarşı tərəfdən müsbət cavab almamışıq. Bundan başqa, müəyyən texniki məsələlər həllini tapandan, AzQAC əməkdaşlarının təhlükəsizliyinə tam zəmanət verildəndən sonra mütəxəssis-

dir, belə bir məqamda ən konstruktiv mövqə Avropa İttifaqından gəldi. Mən hesab edirəm ki, Ağdam-Xankəndi yolunun açılmasına qarşı maneəvrlər çox deyil, sadəcə, məsələ kimin bu amildən ən çox yararlanması cəhdləri ilə əlaqəlidir. Rəqabətin rejimi hansı mə-

Ağdamda qalan 40 ton un, davam edən “aclıq şousu”

Ermənilərdən yeni “teatr”: Xankəndidə çörək bu gündən xüsusi talonlarla satılacaq?

dəvət etməsi, bu istiqamətdə görüşlərin təşkili ilə bağlı əldə olunmuş razılıqlardan Ermənistan tərəfinin öz qondarma rejimi vasitəsilə qeyri-qanuni şərtlər və müxtəlif bəhanələr irəli sürməklə boyun qaçırması ABŞ tərəfinə yaxşı məlumdur. Azərbaycan tərəfinin bu istiqamətdə təkliflərinin davamlı olaraq rədd edilməsi isə vəziyyətin heç də humanitar deyil, əksinə, siyasi xarakter daşdığını bir daha nümayiş etdirir. Azərbaycan Respublikası dövlətlərin suverenliyinə və ərazi bütövlüyünə hörmət əsasında bölgədə sülh, təhlükəsizlik və sabitliyin bərqərar olmasında, erməni sakinlərin ölkəmizin qanunvericiliyi çərçivəsində reintegrasiyasında qərarlıdır”.

Azərbaycan Qızıl Aypara Cəmiyyətinin (AzQAC) vitse-prezidenti Qafar Əsgərzadə hazırkı vəziyyətlə bağlı məlumat verərək deyib: “Müsbət cavab verildiyi halda biz dərhal müsbət reaksiya verəcəyik və gətirdiyimiz ərzaq yükünün erməni əsilli sakinlərə çatdırılmasını təmin edəcəyik. AzQAC rəhbərliyi tərəfindən Azərbaycan ərazisində müvəqqəti yerləşdirilən

lər cəlb etməklə monitoring işləri aparacağıq, qiymətləndirmə edəcəyik. Sonra isə erməni əsilli şəxslərin nəyə ehtiyacı olarsa, müəyyən ediləcək, qiymətləndiriləcək və həmin ərzaqların, məhsulların onlara çatdırılmasına köməklik edəcəyik”.

Siyasi şərhçi Aqşin Kərimov “Yeni Müsavat”a şərhində qeyd etdi ki, ABŞ Ağdam-Xankəndi yolunun açılmasını istəyir. Ekspertin fikrincə, bu fikri gücləndirəcək argument Ağdam-Xankəndi marşrutunun işlək olması barədə razılığın Avropa İttifaqının moderatorluğu ilə Azərbaycanla Ermənistan arasında keçirilən danışıqlarda əldə edilməsidir: “Al-nin vasitəçiliyi ilə Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyevlə Ermənistanın baş naziri Nikol Paşinyan arasında keçirilən görüşlərə ABŞ öz projektorlarını salır. Lakin sonradan razılaşmanı sabotaj edən tərəf Rusiya olduğundan ABŞ-ın da mövqeyində köhnə vərdişlər müşahidə edilməyə başladı. Qısa, Ağdam-Xankəndi marşrutuna ABŞ da, Rusiya da, Fransa da “soxulmaq” niyyətində-

ləblərə söykənirsə-söykənsin, Azərbaycanın Ağdam-Xankəndi marşrutunu açmaq gücünə malik olduğu qənaətinəyem, çünki rəsmi Bakı qarşıya qoyulan çağırışları icra edir, onları yarımçıq saxlamır, hərçənd ki, ciddi maneələr də üz ləşir. Marşrut açıldıqdan sonra Azərbaycanı Qarabağda yaşayan ermənilər təxribata çəkməyə cəhd edə bilər, lakin Bakı üçün strateji təmkin vacibdir. Üstəgəl, təxribatın miqyasının şişməsi ehtimalı regional sabitlik üçün təhdid olduğundan, Azərbaycan mümkün provokasiyaları güc yolu ilə yatırtmaq hüququndan yararlanı bilər”.

Bu arada Qarabağ separatçıları növbəti dəfə “humanitar böhran” şousu göstərməyə başlayıblar. Qondarma rejimin “Sosial İnkişaf və Miqrasiya Nazirliyi” məlumat yayaraq bəyan edib ki, yerli ermənilər bundan sonra çörəyi talonla alacaqlar. “Sentyabrın 5-dən Xankəndidə çörək xüsusi talonlarla satılacaq. Sentyabrın 4-dən isə talonların əhaliyə verilməsi prosesinə başlanılacaq”, - məlumatda deyilir.

■ **Nigar HƏSƏNLİ,**
“Yeni Müsavat”

Azərbaycan minaları öz maşını ilə təmizləyəcək

Sahibkarlar tərəfindən Qarabağ Dırçəliş Fondu-na (QDF) “İmprotex” Şirkətlər Qrupunun istehsalı olan “Revival P” minatəmizləmə maşını ianə olunub.

QDF tərəfindən həmin maşının Azərbaycan Respublikasının Minatəmizləmə Agentliyinə (ANAMA) verilməsinə həsr olunan təqdimat mərasimi keçirilib.

Mərasimdə Qarabağ Dırçəliş Fondunun İdarə Heyətinin sədri Rəhman Hacıyev, Azərbaycan Respublikasının Minatəmizləmə Agentliyinin (ANAMA) İdarə Heyətinin sədri Vüqar Süleymanov, “İmprotex” Şirkətlər Qrupunun rəhbərliyi, QDF-nin Müşahidə Şurasının üzvü, Milli Məclisin deputatı Fatma Yıldırım, Fondun tərəfdarları və donorları, eləcə də media nümayəndələri iştirak ediblər.

Çıxışlardan sonra Azərbaycan Respublikasının Minatəmizləmə Agentliyinin fəaliyyətinə, eləcə də “Revival P” minatəmizləmə maşınına həsr olunan videolar nümayiş edilib.

Sonra tədbir iştirakçıları “Revival P” minatəmizləmə maşını ilə tanış olublar.

Qazilər “No War”çılarla bağlı bəyanat verdilər

Son illər “Biz müharibə istəmirik!”, “Sülh istəyirik!” şüarları altında, əslində isə Ermənistan xüsusi xidmət orqanlarının təzisləri əsasında Azərbaycan dövlətinə qarşı çağırışlar edən, özlərini “No War”çı adlandıran bir qrup açıq şəkildə fəaliyyət göstərir. Əsasən onların cəmləşdiyi “İştirak evi” adlı layihə çərçivəsində müxtəlif yığıncaqlar təşkil edərək Azərbaycan dövlətinə qarşı xəyanətkar fikirlər səsləndirir, çağırışlar edirlər. Bununla bağlı Azərbaycan Respublikası “Qarabağ qaziləri” İctimai Birliyi bəyanat yayıb.

Bəyanatda deyilir: “Azərbaycan dövləti müharibə istəmir! Azərbaycan xalqı da müharibə istəmir! Biz keçmiş döyüşçülər, xüsusən də taleyin qisməti ilə döyüşdən sağ çıxan heç bir qazi müharibə istəmir. Amma bizim dövlət olaraq ərəzilərimiz işğal olunub, ermənilər tərəfindən soyqırımı, faciə, qətlə təmin edilib! Problemi də həll edən yoxdur! ATƏT-in Minsk Qrupunda ABŞ, Fransa və Rusiyanın həmsədrliyi ilə düz 30 il bizi gözlətdilər. Və axırda da dedilər ki, işğalla razılaşın! Bəs necə edəydik, ay adamlar?!

Bütün bunları nəzərə alaraq bəyan edirik: Biz Qarabağ qaziləri dövlətimizə qarşı baş verən bu kimi hallardan çox narahatıq! Çünki qazilər, şəhid ailələri dövlətin ən etibarlı dayağıdır, sütunudur. Bir dəstə gəncin dili ilə Şəhid anasının aşağılanması - dövlətimizin dayaqlarına zərbəni qəbul edə bilmərik!

Ona görə də dövlət orqanlarından xahiş edirik ki, təcili olaraq Azərbaycanda yaşayan belə adamlar dərhal araşdırılıb dindirilsin, izahat işi aparılsın. Çıxışlarındakı təhqirlərə görə şəhid analarından, qazilərdən üzr istəsinlər! Əgər başa düşüb, əməllərindən peşman olmasalar, Azərbaycan qanunlarının ən sərt maddələri ilə onlara qarşı tədbir görülsün!”

Azərbaycan Qızıl Aypara Cəmiyyətinin Qarabağın erməni əhəlinə göndərdiyi 40 ton un 8 gündür Ağdam-Xankəndi yolunda gözləyir. Magistral yolu bağlayan erməni separatçıları bəyan edirlər ki, "heç bir şəraitdə, hətta açıqdan ölsələr də" bu yük buraxılmayacaq.

Rusiya sülhməramlılarına gəlincə, onlar maşınların Xankəndinə keçməsinə imkan vermirlər.

Bu vəziyyətin nə qədər davam edəcəyi bilinmir, lakin ermənilərin özlərinin də etiraf etdiyi kimi, Azərbaycan humanitar yardım göndərməklə çox ağıllı addım atıb. Doğrudan da, əgər Xankəndidə ermənilərin çörəyi çatmırsa, onda niyə on tonlarla unu ora buraxmırlar, cəmi 20 kilometr məsafədə gözləyirlər? Yeni məlum oldu ki, "Qarabağ ermənilərinin açıqdan ölmək təhlükəsi" ilə bağlı erməni təbliğatı tipik siyasi spekulasiyadır və məqsədi Azərbaycanın öz ərazisi üzərində tam suverenliyini bərpa etməsinə mane olmaqdır.

Prezidentin köməkçisi Hikmət Hacıyev deyib ki, Ağdam-Xankəndi yolunun açılışından düz 24 saat sonra ölkənin gömrük-sərhəd rejimi qaydalarına tam uyğun olaraq Laçın-Xankəndi yolunda nəqliyyatın hərəkəti bərpa olunacaq. Xatırladaq ki, bu mövqə ilk dəfə Fransa Prezidenti Emmanuel Makronla telefon danışığında Prezident İlham Əliyev tərəfindən səsləndirilib.

Bəs "Azərbaycanın gömrük-sərhəd rejimi qaydalarına uyğun olaraq" ifadəsi nə deməkdir? Azərbaycanın dediyi budur ki, Laçın-Xankəndi yolu ilə Ermənistandan daşınan mallar Azərbaycanın gömrük qanunvericiliyinə əsasən idxal olunan mallar kateqoriyasına aiddir. Yəni Qarabağ erməniləri Ermənistandan Xankəndinə hansısa mal gətirmək istəsələr, müvafiq sənədləri dolduraraq, idxal rüsumlarını ödəməklə bunu edə biləcəklər.

Ermənistandan həm fiziki, həm də hüquqi şəxslər mal idxal edə bilər. Ona görə də bu idxalı Qarabağdakı separatçı-kriminal rejimin strukturları həyata keçirə bilməz - yalnız Azərbaycanın vergi orqanlarında qeydiyyatda olan hüquqi şəxslər xaricdən ölkəyə qanuni yolla mal idxal edə bilər. Yəni Ermənistandan Qarabağa bəzi malların daşınması üçün yerli erməni əhalisi Azərbaycanın hüquqi məkanına inteqrasiya prosesinə başlamalıdır. Əks halda, bu yüklər avtomatik olaraq "qa-

Bakının tələbi: Ermənistandan mal gətirmək üçün VÖEN aç...

Azərbaycan qanunvericiliyi erməni vətəndaşları üçün hansı güzəşt və imtiyazlar tanıyır?

çaqmal" kateqoriyasına düşəcək və Laçın sərhəd məntəqəsindən keçə bilməyəcək. Laçın-Xankəndi yolunun Azərbaycanın şərtləri ilə işləməsi üçün Həkeri körpüsünün yaxınlığında müvafiq infrastruktur, yeni gömrük terminalı yaradılmalıdır.

Azərbaycan Ermənistan və Fransanın göndərdiyi, rəsmi Bakı ilə razılaşdırılan yükləri bu səbəbdən öz dövlət sərhədinə buraxmır. İndiki vəziyyətdə Qarabağ ermənilərinin yeganə çıxış yolu var - Ağdam-Xankəndi yolunu açmaq, Bakının şərtlərini qəbul etmək və prosesə başlamaq. Azərbaycanın hüquqi məkanına reinteqrasiya Xankəndidəki separatçı-kriminal rejimin, habelə Ermənistan tərəfindən birbaşa maliyyələşdirilən bütün qanunsuz silahlı birləşmələrin ləğvi ilə müşayiət olunmalıdır. Əks halda, Qarabağ ermənilərinin gələcəkdə Azərbaycan Respublikasının vətəndaşlığına iddia hüququ olmadan Azərbaycanın suveren ərazisini sərbəst şəkildə tərk etmək imkanı var.

Azərbaycan yalnız Ermənistan deyil, digər ölkələrdə də ticarət əməkdaşlığı qurmaq istəyən erməni vətəndaşları üçün qısa müddətə ölkə qanunvericiliyinin tələb etdiyi sənədləşməni təmin etmək iqtidarındadır. Səyyar ASAN avtomobilləri ilə, həmçinin Laçın və Ağdam-Xankəndi yolunda yaradılacaq infrastrukturla Qarabağdakı erməni vətəndaşlar üçün sahibkarlıq sub-

yektinin qeydiyyatı, vergi ödəyicisinin identifikasiya nömrəsi - VÖEN əldə edilməsinə şərait yarada bilər. Eyni zamanda idxal-ixrac əməliyyatları üçün zəruri olan digər sənədləşmələr reallaşdırıla bilər.

İqtisadçı-ekspert Natiq Cəfərlinin sözlərinə görə, erməni əsilli vətəndaşların sahibkarlıq fəaliyyəti göstərmələri üçün Azərbaycan qanunvericiliyinin tələblərinə uyğun sənədlər əldə etməsi mütləqdir: "Məntiqə və qanunvericiliklə belə olmalıdır. Qarabağdakı erməni əsilli vətəndaşlar ilk öncə Azərbaycan ərazisində şəxsiyyətlərini təsdiq edən sənəd əldə etməli, daha sonra sahibkar kimi qeydiyyat üçün müraciət etməli və VÖEN almalıdırlar. Bu, gec-tez belə də olacaq. Lakin hələlik bu proseslərin başlanılması müddətini və yaradılacaq mexanizmi dəqiq söyləmək mümkün deyil. Çünki bunun üçün erməni sakinlərin yaşadığı ərazilərdə Azərbaycan bank sistemi işləməyə başlamalı, müvafiq dövlət strukturları formalaşdırılmalıdır. İndilik biz erməni vətəndaşlarımıza yaşadıkları ölkənin qanunlarına tabe olmağı öyrədirik".

Ekspertə görə, zaman keçdikcə, Qarabağdakı ermənilərə işğaldan azad olunan ərazilərdə çalışan sahibkarlar üçün nəzərdə tutulan güzəştlər tətbiq edilə bilər: "Azad olunan bütün ərazilərdə iqtisadiyyatın sürətli inkişafını təmin etmək üçün biznesə çox ciddi vergi

və gömrük güzəştləri tətbiq olunmalıdır. Artıq bununla bağlı bəzi addımlar atılıb. Lakin düşünürəm ki, yetərinə investisiya cəlbinə nail olmaq üçün onların daha da dərinləşdirilməsinə ehtiyac var".

Onu da bildirək ki, Azərbaycan hökuməti işğaldan azad olmuş ərazilərə investorları üçün bir sıra stimullaşdırıcı addımlar atıb. Belə ki, bu ilin yanvarından etibarən işğaldan azad edilmiş ərazilərdə fəaliyyət göstərən sahibkarlara vergi təşviqləri verilib. Azad edilmiş ərazinin rezidentləri 2023-cü il yanvarın 1-dən etibarən 10 il müddətində mənfəət (gəlir), əmlak, torpaq və sadələşdirilmiş vergidən azad edilib. Habelə bu azadolma ərazinin rezidentinin həmin ərazidəki fəaliyyəti ilə bağlı əldə olunan satışdankənar gəlirlərinə də şamil ediləcək. Həmçinin işğaldan azad edilmiş ərazilərdə ƏDV ödəyicisi olan rezidentlər tərəfindən iqtisadi fəaliyyət sahələri və mal nomenklaturaları üzrə texnika, texnoloji avadanlıqlar və qurğular, habelə xammal və materialların idxalı 2023-cü il yanvarın 1-dən etibarən 10 il müddətində ƏDV-dən azad edilib. Bu məqsədlə ƏDV-dən azad edilən iqtisadi fəaliyyət sahələri və mal nomenklaturalarının siyahısının ayrıca təsdiq edilməsi nəzərdə tutulub.

Bununla yanaşı, işğaldan azad olunmuş ərazinin

rezidenti olan hüquqi şəxslərin səhmdarları və payçılarının dividend gəlirləri də 2023-cü il yanvarın 1-dən etibarən 10 il müddətində vergidən azad edilib.

Azad olunan ərazilərdə fəaliyyət göstərəcək sahibkarlar kommunal ödənişlərdə də güzəştlər tətbiq olunur. Nazirlərin Kabinetinin müvafiq qərarına əsasən işğaldan azad edilmiş ərazilərdə istehsal fəaliyyəti ilə məşğul olan sahibkarlara 2023-cü ilin 1 yanvar tarixindən 10 il müddətində istehlak olunan kommunal xidmətlərə (elektrik enerjisi və təbii qazın satışı, su təchizatı və tullantı sularının axıdılması xidmətləri) görə xidmətlərinin ölkədaxili tariflərinə uyğun olaraq ödənilən vəsaitin 20 faizi həcmində dövlət büdcəsinin vəsaiti hesabına maliyyə yardımı ödəniləcək.

Qarabağdakı erməni vətəndaşlar Azərbaycanın ərazidəsi suveren hüquqlarını tanıyaraq, ölkə qanunvericiliyinə tabe olduqdan sonra bu imtiyazlardan yararlanmaq imkanı qazanacaqlar.

Onu da bildirək ki, Dövlət Vergi Xidmətinin yaydığı məlumata əsasən 2023-cü ilin yanvar-iyulunda ötən ilin yanvar-iyul ayları ilə müqayisədə vergi ödəyicilərinin ümumi sayı 7,3 faiz, o cümlədən fiziki şəxslərin sayı 7,0 faiz, hüquqi şəxslərin sayı 9,3 faiz artıb. Avqust ayının 1-nə Azərbaycanda uçotda olan 1.470.553 vergi ödəyicisinin 87,3 faizi fiziki şəxslər, 12,7 faizi isə hüquqi şəxslər və digər təşkilatlar olub.

Avqustun 1-nə dövlət qeydiyyatından keçmiş kommersiya qurumlarının sayı 169.751 təşkil edib. Ötən ilin müvafiq dövrü ilə müqayisədə kommersiya qurumlarının sayında 10 faiz artım qeydə alınıb. 2023-cü il avqust ayının 1-nə dövlət qeydiyyatında olan kommersiya hüquqi şəxslərin 90,4 faizi məhdud məsuliyyətli cəmiyyət, 1,3 faizi səhmdar cəmiyyəti, 1,1 faizi kooperativ və s. formalarında yaradılıb.

Bu dövrdə dövlət qeydiyyatında olan kommersiya qurumlarının tərkibində aktiv

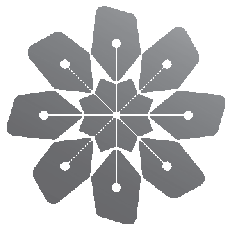
ƏDV ödəyicilərinin sayı 32.934 vahid təşkil edib ki, bu da ötən ilin müvafiq dövrü ilə müqayisədə 15 faiz artım deməkdir. 2023-cü ilin yanvar-iyul ayları ərzində 9.133 kommersiya qurumu dövlət qeydiyyatından keçib ki, onların da 87,6 faizi yerli investisiyalı, 12,4 faizi isə xarici investisiyalıdır. Qeydiyyatdan keçmiş kommersiya qurumlarının 82,1 faizi elektron qaydada qeydə alınıb. Yerli investisiyalı məhdud məsuliyyətli cəmiyyətlərin e-qeydiyyatının xüsusi çəkisi 94,4 faiz təşkil edib. 2023-cü ilin 7 ayında yeni qeydiyyat üsulu ilə (fin kod-mobil nömrə) 1.262 yerli investisiyalı məhdud məsuliyyətli cəmiyyət qeydiyyata alınıb.

2023-cü ilin iyul ayı ərzində fəaliyyəti aktivləşdirilmiş (bərpa edilmiş) hüquqi şəxslərin sayı 2022-ci ilin iyul ayı ilə müqayisədə 34,3 faiz, fəaliyyəti aktivləşdirilmiş ƏDV ödəyicilərinin sayı isə 0,7 faiz artıb.

Qarabağdakı erməni sahibkarlar Azərbaycan qanunvericiliyinə uyğun qeydiyyatdan keçməklə ölkə qanunvericiliyində idxal-ixrac əməliyyatları üzrə nəzərdə tutulan bütün növ azadolmalardan da yararlanı biləcəklər. Bundan əlavə, mövcud qanunvericiliyə əsasən, bölgənin kənd təsərrüfatı məhsullarının istehsalçıları mənfəət, gəlir, əlavə dəyər vergisini, sadələşdirilmiş sistem üzrə vergini və həmin fəaliyyət prosesində istifadə olunan obyektlərdən əmlak vergisini ödəməkdən azad ediləblər. Eyni zamanda kənd təsərrüfatı məhsullarının ölkə daxiliində satışı Əlavə Dəyər Vergisindən azaddır.

Göründüyü kimi, Azərbaycan qanunvericiliyinə tabe olmaq erməni vətəndaşlar üçün çoxsaylı güzəşt və imtiyazlar deməkdir. Dövlətin vətəni əlini sıxıb onlardan yararlanmaq, yaxud imtina edib o əlin dəmir yumruğa çevrilməsinə səbəb olmaq erməni sakinlərin öz seçimidir...

□ **Dünya SAKİT,**
"Yeni Müsavat"

**Azərbaycan
Respublikasının
Medianın İnkişafı
Agentliyi**

**Azərbaycan Respublikasının dünya
birliyinə integrasiyası, region ölkələri
və digər dövlətlərlə, beynəlxalq təşkilatlarla
əməkdaşlığının inkişaf etdirilməsi**

“Bu il diplomatik münasibətlərin qurulmasının 30-cu ildönümünü qeyd edəcək Azərbaycanla Slovakiya arasında əlaqələrin dinamika məmnunluq doğurur. Ölkələrimizin fəal dialoqu bir sıra sahələrdə, xüsusilə də enerji sahəsində əməkdaşlığımızın yüksələn xətlə inkişaf etməsinə şərait yaradır”. Bu fikirlər sentyabrın 1-də Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyevin Slovakiya Prezidenti Zuzana Çaputovaya bu ölkənin milli bayramı - Konstitusiya Günü münasibətilə göndərdiyi məktubunda yer alıb. Məktubunda Slovakiya Prezidentini və xalqını öz adından və Azərbaycan xalqı adından ürəkdan təbrik edən dövlətimizin başçısı bildirib: “Əminəm ki, Azərbaycan-Slovakiya dostluq əlaqələrinin möhkəmləndirilməsi, ticarət, investisiya qoyuluşu, nəqliyyat və digər sahələrdə qarşılıqlı faydalı əməkdaşlığımızın böyük potensialının reallaşdırılması istiqamətində birgə səylərimizi bundan sonra da uğurla davam etdirəcəyik”.

Bu il Slovakiya-Azərbaycan diplomatik əlaqələrinin 30 illiyi müxtəlif tədbirlərlə qeyd edilir. Azərbaycan-Slovakiya münasibətləri əsasən hər iki respublikanın müstəqillik əldə etməsindən sonra yaranmağa başlayıb. Müstəqilliyin ilk illərində qarşılaşdıqları problemlər iki dövlət arasında əlaqələrin inkişaf etdirilməsini ləngidib. Hazırda ikitərəfli münasibətlər sürətlə inkişaf etməkdədir. Azərbaycanla Slovakiya arasında rəsmi diplomatik münasibətlər 23 noyabr 1993-cü ildə qurulub.

Slovakiya Avropa İttifaqı və NATO-nun üzvüdür. Müstəqillik dövründə Slovakiya sosial-iqtisadi transformasiyada və beynəlxalq arenada, eləcə də Avropa İttifaqı və NATO-nun üzvü kimi fəaliyyətində uğurlar qazanıb. Azərbaycanın Avropa İttifaqı və NATO üzvü olan dövlətlə əlaqələrinin ildən-ilə dərinləş-

məsi ölkəmizin dünya birliyində mövqelərinin möhkəmlənməsində əhəmiyyətlidir.

Politoloq Qabil Hüseynli “Yeni Müsavat”-a açıqlamasında bildirib ki, Slovakiya ilə Azərbaycan arasında kifayət qədər intensiv siyasi dialoq, yüksək səviyyəli səfərlər, genişlənən iqtisadi əməkdaşlıq və artan mədəniyyət tədbirləri ilə öz əksini tapmış dostluq münasibətləri mövcuddur. İkitərəfli münasibətlərin genişlənməsində Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyevin Slovakiya Respublikasına səfəri böyük rol oynayıb. 18 mart 2004-cü ildə Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyevin Slovakiya Respublikasına ilk işgüzar səfərinin böyük əhəmiyyəti olub: “Ötən dövr ərzində yüksək səviyyəli səfərlərin intensivliyini nümayiş etdirmək üçün onu qeyd etmək kifayətdir ki, Slovakiya parla-

İntegrasiya, əməkdaşlıq

YENİ ÜSAVAT
N 156 (8292) 5 avqust 2023

NATO və AI-nin inkişafda olan ölkəsi ilə əməkdaşlıq dərinləşir

Azərbaycan-Slovakiya diplomatik əlaqələrinin 30 illiyində qət edilən yol...

mentinin sədri Boris Kollar son iki ildə üç dəfə Bakıda olub. Bu ilin sonuna qədər Bratislavada Azərbaycan səfirliyinin açılacağı nəzərdə tutulub. Bu, əməkdaşlığımızın daha da dərinləşdirilməsi üçün yeni imkanlar açacaq. Ölkələrimiz arasında iqtisadi əməkdaşlıq inkişaf edir. Slovakiya şirkətləri Azərbaycanda ən müxtəlif sahələrdə fəaliyyət göstərir. Əldə edilmiş razılaşmalar gələcəkdə təbii qazın təchizatı barədə də perspektivlər açıq. Slovakiya ilə Azərbaycan arasında intensiv siyasi dialoq və yüksək səviyyəli qarşılıqlı əlaqələr mövcuddur. İkitərəfli münasibətlərin bir sıra sahələrində əməkdaşlığımızın daha da inkişafına maneə olacaq hər hansı ciddi maneə yoxdur. Ölkələrimiz qarşılıqlı şəkildə bəyan edib ki, iqtisadi əməkdaşlığın araşdırılması maraqlarımızın prioritetləri sırasındadır. Slovakiya Azərbaycanı iqtisadi imkanlar ölkəsi kimi qəbul edir. 2021-ci ilin oktyabrında Slovakiyanın xarici və Avropa işləri naziri İvan Korçokun rəsmi səfəri zamanı iqtisadi əməkdaşlıq haqqında saziş imzalanıb. Bu, ölkələrimizin ticarət və investisiya potensialının tədqiqi üçün mühüm addımdır.

Slovakiya 2019-cu ilin no-

yabr ayında Bakıda öz səfirlərini açıb. Slovakiyanın Bakıdakı səfirliyi ölkələrimiz arasında müxtəlif sahələrdə əlaqələrin inkişafı üçün işlər görür. Slovakiya Azərbaycan tələbələrini üçün bir sıra dövlət təqaüdləri ayırır. Ölkələrimiz ümumi maraq kəsb edən bir çox sahələrdə siyasi dialoqun təşkili üçün müvafiq qurumları ilə əlaqələri inkişaf etdirirlər. Enerji sahəsində əməkdaşlığa gəlincə isə Slovakiya bu il aprelin 25-də Macarıstan, Rumıniya, Bolqarıstanla birgə Azərbaycanla “Həmrəylik halqası” adlanan qaz sahəsində əməkdaşlıq memorandumunun imzalanmasında iş-

tirək edib. Slovakiya Azərbaycan qazının Avropa bazarına çıxarılmasını dəstəkləyir. Slovakiya və Azərbaycan arasında qaz nəqli sahəsindən başqa, yaşıl texnologiyalar sahəsində enerji əməkdaşlığı üçün əlavə imkanlar var. Bu imkanlar daha çox Azərbaycanın yaşıl enerjiyə keçid planında və mümkün hidrogen nəqlində mövcuddur”.

Politoloq qeyd etdi ki, Slovakiya Ermənistanın işğalından azad edilmiş Azərbaycan ərazilərində sosial-iqtisadi həyatın canlanmasına və Azərbaycan vətəndaşlarının oraya qayıt-

masına kömək etmək üçün səy göstərdiyini bəyan edib. Bir çox ölkələr Qarabağın iqtisadi dirçəlişində iştirakda maraqlıdır, onlardan biri də Slovakiyadır: “Slovakiya Respublikası Qarabağ da daxil olmaqla, Azərbaycanın ərazi bütövlüyünü dəstəkləyir. Bunu ən yüksək səviyyədə bəyan ediblər.

Slovakiya Azərbaycanla enerji, kənd təsərrüfatı, elektrik stansiyaları, ətraf mühitin qorunması və inşaat sahəsində əməkdaşlıq etməkdə daha çox maraqlıdır. Siyasi münasibətlərin gətdikcə daha da dərinləşməsi hər iki ölkənin bir çox sahələr üzrə enerji, kənd təsərrüfatı, elektrik stansiyaları, ətraf mühitin qorunması və inşaat sahəsində əməkdaşlıq etməkdə daha çox maraqlıdır. Siyasi münasibətlərin gətdikcə daha da dərinləşməsi hər iki ölkənin bir çox sahələr üzrə

Azərbaycan Respublikasının Medianın İnkişafı Agentliyinin maliyyəsi əsasında nəşr olunur. Yazını hazırladı: Etibar SEYİDAĞA

Hələ yaz girməmişdən yazmışdıq ki, bu yay hərbi-siyasi baxımdan qızmar olacaq.

Hüseynbala SƏLİMOV

haqqında təkcə xəbərlər olmadı, hətta böyük bir kampaniya seşildi - Bakı Xankəndinə humanitar yardım aparan iki yük maşını Ağdam yoluna göndərdi (biz bu sətirləri yazanda həmin maşınlar beşinci gün idi ki, Dağlıq Qarabağ ermənilərinin qərarını gözləyirdi!), üstəgəl, Fransa da Laçın yoluna humanitar yüklü maşınlar yolladı, hətta bu karvana Parisin meri başçılıq etdi...

Burada əvvəlcə sonuncu detallardan başlamaq istərdik. Parisin merinin canfəşanlılığı belə yozuldu ki, bu xanım prezident olmaq istəyir, ona görə də erməni diasporunun rəğbətini qazanmaq üçün dəridən-qabıqdan çıxır. Amma fransızların daha bir problemi var. Onları hətta Afrikadan qovur, ərazilərini fransız əsgərlərindən təmizləyirlər. Elə bu səbəbdən Paris can atır ki, özünü “humanist və mütərəqqi dövlət” kimi göstərsin. Amma biz bu haqda ötən dəfələrdə yaz-

Antiterror əməliyyatları və ya humanitar müdaxilə

mışıq və bir daha qeyd edirik ki, bütün bunlar tamam əbəsdir - kolonizolizmin sonu gəlibdir...

O ki qaldı Ermənistanın Hindistanla geosiyasi ittifaqlar - “qoxbucaqlılar” yaratmasına, hələ ötən əsrin doxsanıncı illərində İrəvanın Yunanıstan, İran və Rusiya ilə geosiyasi dördbucaqlılar yaratması haqqında mülahizələr eşidilirdi. Nə oldu bütün bunların nəticəsi? Hazırda Ermənistanla bir ittifaqda bulunan təkcə İran qalıbdır - Yunanıstan öz problemləri ilə məşğuldur, Moskva bir tərəfdən, hər iki ölkədən bərabər məsafədə dayanan ölkə kimi görünmək istəyir, digər bir tərəfdən, bölgədə ciddi geosiyasi maraqları olsa da, bunu elə etmək

istəyir ki, Bakı və Ankara ilə münasibətləri pozulmasın.

“Humanitar böhran”-a gəlincə isə burada qeyd etmək lazımdır ki, birincisi, əgər İrəvan keçmiş Dağlıq Qarabağa hətta hərbi yüklər göndərsə, ərzaq-filan da göndərə bilər. İkincisi, bölgədə humanitar böhranı keçmiş Dağlıq Qarabağın separatçı hakimiyyəti yarada bilər: onlar bölgənin Azərbaycanla yaxınlaşmasına maneə olur, Bakıdan gələn humanitar yükləri belə qəbul etmirlər.

Nə etməli? Bakı son vaxtlarda çox böyük işlər görürdü: Xankəndinə giriş-çıxış nəzarətə götürülüb. Qalır addımbaaddım Xankəndinə yaxınlaşmaq. Əsas odur ki,

biz ilgeyi separatistlərin boy-nuna keçirmişik. Onu qəfil və tamam da dartmaq olar, bir az gözləyərək, bunu addımbaaddım etmək də. Müstəqil şərhçilər keçmiş Dağlıq Qarabağda daha bir hərbi əməliyyatın keçirilməsinin zəruriliyindən danışirlər. Nə demək olardı bu haqda?

Antiterror əməliyyatları keçirmək haqda çoxdan söhbətlər gəzir - bu bölgə gec-tez terrorçulardan təmizlənməlidir. Amma burada bir məqam da var. Bir az əvvəldə qeyd etdik ki, separatçı hakimiyyət bölgənin Bakı ilə bütün təmaslarına maneə olur, faktiki olaraq buna imkan verirlər. Bu yolla onlar bölgədə həqiqətən də humanitar böhran yarada bilərlər. Belə

olan halda Bakının daha bir missiyası yaranır. Bu da ondan ibarətdir ki, o, Xankəndinə humanitar müdaxilə edə və öz erməni əsilli vətəndaşlarını separatçıların əsarətindən qurtarmağa çalışa bilər.

Amma hələlik bölgədə proseslərin inkişafını gözləmək lazımdır. Hazırda ən əsas və vacib məsələ budur ki, biz gerek bütün dünyaya göstərək ki, keçmiş Dağlıq Qarabağda heç bir blokada-filan yoxdur. Payızda bir neçə görüş planlaşdırılır. Deyilmişdi ki, Avropa İttifaqının vasitəçiliyi ilə daha bir görüş olmalıdır. Bundan başqa, İspaniyanın Qranada şəhərində görüş olmalıdır. Bütün bunlar, yumşaq şəkildə desək, maraqlı tədbirlərdir. Ona görə ki, Katoloniya separatizmini yerindəcə boğan İspaniya, Afrikadan qovulan Avropa lideri Fransa Ermənistanla və keçmiş Dağlıq Qarabağa dəstək verir. Onların bu əməlləri bir gün ifşa olunmalıdır. Həmin gün isə düşünürük ki, uzaqda deyil...

Kasıblar üçün binaların tikintisi başlayır-şərtlər

Ekspertlər hesab edir ki, sosial layihənin müsbət tərəfləri olsa da, bəzi şərtlər vətəndaşları qane etmir

Dövlətə məxsus Mənzil İnşaatı Dövlət Agentliyinin (MİDA) tabeliyində olan “MİDA” MMC Bakı şəhəri, Binəqədi rayonunda əhalinin aşağı gəlirli təbəqələri üçün 15 çoxmənzilli yaşayış binasının, 80 yerlik uşaq bağçasının tikintisi ilə bağlı 3 müqavilə imzalayıb.

Marja.az xəbər verir ki, müqavilələrin cəmi məbləği 54 milyon 65 min manatdır.

Yaşayış kompleksi Bakı şəhəri, Binəqədi rayonu, Binəqədi qəsəbəsi, Mədən 1, korpus 5 ünvanında yerləşən 9,0 ha torpaq sahəsində tikiləcək.

“MİDA” MMC 14, 15, 16 nömrəli çoxmənzilli yaşayış binalarının və 80 yerlik uşaq bağçasının tikintisi üçün “Amal Group” MMC ilə 12 milyon 299 min manatlıq, 23, 24, 25, 26, 27 və 28 nömrəli çoxmənzilli yaşayış binalarının tikintisi üçün Hünər İnşaat Firması ilə 20 milyon 932 min manatlıq, 17, 18, 19, 20, 21 və 22 nömrəli çoxmənzilli yaşayış binalarının tikintisi üçün yenə “Amal Group” MMC ilə 20 milyon 834 min manatlıq müqavilələr imzalıyır.

MİDA mənzilləri güzəştli satır. “Güzəştli mənzil” dedikdə Azərbaycan Respublikasının Mənzil İnşaatı Dövlət Agentliyinin səərəncamında olan və vətəndaşların güzəştli əldə edə biləcəyi mənzillər nəzərdə tutulur.

Belə mənzili əldə etdikdə vətəndaş iki əsas güzəştdən yararlanı bilər:

1) Güzəştli mənzilin satış qiyməti yerləşdiyi ərazidəki digər analoji mənzillərin bazar qiymətindən aşağıdır.

2) Vətəndaş mənzili Azərbaycan İpoteka və Kredit Zəmanət Fondunun, müddəti 30 ilədək (4%-lik) olan güzəştli ipoteka krediti hesabına əldə etmək imkanına malikdir.

Eyni zamanda, mənzil vətəndaşa tam təmirli və mətbəx

məbəl ilə təchiz olunmuş vəziyyətdə təklif edilir.

Güzəştli mənzil əldə etmək hüququ olan şəxslərin kateqoriyaları “Azərbaycan Respublikasının Mənzil İnşaatı Dövlət Agentliyinin səərəncamında olan mənzilləri vətəndaşların güzəştli əldə etməsi Qaydası” ilə müəyyən edilib.

Ekspertlər hesab edirlər ki, sosial layihənin müsbət tərəfləri olsa da, bəzi şərtlər vətəndaşları qane etmir.

Daşınmaz əmlak və inşaat üzrə ekspert Elnur Azadov “Yeni Müsavat”a bildirdi ki, şərtlər sivil olsa da, bəzi vətəndaşların haqlı narazılığı var: “Ölkənin hər yerində yüksək sürətli internetə çıxış yoxdur. Bu baxımdan bərabərlik prinsipi pozulur. Seçim püşkatma, lotereya üsulu ilə həyata keçirilsə, vətəndaşlar arasında şübhələr azalar. Güzəştli mənzillərin qiyməti olduqca ucuzdur. Əmlak bazarındakı mövcud qiymətləri nəzərə alsaq, kifayət qədər əlverişlidir. O ki qaldı mənzillərin keyfiyyətinə, yaxşı olar ki, təmir müddəti bir qədər artıq olsun”.

Daşınmaz əmlak üzrə

ekspert Elnur Fərzəliyev bu sosial layihəni müsbət qiymətləndirir. “Yeni Müsavat”a şərhində ekspert qeyd etdi ki, layihə hesabına yüzlərlə vətəndaş güzəştli şərtlərlə mənzil sahibi olur: “Bəzi vətəndaşların isə əsaslı narazılıqları var, çünki hər dəfə müraciət etsələr də, mənzil əldə edə bilmirlər. Əsas səbəb budur ki, satış kütləvi şəkildə təşkil olunur. Bir mənzil üçün yüzlərlə insan mübarizə aparır. Bu narazılığın aradan qalxması, şəffaflığın qorunması üçün hər satışda müəyyən edilmiş kateqoriyadan vətəndaşlar iştirak etməlidirlər. Digər tərəfdən, müşahidələr göstərir ki, kompüter biliyi olan vətəndaşların mənzil əldə etmək şansı daha çoxdur. Bu baxımdan, seçim qaydaları sadələşdirilməlidir. Qiymətlərlə bağlı şərtlər isə əlverişlidir: ilkin ödəniş, aylıq ödəniş azdır. Evə ehtiyacı olan insanlar üçün bu layihədən mənzil əldə etmək daha sərfəlidir. Mənzillərin keyfiyyətinə isə tikinti şirkətləri ilə yanaşı, təhvil alan dövlət qurumları məsuliyyət daşıyır”.

Ekspertin fikrincə, müraci-

ətlər ətraflı araşdırılmalıdır. “Evi olan şəxslərin bu layihəyə müraciət etməsi doğru deyil”, deyə o qeyd edib.

İqtisadçı ekspert Eldəniz Əmirov “Yeni Müsavat”a mövzunu belə şərh etdi: “MİDA-nın fəaliyyətində, eyni zamanda təkmilləşdirmə prosesində irəliləyiş var. Bu fəaliyyətin nəticəsi olaraq güzəştli mənzil əldə etmək hüququna malik olan şəxslər iki qrupa bölünüb: 35 yaşdan nisbətən gənc olanlar; yaşından və ailə vəziyyətindən asılı olmayan digər şəxslər. Hər iki qrup alt qruplara bölünüb. Ümumilikdə, 17 alt qrup mövcuddur. Bu alt qruplarda fərqləndirilmələrə çox böyük ehtiyac var. İlk növbədə maddi cəhətdən evə daha çox ehtiyacı olan şəxslərə üstünlüyün verilməsi mütləqdir. Bu binalardan mənzil əldə edənlər və kənarda qalanlar arasındakı vəziyyəti müqayisə etdikdə görürük ki, bəzən elə hallar olur ki, daha çox ehtiyacı olan şəxslər kənarda qalırlar. Əsas səbəb seçimin onlayn qaydada aparılmasıdır. Prosesin bu formada keçiril-

Avropaya getmək vədi ilə aldadılan əcnəbilər tutuldu

Dövlət Miqrasiya Xidmətinin qanunsuz miqrasiyaya qarşı keçirilmiş tədbirləri zamanı Bakı şəhərində müxtəlif ünvanlarda viza müddətindən artıq yaşayan və qanunsuz miqrasiyanın təşkilində iştirak edən 20 əcnəbi saxlanılıb.

Bu şəxslərdən 18-nin 5-8 min dollar qarşılığında Azərbaycan ərazisindən istifadə etməklə Avropa İttifaqına üzv dövlətlərin ərazisinə daşınması vədi ilə aldadılaraq ölkə ərazisinə gəlmələrinin təşkil edilməsi müəyyən olunub.

Təşkilatçılar xarici ölkədə yerləşən turizm şirkəti vasitəsilə əcnəbilərin asan yolla Avropa İttifaqı ərazisinə daşınmasına dair təbliğat aparıb, Azərbaycana gəldikdən sonra 18 əcnəbinin sənədlərinin hazırlanmasına inandırmaq məqsədilə pasportlarını alıb, onların pulunu mənimsəyib və əcnəbilərin viza müddətində ölkə ərazisini tərk etmələrinə maneə yaradaraq qanunsuz miqranta çevrilmələrinə şərait yaradıb. Həyata keçirilən tədbirlər nəticəsində qeyd olunan qanunsuz əməlləri törədən 2 əcnəbi müəyyən edilərək saxlanılıb və aşkar edilən hallarla bağlı materiallar hüquqi qiymət verilməsi üçün aidiyyəti hüquq-mühafizə orqanına göndərilib.

Ümumilikdə, bu ilin yanvar-avqust ayları ərzində qanunsuz miqrasiyaya qarşı keçirilən tədbirlər zamanı 6306 əcnəbi və vətəndaşlığı olmayan şəxs saxlanılıb. Onların ölkə ərazisində olma və yaşama hüququ verən sənədlər olmadan (qanunsuz) yaşaması, ölkəyə gəlişinin bəyan edilmiş məqsədinə uyğun olmayan fəaliyyətlə məşğul olması, qanunsuz əmək fəaliyyətinə cəlb edilməsi və ya qeydiyyət ünvanı üzrə yaşamadığı müəyyənləşdirilib.

Həmin dövr ərzində miqrasiya qanunvericiliyini pozan 2331 əcnəbi Azərbaycan hüduqlarından kənara inzibati qayda çıxarılıb və ölkəyə girişləri qanunla müəyyən edilmiş müddətə məhdudlaşdırılıb, digərlərinin ölkə ərazisində yaşamaqlarının qanuniləşdirilməsi və ya ölkəni könüllü tərk etmələri təmin olunub.

Eyni zamanda ölkədə olma, yaşama, əcnəbilərin işə cəlb olunması və digər aidiyyəti məsələlərlə bağlı ümumilikdə 15163 inzibati qərar qəbul edilib. Həmçinin qanunsuz miqrasiyanın təşkili və insan alveri ilə bağlı aşkar edilən hallarla bağlı materiallar hüquqi qiymət verilməsi üçün aidiyyəti hüquq-mühafizə orqanına göndərilib.

məsini doğru hesab etməm, çünki şans oyununa bənzəyir. Xüsusi kateqoriyadan olan vətəndaşlar - şəhid ailələri, hərbcilər, müəllimlər, alimlər sanki öz aralarında lotereya oynayırlar. Hətta lotereya daha ədalətlidir, nəinki onlayn sistem, çünki hazırkı şərtlərdə həm də IT bacarıqlar xüsusi rol oynayır. İdmançı ilə fiziki məhdudiyyətli vətəndaşlar bərabər mübarizəyə buraxılır. Daha çox ehtiyacı olan şəxslər arasında çevik olanların şansı artıqdır. Mübarizə

qeyri-bərabər şərtlərlə aparılmalıdır. Vətəndaşlar arasında kəskin fərqlənən parametrlər var. Məhz bu parametrləri müəyyən etmək və alt qruplara əlavə etmək lazımdır ki, onların üzərindən vətəndaşlara mənzillər verilsin. Məsələn, vətəndaş bir neçə kateqoriyaya daxildirsə - gəncdir, şəhid ailəsi üzvüdür, hər hansı sahədə uğurları varsa, onlayn seçimdən asılı olmayaraq, mənzillə təmin edilməlidir”.

□ Nigar HƏSƏNLİ, “Yeni Müsavat”

Dövlətin 1 milyon manatını mənimsəyən sabiq rəislərin işi məhkəməyə göndərildi

Azərbaycan Meliorasiya və Su Təsərrüfatı ASC-nin Viləşçay Su Anbarının İstismarı İdarəsinin sabiq rəisləri Ağabəy Ağayev, Mahir Əliyev, baş mühasibi Əjdər Fətullayev və digər əməkdaşların qanunsuz əməlləri barədə Baş Prokuror yanında Korrupsiyaya qarşı Mübarizə Baş İdarəsində başlanmış cinayət işinin ibtidai istintaqı tamamlanıb.

Bu barədə Baş Prokurorluğun Mətbuat Xidmətindən bildirilib.

İbtidai istintaqla qeyd edilən şəxslərin qabaqcadan əlbir olaraq iş yoldaşları Sədrəddin Ağababəyev və İsmayıl Əlizadənin köməkçiliyi ilə həmin idarədə formal olaraq işçi kimi rəsmiləşdirdikləri çoxsaylı şəxslə-

rin əmək haqqı kartlarını götürərək maddi yardım, əmək haqqı və nəqliyyat vasitələrinə ayrılan yanacaqqla bağlı kartlara köçürülmüş ümumilikdə 1 milyon 830 min manatdan artıq pul vəsaitini mənimsəmələrinə əsaslı şübhələr müəyyən edilib.

Bundan başqa, Ağabəy

Ağayev və Mahir Əliyevin cinayət yolu ilə əldə edilmiş pul vəsaitini özləri və qohumlarının adına müxtəlif əqdrlə bağlamaqla Bakı şəhəri və Masallı rayonunda çoxsaylı daşınar və daşınmaz əmlaklar alaraq leqallaşdırılmalı, eləcə də Ağabəy Ağayevin ayrı-ayrı şəxslərdən müxtəlif məbləğlərdə rüşvət alması ibtidai istintaq zamanı sübuta yetirilib.

Toplanmış sübutlar əsasında Ağabəy Ağayevə Cinayət Məcəlləsinin 179.3.2, 179.4 (külli miqdarda və xüs-

silə külli miqdarda ziyan vurmaqla mənimsəmə), 193-1.3.2 (xeyli miqdarda cinayət yolu ilə əldə edilmiş əmlakı leqallaşdırma), 308.2 (ağır nəticələrə səbəb olan vəzifə səlahiyyətlərindən sui-istifadə etmə), 311.3.2-ci (təkrar rüşvət alma), Mahir Əliyev və Əjdər Fətullayevə həmin Məcəllənin 179.4, 308.2-ci, Sədrəddin Ağababəyev və İsmayıl Əlizadəyə isə qeyd olunan Məcəlləsinin 32.5, 179.4 (xüsusi külli miqdarda ziyan vurmaqla mənimsəməyə kömək etmə) və digər

maddələrlə ittiham elan edilib. İş üzrə müəyyən edilmiş maddi ziyanın ödənilməsinə təmin etmək məqsədilə təqsirləndirilən şəxslər və onların ailə üzvlərinə məxsus daşınar

və daşınmaz əmlaklar üzərinə həbs qoyulub.

Cinayət işi baxılması üçün aidiyyəti üzrə Lənkəran Ağır Cinayətlər Məhkəməsinə göndərilib.

Sentyabrın 3-də Kürdəmir rayonunda baş vermiş 5,2 maqnitəli zəlzələ Saatlı, Beyləqan, Mingəçevir, Yardımlı, Qəbələ rayonlarında da hiss olunub. Daha sonra Kürdəmirdə nisbətən zəif afterşok qeydə alınıb. “Report” xəbər verir ki, baş vermiş zəlzələ nəticəsində rayonun bir neçə kəndlərindəki evlərdə çatlar əmələ gəlib. Çatlar əsasən rayonun Ərəbxana, Atakişili və Xırdapay kəndlərində qeydə alınıb.

Kürdəmir rayon Fövqəladə Hallar Komissiyasının (FHK) sədri Ağalı Kərimli açıqlamasında bildirib ki, şəhər də daxil olmaqla, kəndlərdə zəlzələnin törətdiyi fəsadların olub-olmaması ilə bağlı məlumatlar dəqiqləşdirilir.

Zəlzələ əhali arasında təşvişə səbəb olub. Maraqlıdır ki, bu dəfə “Google” şirkətinin zəlzələ xəbərdarlığı bir çox mobil telefonda işləməyib və insanlara bildiriş göndərməyib.

Məsələ ilə bağlı Modern.az-a danışan **AMEA** nəzdində **Respublika Seysmoloji Xidmət Mərkəzinin baş direktoru, professor Qurban Yetirmişli** bildirib ki, Azərbaycanda seysmoloji təkanların olmadığı gün yoxdur:

“Mən həmişə demişəm, indi də fikrimin üstündə dayanıram ki, Azərbaycanda dağıdıcı zəlzələ gözlənilir. Güclü zəlzələ 8 baldan, orta güclü zəlzələ isə 7 baldan götürülür. Elə gün yoxdur ki, respublika ərazisində müxtəlif vaxtlarda zəlzələ olmasın. Onların içərisində hiss olunanı da, olunmayı da olur.

“Telefonlardakı zəlzələ proqramı düzgün məlumat vermir”

Qurban Yetirmişlidən “Azərbaycanda dağıdıcı zəlzələ gözlənilir” sualına cavab

Qurban Yetirmişli

Həmin gün 37 təkan olmuşdu, onlardan biri də Kürdəmirdə baş verdi və hiss olundu. 52 kilometr dərinlikdə olan zəlzələnin 4 baldan yuxarı olanı hiss olunur. Dağıntı məsələsinə gəldikdə, heç 7 bal zəlzələdə də bu baş verməməlidir. Çatlar əmələ gəlməlidir. Əgər burada çatlar əmələ gəlibse, keyfiyyətsiz, köhnə tikintilər buna səbəb olub. Zəlzələ dərinlikdə olduğuna görə respublikanın xeyli ərazisində hiss edilib”.

Q.Yetirmişli **Azərbaycandakı ən həssas seysmik zonalər barədə də məlumat verir:** “Bununla bağlı xəritələr var. Harada güclü zəlzələlərin ehtə dairəsi olması ilə bağlı məlumat da var. 427-ci ildən bu yana baş vermiş güclü zəlzələlərin, dağıntıların baş verdiyi ərazilərlə bağlı xəritəni tərtib etmişik. Şamaxı və Gəncəbasar regionları bu xəritədə ən həssas bölgələrdir. Ümumiyyətlə, Azərbaycan 8-9 ballıq zonada yerləşir. Elə yerlər var ki, orada

75, biri 35 kilometr verir. Bunlar da hesablayıb orta qərarə gətirib, parametrlər verirlər. O vaxtdan belə qərara gəldik ki, camaat çəşbaş qalacaq. Cəlilabadda zəlzələ olmuşdu. Proqrama qoşulmuş, Qazax

Yada sala q ki, İstanbul Texniki Universitetinin Avra-siya Yer Elmləri İnstitutunun əməkdaşı Cəlal Şengör bir müddət əvvəl Azərbaycanda zəlzələ olacağı ilə bağlı açıqlama vermişdi. Qurban

75, biri 35 kilometr verir. Bunlar da hesablayıb orta qərarə gətirib, parametrlər verirlər. O vaxtdan belə qərara gəldik ki, camaat çəşbaş qalacaq. Cəlilabadda zəlzələ olmuşdu. Proqrama qoşulmuş, Qazax

Yada sala q ki, İstanbul Texniki Universitetinin Avra-siya Yer Elmləri İnstitutunun əməkdaşı Cəlal Şengör bir müddət əvvəl Azərbaycanda zəlzələ olacağı ilə bağlı açıqlama vermişdi. Qurban

Yada sala q ki, İstanbul Texniki Universitetinin Avra-siya Yer Elmləri İnstitutunun əməkdaşı Cəlal Şengör bir müddət əvvəl Azərbaycanda zəlzələ olacağı ilə bağlı açıqlama vermişdi. Qurban

Yada sala q ki, İstanbul Texniki Universitetinin Avra-siya Yer Elmləri İnstitutunun əməkdaşı Cəlal Şengör bir müddət əvvəl Azərbaycanda zəlzələ olacağı ilə bağlı açıqlama vermişdi. Qurban

Yada sala q ki, İstanbul Texniki Universitetinin Avra-siya Yer Elmləri İnstitutunun əməkdaşı Cəlal Şengör bir müddət əvvəl Azərbaycanda zəlzələ olacağı ilə bağlı açıqlama vermişdi. Qurban

Yada sala q ki, İstanbul Texniki Universitetinin Avra-siya Yer Elmləri İnstitutunun əməkdaşı Cəlal Şengör bir müddət əvvəl Azərbaycanda zəlzələ olacağı ilə bağlı açıqlama vermişdi. Qurban

Yada sala q ki, İstanbul Texniki Universitetinin Avra-siya Yer Elmləri İnstitutunun əməkdaşı Cəlal Şengör bir müddət əvvəl Azərbaycanda zəlzələ olacağı ilə bağlı açıqlama vermişdi. Qurban

Yada sala q ki, İstanbul Texniki Universitetinin Avra-siya Yer Elmləri İnstitutunun əməkdaşı Cəlal Şengör bir müddət əvvəl Azərbaycanda zəlzələ olacağı ilə bağlı açıqlama vermişdi. Qurban

Yada sala q ki, İstanbul Texniki Universitetinin Avra-siya Yer Elmləri İnstitutunun əməkdaşı Cəlal Şengör bir müddət əvvəl Azərbaycanda zəlzələ olacağı ilə bağlı açıqlama vermişdi. Qurban

Yada sala q ki, İstanbul Texniki Universitetinin Avra-siya Yer Elmləri İnstitutunun əməkdaşı Cəlal Şengör bir müddət əvvəl Azərbaycanda zəlzələ olacağı ilə bağlı açıqlama vermişdi. Qurban

Yada sala q ki, İstanbul Texniki Universitetinin Avra-siya Yer Elmləri İnstitutunun əməkdaşı Cəlal Şengör bir müddət əvvəl Azərbaycanda zəlzələ olacağı ilə bağlı açıqlama vermişdi. Qurban

Yada sala q ki, İstanbul Texniki Universitetinin Avra-siya Yer Elmləri İnstitutunun əməkdaşı Cəlal Şengör bir müddət əvvəl Azərbaycanda zəlzələ olacağı ilə bağlı açıqlama vermişdi. Qurban

Yada sala q ki, İstanbul Texniki Universitetinin Avra-siya Yer Elmləri İnstitutunun əməkdaşı Cəlal Şengör bir müddət əvvəl Azərbaycanda zəlzələ olacağı ilə bağlı açıqlama vermişdi. Qurban

Yada sala q ki, İstanbul Texniki Universitetinin Avra-siya Yer Elmləri İnstitutunun əməkdaşı Cəlal Şengör bir müddət əvvəl Azərbaycanda zəlzələ olacağı ilə bağlı açıqlama vermişdi. Qurban

Yada sala q ki, İstanbul Texniki Universitetinin Avra-siya Yer Elmləri İnstitutunun əməkdaşı Cəlal Şengör bir müddət əvvəl Azərbaycanda zəlzələ olacağı ilə bağlı açıqlama vermişdi. Qurban

Yada sala q ki, İstanbul Texniki Universitetinin Avra-siya Yer Elmləri İnstitutunun əməkdaşı Cəlal Şengör bir müddət əvvəl Azərbaycanda zəlzələ olacağı ilə bağlı açıqlama vermişdi. Qurban

Yada sala q ki, İstanbul Texniki Universitetinin Avra-siya Yer Elmləri İnstitutunun əməkdaşı Cəlal Şengör bir müddət əvvəl Azərbaycanda zəlzələ olacağı ilə bağlı açıqlama vermişdi. Qurban

Yada sala q ki, İstanbul Texniki Universitetinin Avra-siya Yer Elmləri İnstitutunun əməkdaşı Cəlal Şengör bir müddət əvvəl Azərbaycanda zəlzələ olacağı ilə bağlı açıqlama vermişdi. Qurban

Yada sala q ki, İstanbul Texniki Universitetinin Avra-siya Yer Elmləri İnstitutunun əməkdaşı Cəlal Şengör bir müddət əvvəl Azərbaycanda zəlzələ olacağı ilə bağlı açıqlama vermişdi. Qurban

Yada sala q ki, İstanbul Texniki Universitetinin Avra-siya Yer Elmləri İnstitutunun əməkdaşı Cəlal Şengör bir müddət əvvəl Azərbaycanda zəlzələ olacağı ilə bağlı açıqlama vermişdi. Qurban

Yada sala q ki, İstanbul Texniki Universitetinin Avra-siya Yer Elmləri İnstitutunun əməkdaşı Cəlal Şengör bir müddət əvvəl Azərbaycanda zəlzələ olacağı ilə bağlı açıqlama vermişdi. Qurban

Yada sala q ki, İstanbul Texniki Universitetinin Avra-siya Yer Elmləri İnstitutunun əməkdaşı Cəlal Şengör bir müddət əvvəl Azərbaycanda zəlzələ olacağı ilə bağlı açıqlama vermişdi. Qurban

Yada sala q ki, İstanbul Texniki Universitetinin Avra-siya Yer Elmləri İnstitutunun əməkdaşı Cəlal Şengör bir müddət əvvəl Azərbaycanda zəlzələ olacağı ilə bağlı açıqlama vermişdi. Qurban

Yada sala q ki, İstanbul Texniki Universitetinin Avra-siya Yer Elmləri İnstitutunun əməkdaşı Cəlal Şengör bir müddət əvvəl Azərbaycanda zəlzələ olacağı ilə bağlı açıqlama vermişdi. Qurban

Yada sala q ki, İstanbul Texniki Universitetinin Avra-siya Yer Elmləri İnstitutunun əməkdaşı Cəlal Şengör bir müddət əvvəl Azərbaycanda zəlzələ olacağı ilə bağlı açıqlama vermişdi. Qurban

Yada sala q ki, İstanbul Texniki Universitetinin Avra-siya Yer Elmləri İnstitutunun əməkdaşı Cəlal Şengör bir müddət əvvəl Azərbaycanda zəlzələ olacağı ilə bağlı açıqlama vermişdi. Qurban

Yada sala q ki, İstanbul Texniki Universitetinin Avra-siya Yer Elmləri İnstitutunun əməkdaşı Cəlal Şengör bir müddət əvvəl Azərbaycanda zəlzələ olacağı ilə bağlı açıqlama vermişdi. Qurban

Yada sala q ki, İstanbul Texniki Universitetinin Avra-siya Yer Elmləri İnstitutunun əməkdaşı Cəlal Şengör bir müddət əvvəl Azərbaycanda zəlzələ olacağı ilə bağlı açıqlama vermişdi. Qurban

Yada sala q ki, İstanbul Texniki Universitetinin Avra-siya Yer Elmləri İnstitutunun əməkdaşı Cəlal Şengör bir müddət əvvəl Azərbaycanda zəlzələ olacağı ilə bağlı açıqlama vermişdi. Qurban

Yada sala q ki, İstanbul Texniki Universitetinin Avra-siya Yer Elmləri İnstitutunun əməkdaşı Cəlal Şengör bir müddət əvvəl Azərbaycanda zəlzələ olacağı ilə bağlı açıqlama vermişdi. Qurban

Yada sala q ki, İstanbul Texniki Universitetinin Avra-siya Yer Elmləri İnstitutunun əməkdaşı Cəlal Şengör bir müddət əvvəl Azərbaycanda zəlzələ olacağı ilə bağlı açıqlama vermişdi. Qurban

Yada sala q ki, İstanbul Texniki Universitetinin Avra-siya Yer Elmləri İnstitutunun əməkdaşı Cəlal Şengör bir müddət əvvəl Azərbaycanda zəlzələ olacağı ilə bağlı açıqlama vermişdi. Qurban

Yada sala q ki, İstanbul Texniki Universitetinin Avra-siya Yer Elmləri İnstitutunun əməkdaşı Cəlal Şengör bir müddət əvvəl Azərbaycanda zəlzələ olacağı ilə bağlı açıqlama vermişdi. Qurban

Yada sala q ki, İstanbul Texniki Universitetinin Avra-siya Yer Elmləri İnstitutunun əməkdaşı Cəlal Şengör bir müddət əvvəl Azərbaycanda zəlzələ olacağı ilə bağlı açıqlama vermişdi. Qurban

Yada sala q ki, İstanbul Texniki Universitetinin Avra-siya Yer Elmləri İnstitutunun əməkdaşı Cəlal Şengör bir müddət əvvəl Azərbaycanda zəlzələ olacağı ilə bağlı açıqlama vermişdi. Qurban

Yada sala q ki, İstanbul Texniki Universitetinin Avra-siya Yer Elmləri İnstitutunun əməkdaşı Cəlal Şengör bir müddət əvvəl Azərbaycanda zəlzələ olacağı ilə bağlı açıqlama vermişdi. Qurban

Yada sala q ki, İstanbul Texniki Universitetinin Avra-siya Yer Elmləri İnstitutunun əməkdaşı Cəlal Şengör bir müddət əvvəl Azərbaycanda zəlzələ olacağı ilə bağlı açıqlama vermişdi. Qurban

Yada sala q ki, İstanbul Texniki Universitetinin Avra-siya Yer Elmləri İnstitutunun əməkdaşı Cəlal Şengör bir müddət əvvəl Azərbaycanda zəlzələ olacağı ilə bağlı açıqlama vermişdi. Qurban

Yada sala q ki, İstanbul Texniki Universitetinin Avra-siya Yer Elmləri İnstitutunun əməkdaşı Cəlal Şengör bir müddət əvvəl Azərbaycanda zəlzələ olacağı ilə bağlı açıqlama vermişdi. Qurban

Yada sala q ki, İstanbul Texniki Universitetinin Avra-siya Yer Elmləri İnstitutunun əməkdaşı Cəlal Şengör bir müddət əvvəl Azərbaycanda zəlzələ olacağı ilə bağlı açıqlama vermişdi. Qurban

Yada sala q ki, İstanbul Texniki Universitetinin Avra-siya Yer Elmləri İnstitutunun əməkdaşı Cəlal Şengör bir müddət əvvəl Azərbaycanda zəlzələ olacağı ilə bağlı açıqlama vermişdi. Qurban

Yada sala q ki, İstanbul Texniki Universitetinin Avra-siya Yer Elmləri İnstitutunun əməkdaşı Cəlal Şengör bir müddət əvvəl Azərbaycanda zəlzələ olacağı ilə bağlı açıqlama vermişdi. Qurban

Yada sala q ki, İstanbul Texniki Universitetinin Avra-siya Yer Elmləri İnstitutunun əməkdaşı Cəlal Şengör bir müddət əvvəl Azərbaycanda zəlzələ olacağı ilə bağlı açıqlama vermişdi. Qurban

Yada sala q ki, İstanbul Texniki Universitetinin Avra-siya Yer Elmləri İnstitutunun əməkdaşı Cəlal Şengör bir müddət əvvəl Azərbaycanda zəlzələ olacağı ilə bağlı açıqlama vermişdi. Qurban

Yada sala q ki, İstanbul Texniki Universitetinin Avra-siya Yer Elmləri İnstitutunun əməkdaşı Cəlal Şengör bir müddət əvvəl Azərbaycanda zəlzələ olacağı ilə bağlı açıqlama vermişdi. Qurban

Yada sala q ki, İstanbul Texniki Universitetinin Avra-siya Yer Elmləri İnstitutunun əməkdaşı Cəlal Şengör bir müddət əvvəl Azərbaycanda zəlzələ olacağı ilə bağlı açıqlama vermişdi. Qurban

Yada sala q ki, İstanbul Texniki Universitetinin Avra-siya Yer Elmləri İnstitutunun əməkdaşı Cəlal Şengör bir müddət əvvəl Azərbaycanda zəlzələ olacağı ilə bağlı açıqlama vermişdi. Qurban

Yada sala q ki, İstanbul Texniki Universitetinin Avra-siya Yer Elmləri İnstitutunun əməkdaşı Cəlal Şengör bir müddət əvvəl Azərbaycanda zəlzələ olacağı ilə bağlı açıqlama vermişdi. Qurban

Yada sala q ki, İstanbul Texniki Universitetinin Avra-siya Yer Elmləri İnstitutunun əməkdaşı Cəlal Şengör bir müddət əvvəl Azərbaycanda zəlzələ olacağı ilə bağlı açıqlama vermişdi. Qurban

Yada sala q ki, İstanbul Texniki Universitetinin Avra-siya Yer Elmləri İnstitutunun əməkdaşı Cəlal Şengör bir müddət əvvəl Azərbaycanda zəlzələ olacağı ilə bağlı açıqlama vermişdi. Qurban

Yada sala q ki, İstanbul Texniki Universitetinin Avra-siya Yer Elmləri İnstitutunun əməkdaşı Cəlal Şengör bir müddət əvvəl Azərbaycanda zəlzələ olacağı ilə bağlı açıqlama vermişdi. Qurban

Yada sala q ki, İstanbul Texniki Universitetinin Avra-siya Yer Elmləri İnstitutunun əməkdaşı Cəlal Şengör bir müddət əvvəl Azərbaycanda zəlzələ olacağı ilə bağlı açıqlama vermişdi. Qurban

Yada sala q ki, İstanbul Texniki Universitetinin Avra-siya Yer Elmləri İnstitutunun əməkdaşı Cəlal Şengör bir müddət əvvəl Azərbaycanda zəlzələ olacağı ilə bağlı açıqlama vermişdi. Qurban

Yada sala q ki, İstanbul Texniki Universitetinin Avra-siya Yer Elmləri İnstitutunun əməkdaşı Cəlal Şengör bir müddət əvvəl Azərbaycanda zəlzələ olacağı ilə bağlı açıqlama vermişdi. Qurban

Yada sala q ki, İstanbul Texniki Universitetinin Avra-siya Yer Elmləri İnstitutunun əməkdaşı Cəlal Şengör bir müddət əvvəl Azərbaycanda zəlzələ olacağı ilə bağlı açıqlama vermişdi. Qurban

Yada sala q ki, İstanbul Texniki Universitetinin Avra-siya Yer Elmləri İnstitutunun əməkdaşı Cəlal Şengör bir müddət əvvəl Azərbaycanda zəlzələ olacağı ilə bağlı açıqlama vermişdi. Qurban

Yada sala q ki, İstanbul Texniki Universitetinin Avra-siya Yer Elmləri İnstitutunun əməkdaşı Cəlal Şengör bir müddət əvvəl Azərbaycanda zəlzələ olacağı ilə bağlı açıqlama vermişdi. Qurban

“Sədərək”də subasmaya görə 200 sahibkara kompensasiya veriləcək

Bir neçə gün öncə yağan güclü yağışlar səbəbindən “Sədərək” ticarət mərkəzinin suyun basması ilə bağlı məlumat vermişdik. Hadisə nəticəsində ticarət mərkəzindəki bir çox sahibkarın obyektinə, mallarına ziyan dəyib. Məsələ ilə bağlı bir neçə gündür aidiyyəti üzrə dəymiş ziyanın hesablanması üçün “Sədərək” ticarət mərkəzinin rəhbərliyi və yaradılmış xüsusi komissiya sahibkarlarla görüşüb və siyahıyaalmanı həyat keçirib.

Bu barədə Oxu.az-ın sorğusuna cavab olaraq, “Sədərək” TM-in Mətbuat Xidmətinin rəhbəri Kəmaləddin Qədim məlumat verib.

Kəmaləddin Qədimin sözlərinə görə, dəymiş ziyanın hesablanması davam etdirilir: “Təxminən 200-ə yaxın sahibkar zərər çəkib. Onlar arasında güclü maddi ziyan olmayıb. “Sədərək” rəhbərliyi tərəfindən zərərçəkmiş mağazalar bərpa ediləcək, həmin sahibkarlar müəyyən müddət yer pulundan azad ediləcək, eləcə də dəymiş ziyan rəhbərlik tərəfindən qarşılanacaq. Zərərçəkən sahibkarlar arasında mağazasını sığorta edənlər də var ki, onların zərərinə sığorta şirkətləri qarşılayacaq. Digərlərinə isə rəhbərliyin tapşırığı ilə kompensasiya veriləcək”.

O bildirib ki, bu cür hadisə artıq bir neçə dəfə baş verib: “Güclü yağış səbəbindən ərazidə yığılan suyun çəkilməsi üçün nasosların gücü çatmadı. Bunun nəticəsində yağış suları mağazalara dolaq, sahibkarların mallarına ziyan vurub. Təbii ki, “Sədərək” rəhbərliyi tərəfindən yaradılan xüsusi komissiya zərərçəkənlərin müəyyənləşdirilməsi üçün tədbirlər görüb. Bu ərəfədə Fövqəladə Hallar Nazirliyinin müvafiq briqadası əraziyə yığılan suyun nasoslar vasitəsilə çəkilib yaxınlıqdakı gölə tökülməsinə kömək etdilər.

Qarşıdan gələn qış mövsümü ilə əlaqədar olaraq yağışlı hava şəraitini və bənzər hadisələrin təkrarlanması ehtimalını nəzərə alaraq tədbirlər görülməsi üçün təlimat verilib. Bundan öncə baş verən təbii fəlakətdən sonra əlavə iki su anbarı tikilmişdi ki, bu da bu kimi hallarda zərərin daha az olmasına kömək edir. Ümumilikdə isə bu ticarət mərkəzində bu cür 24 su anbarı mövcuddur. Son hadisədən sonra rəhbərlik beş yeni su mühərriki alıb. Yağış və su xətləri gücləndirilib”.

Bakıda taksi sürücüləri üçün rəsmi qadağalar başlayır

Azərbaycanda taksi fəaliyyətinin tənzimlənməsinə dair oktyabrın 1-də qüvvəyə minəcək qanunvericiliyin tələblərinə yerinə yetirilməsi məqsədilə Rəqəmsal İnkişaf və Nəqliyyat Nazirliyinin tabeliyindəki Azərbaycan Yərustü Nəqliyyat Agentliyinin (AYNA) Təlim-Tədris Mərkəzində təlimlərin keçirilməsinə başlanılıb. Yeni qaydalara əsasən, sürücülərin xüsusi təlimlərdən keçmədən fəaliyyət göstərmələri yolverilməzdir.

“Avtomobil nəqliyyatı haqqında” Qanuna əsasən, taksi minik avtomobillərinin sürücüləri etik davranış və avtomobil nəqliyyatı ilə sərnişin daşımalarını tənzimləyən normativ-hüquqi aktlara dair xüsusi hazırlıq keçməlidirlər.

Tədris proqramına taksi fəaliyyətinə tətbiq edilən müasir texnologiyalar və proqram təminatlarından istifadə, sürücünün iş və istirahət rejimi normalarına riayət olunması, sərnişindəşımada hərəkətin təhlükəsizliyinin təmin edilməsi və ilk tibbi yardımın göstərilməsi kimi mövzular daxil edilib. Proqramın yekununda imtahan təşkil edilir. Xüsusi hazırlığı müvəffəqiyyətlə bitirən sürücülərə şəhadətnamə təqdim olunur.

Maraqlıdır, bu addım fonunda taksi sisteminə hökm sürən xaosa son qoyulacaqmı? Ümumiyyətlə, taksi sürücüləri üçün təlim nəticə verəcəkmə?

Nəqliyyat sahəsi üzrə ekspert Aslan Əsədov “Bakı-Xəbər”ə açıqlamasında qeyd etdi ki, taksi sürücüləri ilə bağlı müəyyən proseslərin başladılması müsbət addımlardan biri kimi qiymətləndirilməlidir. Sürücülərin sertifikatlaşdırma və maarifləndirmə prosesindən keçməsi çox yaxşı haldır: “Son zamanlar sosial

şəbəkələrdə və telekanallarda yalnız sürücü-sərnişin münasibətlərinin normal olmadığı barədə məlumatlar alırdıq. Hesab edirik ki, görülməli tədbirlər effektiv olacaq və xoşagəlməz halların qarşısı alınacaq. Taksilər şirkətlərinin qayda-qanunla çalışması üçün təlim vacib amildir. Bəzi şirkətlərin qaynar xətti belə yoxdur. Qaynar xətləri olsa da, ölgü götürmə tədbirləri zəifdir. Yaxın müddət ərzində təlimlərin nəticəsi taksi sahəsinə yaxşı mənada təsir edəcək”.

MUSAVAT

Son səhifə

N 156 (8292) 5 sentyabr 2023

S
e
n
t
y
a
b
r

Tibb bacısı xəstənin bank kartı ilə özünə divar kağızı, ev əşyası və ərzaq alıb

İngiltərənin Durham əyalətindən olan bir tibb bacısı, ölməkdə olan bir xəstənin bank kartından pul oğurlamaq və bir onlayn mağazadakı mallara xərcləmək üçün istifadə edib. Bu barədə “Express” nəşri məlumat yayıb.

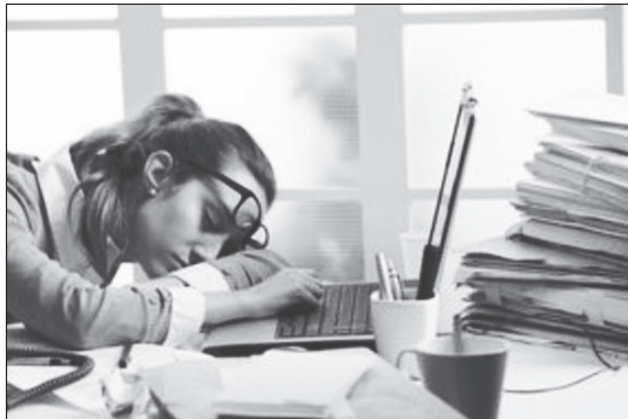
2020-ci ilin iyul ayında Leslie Rushvorth sələcəm, iştahsızlıq və ümumi halsızlıq diaqnozu ilə xəstəxanaya yerləşdirilib. Xəstəxanada ona 40 yaşlı tibb bacısı Linn Uolles baxırdı. Qadın Amazon onlayn mağazasından divar kağızı, ev əşyaları və ərzaq məhsulları almaq üçün xəstənin bank kartı məlumatlarından dəfələrlə istifadə edib.

Tibb bacısının hərəkətləri Rushvorthun oğlu bankdan atasının telefonunda şübhəli fəaliyyətlə bağlı bir mesaj görməsindən sonra ortaya çıxıb. Əvvəlcə fırıldaqçılardan gələn bir mesaj olduğunu düşünüb, amma tezliklə bankdan başqa bir mesaj gəlib. Adam, atası xəstəxanada olarkən edilən maliyyə əməliyyatlarını izləyib.

Xəstəxana rəhbərliyi tərəfindən aparılan daxili araşdırma nəticəsində, bütün əməliyyatların Vallaicein növbədə işlədiyi günlərdə edildiyi ortaya çıxıb. Məlum olub ki, qadın alış-veriş etməklə yanaşı Rushvorthun bank kartının detallarından da böyük bir kredit ödəmək üçün istifadə edib.

Rushvorth qısa müddət sonra ölüb. Uolles vəzifəsindən sui-istifadə edərək xəstədən pul oğurladığını etiraf edib. Ondan əvvəl tibb bacısı heç vaxt cinayət məsuliyyətinə cəlb edilməmişdi.

Alimlər yorğunluğun qeyri-adi səbəbini aşkar ediblər

Kornel Universitetinin tədqiqatçıları müəyyən ediblər ki, xroniki yorğunluq sindromunun səbəbi virus ola bilər. Xroniki yorğunluq sindromu uzun müddətli yorğunluq və digər təzahürlərlə xarakterizə olunan patoloji vəziyyətdir. Xəstəliyin əlamətləri şiddətli ola və insana normal gündəlik fəaliyyətlərini həyata keçirməkdə əngəl törədir. Üstəlik, belə yorğunluq istirahətdən sonra da davam edir. Belə vəziyyət aylarla, illərlə uzana, simptomlar bir müddət yox ola, lakin yenidən qayda bilər. Mütəxəssislər qeyd ediblər ki, sindrom tez-tez virus infeksiyalarından sonra baş qaldırır. Onların fərziyyələrinə görə, RNT virusları qrupu olan enteroviruslar bu xəstəliyi təhrir edir. Epşteyn-Barr virusu və digər herpes

Əlləriniz soyuqdirsə, ciddi xəstəlikləriniz ola bilər

Damar cərrahları soyuq əllərin ciddi sağlamlıq problemlərinə işarə edə biləcəyini deyir. Onların fikrincə, bu sayaq simptomların niyə yarandığını araşdırmaq vacibdir. Həkimlər izah edib ki, bəzi hallarda soyuq əllər fizioloji normadır - məsələn, soyuq mövsümdə, havanın temperaturu aşağı olduqda. “Ancaq əlləriniz mövsümdən və otaqdakı temperaturdan asılı olmayaraq soyuqdirsə, bu bəzi sağlamlıq problemlərinə işarə edə bilər” - bu da onların gəldiyi qənaətdir.

Həkimlər soyuq əlləri ateroskleroz və diabet kimi ciddi xəstəliklərin əlaməti adlandırır. Bundan əlavə, bu simptom tiroid xəstəliyi və digər hormonal pozğunluqları göstərə bilər. Soyuq əllər də Raynaud xəstəliyində, əllərin və ayaqların qan təchizatı pozulduqda görülür; siqaret çəkən insanlarda və aşağı təzyiqli xəstələrdə.

“Bir çox səbəb ola bilər və belə bir problemi olan bir insana kömək etmək üçün ilk növbədə pis vərdislərdən imtina etməyi, fiziki fəaliyyət və idmanı həyata əlavə etməyi, həkimlərin tövsiyələrini dinləməyi, mütəmadi olaraq sağlamlıq səviyyəsini izləməyi məsləhət görürük”, - deyir mütəxəssislər məsləhət veriblər.

Sakitləşmək üçün bunun 1 dilimi kifayət edir

Həkimlər bir dilim limonla necə sakitləşmək lazım olduğunu açıqlayıb. Bu üsul stressdən qaçmağa kömək edəcək. Bu gün bir çox insan gündəlik stress və narahatlıqdan əziyyət çəkir. Həddindən artıq tərləmə, əllərdə uyuşma, ürək döyüntüsü, titrəmə, ümidsizlik hissi və ölüm qorxusu ola bilər. Limon dadı və ətri səbəbi ilə narahatlığı aradan qaldırmaq üçün faydalı ola bilər. Dad və qoxu qavrayışı əsəb gərginliyini aradan qaldırmağa kömək edə bilər.

virusları ən çox yayılmış viruslar arasındadır. Bununla belə, mitoxondriya, aşağı tiroid hormon səviyyələri və çoxsaylı genetik variantlar da daxil olmaqla digər mümkün mexanizmlər də nəzərə alınmalıdır.

Gələcək işlərdə müəlliflər təklif olunan fərziyyəni sınaqdan keçirməyi planlaşdırırlar. Bu, sindromun müalicəsini yaratmağa kömək edəcək.

Fransada elektron siqaretlər qadağan ediləcək

Fransa hakimiyyəti birdəfəlik elektron siqaretləri qadağan etməyi planlaşdırır.

Bu barədə baş nazir Eliza-bet Born məlumat verib. O, ölkədə bütün çəkənlərin sayının artdığını qeyd edərək, dövlət orqanlarının 2023-2028-ci illər üçün milli plan çərçivəsində əhali arasında bütün çək-məyin azaldılması üçün konkret tədbirlər görəcəyini vurğulayıb. “Tütün hər il 75.000 ölümdür, bu, çox böyük rəqəmdir. Hö-kumət tezliklə tütünə qarşı yeni milli mübarizə planını təqdim edəcək, o cümlədən gənclər arasında siqaret çəkmə vərdişlərini təşviq edən və “paf” kimi tanınan birdəfəlik elektron siqa-retlərə qadağa qoyulacaq”, - Born bildirib. O əlavə edib ki, hökumət adi siqa-retlərin qiymətini artırma-yacaq.

Bunları bilirsinizmi?

- * Çirkli qar təmiz qardan daha tez əriməyə məruz qalır.
- * Arıların 5 gözü var.
- * Araxis dinamit partlayıcısı düzəldilməsində istifadə olunur.
- * Saqqal 7-15 min tükdən ibarət olur və ildə 14 sm sürətlə uzanır.
- * Qarışqa dünyada həcminə görə ən böyük beyinə malikdir. Bu beyinin bədənə nisbətənə görə hesab olunur.
- * 100 fincan kofeni daldadal içmək birbaşa intihar etməkdir.
- * Yatmış insanın boyu oyaq olan insandan yarım santimetr uzun olur.
- * Cənubi Koreyada eyni soyadlı şəxslərin evlənməsi qadağandır.
- * İl ərzində insan qabırğaları 5 milyon hərəkət həyata keçirir.
- * Gündəlik istifadə etdiyimiz qayçıyı Leonardo da Vinçi ixtira etmişdir.
- * Son 4 min ildə insan heç bir yeni heyvan növü əhliləşdirmə bilməyib.
- * İngiltərənin lordlar palatasının spikerinə iclas zamanı danışmaq qadağandır.

ABŞ-da onminlərlə insan səhrada ilişib qalıb

ABŞ-ın Blek Rok səhrasında gözlənilməz yağış yağıb. Leysan məşhur “Börning Men” festivalı üçün əraziyə toplaşmış onminlərlə insana çətinliklər yaradıb. Belə ki, yolların pəncikli və keçilməz olması səbəbindən onlar səhranı tərk edə bilmirlər. Bu azmış kimi, tədbir iştirakçıları və qonaqlar ənənəvi sənət yürüşləri təşkil etmək imkanından da məhrum olublar. Təşkilatçılar yağışın daha bir neçə gün davam edəcəyini deyir və içməli suya qənaət etməyə çağırırlar.

Limonlu su içməyin, yoxsa...

“Veçernyaya Moskva” qəzetinə müsahibəsində gastroenteroloq Nikita Xarlov limonlu suyun təsiri barədə xəbərdarlıq edib. Gastroentroloqun sözlərinə görə, limonlu su eroziya və ya xorası olan insanlara pis təsir göstərir. “Onlar öz-lərini dərhal narahat hiss edəcəklər. Limon turşusu mədənin yaralı divarlarına daxil olduqdan sonra qıcıqlanma başlayacaq. Amma bunu yeməkdən sonra və ya yemək zamanı etsəniz, insana heç bir zərəri olmayacaq”, - Xarlov izah edib.

Onun sözlərinə görə, mədə-bağırsaq traktının bir sıra xəstəliklərində, o cümlədən yemək borusu və mədənin iltihabı zamanı limonlu su içmək əks göstərişdir. Bundan başqa, həkim xəbərdarlıq edib ki, diş minasını məhv etməmək üçün limonlu suyu turbacıqdan içmək məsləhətdir.

Yaponiyada delfin ovu mövsümü başlayıb: yüzlərlə canlı öldürüləcək

Mövsümə Vakayama prefekturasının Taiji baliqçı qəsəbəsində start verilib. Bəzi heyvan hüquqları müdafiəçilərinin etirazlarına baxmayaraq, yerli vaxtla saat 05:00 radələrində 11 baliqçı qayıqı sahilədən təxminən 10 kilometr aralıda delfin və balina axtarışına başlayıb. Baliqçılar mövsümün ilk günü limana əliboş qayıdıblar. Delfin ovu mövsümünün fevralın sonuna, balina ovu mövsümünün isə aprel sonuna qədər davam edəcəyini bəyan edilib.

Səhifəni hazırladı: SELCAN

Baş redaktor:
Nazim SABİROĞLU

e-mail adres: yenimusavat@mail.ru

“Yeni Musavat”ın kompüter mərkəzində yığılıb, səhifələnilib, “Azərbaycan” nəşriyyatında çap edilib. Əlyazmalar geri qaytarılmır. Müəlliflərlə redaksiyanın mövqeyi uyğun gəlməyə bilər.

Ünvan: Bakı şəhəri,
R.Rüstəmov küçəsi
2528-ci məhəllə ev 44/d
Tel: 520 01 23 (24, 25, 26, 27, 28)

Sifariş: 2308

Lisenzia N: B 114
SAYI: 1.500